

William Shakespeare

Julius Caesar

Iuliu Cesar
Parallel Texts

Translated into Romanian by
Adolf Stern, 1879

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

Editura online a Universității București pentru
studiul limbii engleze prin literatură

BRITISH
COUNCIL

GREAT
BRITAIN

SHAKESPEARE
LIVES IN
2016

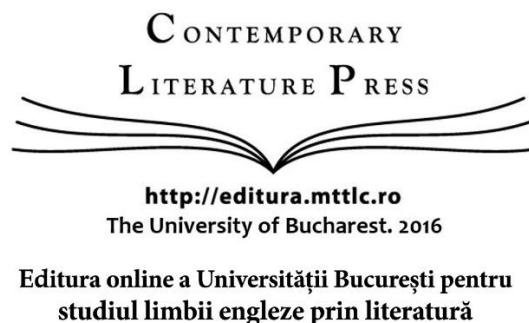
Literature is news that stays news.
Ezra Pound

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

Edited by
C. George Sandulescu and Lidia Vianu

Press Release

Monday 4 April 2016

Shakespeare's Plays in Romanian, 1840-1920

Parallel Texts

Edited by C. George Sandulescu and Lidia Vianu.

In April 2016, *Contemporary Literature Press* will publish as *Parallel Texts* over 30 volumes of plays by William Shakespeare. Every play will appear in more than one Romanian version. The translations sometimes use older spellings, and even older typographic characters. This confers special Romanian local colour to

Editura *Contemporary Literature Press* publică, sub formă de texte paralele, peste 30 de volume cuprinzând piese de teatru de William Shakespeare, fiecare dintre ele în mai multe versiuni, toate traduse într-o limbă românească pe care pe vremuri o scriam altfel, uneori chiar cu alte caractere tipografice, și care dă textelor lui Shakespeare o culoare specială, dispărută în zilele noastre, când exprimarea este prozaică, lipsită de poezie.

Shakespeare's plays: it is a reminder of an old poetic quality that Romanian possessed in the early 19th century, and which we have lost since then.

We will publish these translations "in instalments". Our volumes are meant to support the British Council project "Shakespeare lives in 2016!" The series published by us will continue for quite a while.

Last but not least, let us remember that, four hundred years ago, Shakespeare died almost at the same time as Cervantes. The only playwright of our world and the only novelist of our world shared the same historical age.

Având în vedere că numărul volumelor este mare, le vom publica „în rate”, ca să folosim o expresie care dovedește limpede cât de lipsită de poezie este vorbirea de astăzi.

Această publicare este legată de aniversarea a celor 400 de ani care au trecut de când l-am avut pe Shakespeare printre noi. *Contemporary Literature Press* sprijină în acest fel celebrarea dramaturgului de către British Council sub deviza „Shakespeare Lives in 2016!” Seria de traduceri vechi ale pieselor lui la editura noastră va continua.

Last but not least, să nu uităm că Shakespeare a murit aproape la aceeași dată cu Cervantes. Singurul dramaturg al lumii și singurul romancier al lumii au trăit și au murit în același timp.

C. George Sandulescu and Lidia Vianu

William Shakespeare

Julius Caesar

Iuliu Cesar
Parallel Texts

Translated into Romanian by
Adolf Stern, 1879

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest, 2016

Editura online a Universității București pentru
studiul limbii engleze prin literatură

**SHAKESPEARE
LIVES IN**

2016

Literature is news that stays news.
Ezra Pound

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest, 2016

Edited by
C. George Sandulescu and Lidia Vianu

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

The online Publishing House of the University of Bucharest

Lidia Vianu

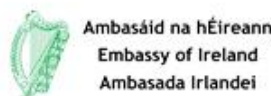
Director

C. George Sandulescu

Executive Advisor

Editura pentru studiul limbii engleze prin literatură

ISBN 978-606-760-051-3

© The University of Bucharest

Cover Design and overall Layout by
Lidia Vianu

Subediting: Iulia Enache

Proofreading: Teodor Duțu, Iulia Enache

IT Expertise: Cristian Vîjea, Simona Sămulescu

PR Manager: Violeta Baroană

Header Design: Elena Ghercă

Acknowledgements

William Shakespeare: *Iuliu Cesar*. Traducere metrică după textul original de Adolf Stern. Noua
Imprimeria Națională C.N. Rădulescu, București, 1879.

Contemporary Literature Press

Bucharest University
The Online Literature Publishing House
of the University of Bucharest

**A Manual for the Advanced Study
of *Finnegans Wake*
in One Hundred and Twenty-Three Volumes**

Totalling 35,000 pages

by C. George Sandulescu and Lidia Vianu

<http://editura.mttlc.ro>

You can download our books for free,
including the full text of
Finnegans Wake line-numbered, at
<http://editura.mttlc.ro/>,
<http://sandulescu.perso.monaco.mc/>

Director
Lidia Vianu

Executive Advisor
C. George Sandulescu

William Shakespeare

Julius Caesar

Iuliu Cesar

Parallel Texts

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

Edited by
C. George Sandulescu and Lidia Vianu

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

1

Dramatis personae

Julius Caesar

Octavius Caesar, Triumvir after the Death of Julius Caesar.

Marcus Antonius, Triumvir after the Death of Julius Caesar.

M. Aemilius Lepidus, Triumvir after the Death of Julius Caesar.

Cicero, Senator.

Publius, Senator.

Popilius Lena, Senator.

Marcus Brutus, Conspirator against Julius Caesar.

Cassius, Conspirator against Julius Caesar.

Casca, Conspirator against Julius Caesar.

Trebonius, Conspirator against Julius Caesar.

Ligarius, Conspirator against Julius Caesar.

Decius Brutus, Conspirator against Julius Caesar.

Mettelus Cimber, Conspirator against Julius Caesar.

Persoane

Iuliu Cezar

Octaviu Cezar, Triumvir după moartea lui Cezar

Marcu Antoniu, Triumvir după moartea lui Cezar

M. Emiliu Lepidu, Triumvir după moartea lui Cezar

Cicerone, Senator

Publiu, Senator

Pompiliu Lena, Senator

Marcu Brutu, Conjurat

Cassiu, Conjurat

Casca, Conjurat

Treboniu, Conjurat

Ligariu, Conjurat

Deciu Brutu, Conjurat

Metellu Cimber, Conjurat

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

2

Cinna, Conspirator against Julius Caesar.

Flavius and Marullus, Tribunes

Artemidorus, a Sophist of Cnidos

A Soothsayer

Cinna, a Poet

Another Poet

Lucilius, Titinius, Messala, Young Cato and Voluminius ;

Friends to Brutus and Cassius

Varro, Clitus, Claudius, Strato, Lucius, Dardanius ;

Servants to Brutus

Pindarus, Servant to Cassius.

Calphurnia, Wife to Ceasar.

Portia, Wife to Brutus.

Senators, Citizens, Guards, Attendants, &c.

SCENE – During a great part of the Play, at Rome ;

Afterwards, Sardis and near Philippi.

Cinna, Conjurat

Flaviu, Tribun

Marullu, Tribun

Artemidor, un sofist grec.

Cinna, poet.

Un alt poet.

Luciliu, Titiniu, Messala, Tânărul Catone și Voluminiu; Amici
ai lui Brutu

Varro, Clitu, Claudiu, Strato, Luciu, Dardaniu; Servitori ai lui
Brutu.

Pindaru, servitor al lui Cassiu.

Calpunia, soția lui Cezar.

Portia, soția lui Brutu.

Senatori, cetățeni, ostași, etc.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

3

ACT I

SCENE I.

Rome. A street.

Enter FLAVIUS, MARULLUS, and certain Commoners

FLAVIUS : Hence! home, you idle creatures get you home:

Is this a holiday? What! know you not,

Being mechanical, you ought not walk

Upon a labouring day without the sign

Of your profession? Speak, what trade art thou?

First Commoner: Why, sir, a carpenter.

MARULLUS: Where is thy leather apron and thy rule?

What dost thou with thy best apparel on?

You, sir, what trade are you?

Second Commoner: Truly, sir, in respect of a fine workman, I
am but, as you would say, a cobbler.

ACTUL I

SCENA I.

Roma, o stradă.

Intră Flaviu, Marullu și o ceată de Cetățeni.

Flaviu: Acasă, haimanale, aidi, acasă!

Ce! Sărbătoare-i azi? Ce, nu știți voi

Că n-aveți voie, ca meșteșugari,

S-umblați în zi de lucru fără semnul

De breaslă? – Zi, ce meserie ai?

Întâiul cetățean: Apoi, domnule, sunt un dulgher.

Marullu: Dar und' ți-e rigla, șorțul tău de piele?

Ce faci în hainele-ți de sărbătoare?

Și tu, ce meserie ai?

Al doilea cetățean: De. Domnule, pe lângă un lucrător bun, eu
sunt, cum ați zice, un cârpaci.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

4

MARULLUS: But what trade art thou? Answer me directly.

Second Commoner: A trade, sir, that, I hope, I may use with a safe conscience; which is, indeed, sir, a mender of bad soles.

MARULLUS: What trade, thou knave? thou naughty knave, what trade?

Second Commoner: Nay, I beseech you, sir, be not out with me: yet, if you be out, sir, I can mend you.

MARULLUS: What meanest thou by that? Mend me, thou saucy fellow!

Second Commoner: Why, sir, cobble you.

FLAVIUS: Thou art a cobbler, art thou?

Second Commoner: Truly, sir, all that I live by is with the awl: I meddle with no tradesman's matters, nor women's matters, but with awl. I am, indeed, sir, a surgeon to old shoes; when they are in great danger, I recover them. As proper men

Marullu: Dar care meserie? Dă răspuns.

Al doilea cetățean: O meserie, domnule, pe care cred că pot s-o am cu cuget curat, adicătelea, Domnule, sunt un dregător de purtări rele¹.

Marullu: Ce meserie, mă? Ticălosule, ce meserie?

Al doilea cetățean: Nu, vă rog, Domnule, nu vă stricați cheful; dacă v-ați strica, pot să vă dreg.

Marullu: Ce vrei să zici cu aceasta? Să mă dregi, obraznicule!

Al doilea cetățean: Apoi, Domnule, să vă cârpesc.

Flaviu: Ești un cârpaci, ai?

Al doilea cetățean: Într-adevăr, Domnule, tot traiul mi-l câștig prin sulă; nu mă bag în trebi decât cu sula. Sunt, într-adevăr Domnule, un doctor de încălțăminte veche; când sunt în mare primejdie, le vindec. Oamenii cei mai frumoși care au călcat

¹ Soles, tălpi, și souls, suflete, se pronunță mai de-o-potrivă; de aici, jocul de cuvinte.

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

5

as ever trod upon
neat's leather have gone upon my handiwork.

FLAVIUS: But wherefore art not in thy shop to-day?

Why dost thou lead these men about the streets?

Second Commoner: Truly, sir, to wear out their shoes, to get
myself into more work. But, indeed, sir, we make holiday to
see Caesar and to rejoice in his triumph.

MARULLUS: Wherefore rejoice? What conquest brings he
home?

What tributaries follow him to Rome,

To grace in captive bonds his chariot wheels?

You blocks, you stones, you worse than senseless things!

O you hard hearts, you cruel men of Rome,

Knew you not Pompey? Many a time and oft

Have you climb'd up to walls and battlements,

To towers and windows, yea, to chimney-tops,

vreodată pe piele de vacă, umblă pe lucrul mâinilor mele.

Flaviu: De ce nu stai în prăvălie azi?

De ce duci tu prin străzi pe oamenii aceștia?

Al doilea cetățean: Apoi, Domnule, pentru ca să își strice
cizmele și să-mi dea mai mult de lucru. Dar fără glumă,
Domnule, facem sărbătoare ca să vedem pe Cesar, și să ne
bucurăm de izbânda lui.

Marullu: Vă bucurați? Ce izbânde vă aduce?

Ce tributari la Roma îi urmează

Legăți de roatele carului său?

Voi, pietre, voi bulteni nesimțitori!

O, inimi aspre, cruzi bărbați ai Romei.

Uitat-ați pe Pompei? De multe ori

Pe ziduri v-ați urcat, pe meterezuri,

Pe turlle și ferestre, chiar pe coșuri,

Copiii în brațe, și-ați șezut acolo

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

6

Your infants in your arms, and there have sat
The livelong day, with patient expectation,
To see great Pompey pass the streets of Rome:
And when you saw his chariot but appear,
Have you not made an universal shout,
That Tiber trembled underneath her banks,
To hear the replication of your sounds
Made in her concave shores?
And do you now put on your best attire?
And do you now cull out a holiday?
And do you now strew flowers in his way
That comes in triumph over Pompey's blood?
Be gone!
Run to your houses, fall upon your knees,
Pray to the gods to intermit the plague
That needs must light on this ingratitude.
FLAVIUS: Go, go, good countrymen, and, for this fault,

O zi întreagă cu răbdare, până
Trecea prin Roma marele Pompei!
Și-abia zărindu-i carul, nu scoteați
Un chiot general, așa-ncât Tibrul
În albia-i tremura, când auzea
Răsunetul strigării voastre în
Scobitele lui țărături?
Și-acuma vă gătiți cu haine bune?
Și-acum vă faceți zi de sărbătoare?
Și-acuma presărați în cale flori
Acelui care vine triumfând
De sângele lui Pompei? — Aidi d-aci!
Fugiți acasă, în genunchi cădeți,
Rugați pe zei să-nlăture urgia
Ce va să cază pe asemenea ingrați!

Flaviu: Aidi, cetățeni, și pentru ăst păcat.

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

7

Assemble all the poor men of your sort;
Draw them to Tiber banks, and weep your tears
Into the channel, till the lowest stream
Do kiss the most exalted shores of all.

Exeunt all the Commoners

See whe'r their basest metal be not mov'd;
They vanish tongue-tied in their guiltiness.
Go you down that way towards the Capitol;
This way will I. Disrobe the images
If you do find them deck'd with ceremonies.

MARULLUS: May we do so?

You know it is the feast of Lupercal.

FLAVIUS: It is no matter; let no images
Be hung with Caesar's trophies. I'll about
And drive away the vulgar from the streets:
So do you too where you perceive them thick.
These growing feathers pluck'd from Caesar's wing

Pe toți săraci de tagma voastră strângeți
La malul Tibrului și plângeți lacrimi
În râu, pân' ce talazul cel mai jos
Va săruta pe țărmul cel mai 'nalt.

Cetățenii ies

Cum s-a topit arama lor mojiacă!

Ei pleacă amuțiți în vina lor. —

Tu du-te pe aci spre Capitoliu,

Tu du-te pe aci: despoaie icoanele,

De-ar fi acoperite cu podoabe.

Marullu: Se poate să o facem?

Știi că e ziua Lupercalielor.

Flaviu: Nu e nimica. — Nu lăsa icoane

Purtând trofeeale lui Cesar. Eu

Merg să împrăștii gloatele din străzi.

Smulgând aceste pene ce răsar

Din aripa lui Cesar, zborul lui

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

8

Will make him fly an ordinary pitch,
Who else would soar above the view of men
And keep us all in servile fearfulness.

Exeunt.

Va fi în înălțime cumpătată;
Altfel va-ntrece ochiul omenesc
Ținându-ne pe toți în temere.
Slugarnică.
Amândoi ies

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

9

SCENE II.

A public place.

Enter, in procession, with music, CAESAR; ANTONY, for the course; CALPHURNIA, PORTIA, DECIUS, CICERO, BRUTUS, CASSIUS, and CASCA; a great crowd following, among them a Soothsayer

CAESAR: Calphurnia!

CASCA: Peace, ho! Caesar speaks.

Music ceases.

CAESAR: Calphurnia!

CALPHURNIA: Here, my lord.

CAESAR: Stand you directly in Antonius' way,
When he doth run his course. Antonius!

ANTONY: Caesar, my lord.

CAESAR: Forget not, in your speed, Antonius,
To touch Calphurnia; for our elders say,

SCENA II.

Un loc public

Intră, în procesiune, cu muzică: Cezar, Marcu Antoniu, gătit pentru alergare; Calpurnia, Portia. Deciu, Cicerone, Brutu, Cassiu și Casca; după ei o mare mulțime, între ei un Ghicitor.

Cezar: Calpurnia!

Casca: Tăcere, ho! Cezar vorbește.

Muzica încetează

Cezar: Calpurnia!

Calpurnia: Aici, soțul meu.

Cezar: Să stai de-a dreptul-n calea lui Antoniu,
Când el va alerga. — Antoniu!

Antoniu: Cezar.

Cezar: În alergarea ta, Antoniu, vezi
De-atinge pe Calpurnia, căci se zice

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

10

The barren, touched in this holy chase,
Shake off their sterile curse.

ANTONY: I shall remember:

When Caesar says 'Do this,' it is perform'd.

CAESAR: Set on; and leave no ceremony out.

Music.

Soothsayer: Caesar!

CAESAR: Ha! Who calls?

CASCA: Bid every noise be still: peace yet again!

Music ceases.

CAESAR: Who is it in the press that calls on me?

I hear a tongue, shriller than all the music,
Cry 'Caesar!' Speak; Caesar is turn'd to hear.

Soothsayer: Beware the Ides of March.

CAESAR: What man is that?

BRUTUS: A soothsayer bids you beware the Ides of March.

CAESAR: Set him before me; let me see his face.

Că sterpele, atinse-n cursa sfântă,
Pierd ăst blestem.

Antoni: Mi-o voi aduce-aminte.

Când Cezar zice: fă-o! e făcut.

Cezar: Urmați, și nu lipsiți la niciuna din Ceremonii.

Muzică

Ghicitorul: Cezar!

Cezar: Ha, cine cheamă?

Casca: Să tacă orice zgomot. — Iar tăcere!

Muzica încetează.

Cezar: Cine mă cheamă din mulțimea asta?

Un glas mai tare decât muzica

Strigă: Cezar! Vorbiți. Cezar ascultă.

Ghicitor: Ferește-te de idele lui Martie.

Cezar: Ce om este acesta?

Brutu: Un ghicitor vă zice să vă feriți de idele lui Martie.

Cezar: Aduceți-l încoa, să-l văd în față.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

11

CASSIUS: Fellow, come from the throng; look upon Caesar.

CAESAR: What sayst thou to me now? Speak once again.

Soothsayer: Beware the Ides of March.

CAESAR: He is a dreamer; let us leave him: pass.

Sennet. Exeunt all except BRUTUS and CASSIUS

CASSIUS: Will you go see the order of the course?

BRUTUS: Not I.

CASSIUS: I pray you, do.

BRUTUS: I am not gamesome: I do lack some part
Of that quick spirit that is in Antony.

Let me not hinder, Cassius, your desires;
I'll leave you.

CASSIUS: Brutus, I do observe you now of late:
I have not from your eyes that gentleness
And show of love as I was wont to have:
You bear too stubborn and too strange a hand
Over your friend that loves you.

Casca: Hei, ieși din gloată; uită-te la Cezar.

Cezar: Ce-mi zici acum? Vorbește înc-o dată.

Ghicator: Ferește-te de idele lui Martie.

Cezar: El e un visător; lăsați-l. — Aidem.

Marș. Toți ies în afară de Brutu și Cassiu.

Cassiu: Nu mergi ca să te uiți la alergare?

Burtu: Eu nu.

Cassiu: Te rog s-o faci.

Brutu: Nu-mi place jocul. Îmi lipsește ceva
Din duhul vesel ce e în Antoniu.

Nu voi să-mpiedic, Cassiu, dorul tău,
Te las.

Cassiu: Brutu, de-un timp încoace-ți iau seama.

Nu aflu-n ochii tăi prietenia

Și dragostea ce o găseam altădată.

Tu porți un chip prea rece, prea ciudat
Amicului ce te iubește.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

12

BRUTUS: Cassius,
Be not deceiv'd: if I have veil'd my look,
I turn the trouble of my countenance
Merely upon myself. Vexed I am
Of late with passions of some difference,
Conceptions only proper to myself,
Which give some soil perhaps to my behaviors;
But let not therefore my good friends be griev'd —
Among which number, Cassius, be you one —
Nor construe any further my neglect,
Than that poor Brutus, with himself at war,
Forgets the shows of love to other men.

CASSIUS: Then, Brutus, I have much mistook your passion;
By means whereof this breast of mine hath buried
Thoughts of great value, worthy cogitations.
Tell me, good Brutus, can you see your face?

BRUTUS: No, Cassius; for the eye sees not itself,

Brutu: Cassiu,
Nu te-nșela; de am pus un vâl pe ochi,
Întorc doar tulburarea feței mele
Spre mine însumi. De un timp încoace.
Eu sunt muncit de patimi felurite,
De gânduri potrivite singur mie,
Care poate tulbură purtarea mea.
Dar asta nu-mi mârșănească pe amici —
Tu, Cassiu, va fi să fii unul din ei —
Și nepăsarea mea să-nsemneze numai:
Că bietul Brutu, în luptă cu el însuși,
Uită semnele dragostei cu alții.
Cassiu: Am tâlmăcit doar rău necazul tău;
Și-așa am îngropat în piept idei
De mare preț, și gânduri falnice.
Zi, bune Brutu, poți să-ți vezi fața?
Brutu: Nu, Cassiu, ochii nu se văd pe sine

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

13

But by reflection, by some other things.

CASSIUS: 'Tis just:

And it is very much lamented, Brutus,
That you have no such mirrors as will turn
Your hidden worthiness into your eye,
That you might see your shadow. I have heard,
Where many of the best respect in Rome,
Except immortal Caesar, speaking of Brutus
And groaning underneath this age's yoke,
Have wish'd that noble Brutus had his eyes.

BRUTUS: Into what dangers would you lead me, Cassius,
That you would have me seek into myself
For that which is not in me?

CASSIUS: Therefore, good Brutus, be prepar'd to hear:
And since you know you cannot see yourself
So well as by reflection, I, your glass,
Will modestly discover to yourself

Decât prin alte lucruri, prin răsfrângeri.

Cassiu: Așa e:

Și, Brutu, se deplânge foarte mult,
Că n-ai așa oglinzi care să răsfrângă
În ochii tăi valoarea ta ascunsă.
Ca să-ți vezi chipul tău. Am auzit
Pe mulți Romani din cei mai demni – afară
De înaltul Cezar – cum, vorbind de Brutu,
Și oftând sub jugul acestor vremuri, doreau
Ca bravul Brutus să aibă ochii săi.

Brutu: În ce primejdii vrei să mă duci, Cassiu
Când ceri să caut eu în mine însumi
Ceea ce nu se găsește-n mine?

Cassiu: D-aceea, Brutu, fii gătit s-asculți:
Și fiindcă știi că nu te poți vedea
Decât prin refrângere, eu, oglinda-ți,
Îți voi destăinui cu modestie

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

14

That of yourself which you yet know not of.
And be not jealous on me, gentle Brutus:
Were I a common laughder, or did use
To stale with ordinary oaths my love
To every new protester; if you know
That I do fawn on men and hug them hard
And after scandal them, or if you know
That I profess myself in banqueting
To all the rout, then hold me dangerous.

Flourish, and shout

BRUTUS: What means this shouting? I do fear the people
Choose Caesar for their king.

CASSIUS: Ay, do you fear it?

Then must I think you would not have it so.

BRUTUS: I would not, Cassius; yet I love him well.
But wherefore do you hold me here so long?
What is it that you would impart to me?

De tine însuși, ceea ce nu știi încă.
Și nu o lua în rău, bunul meu Brutu:
De-aș fi un glumeț de rând, obișnuit
Ca să tocesc prieteșugul meu
Prin jurăminte seci cu orișicare;
De știi că ling și strâng la piept pe oameni
Și îi înjur apoi; sau dacă știi
Că închin, benchetuind, cu ceata toată,
Atunci crede-mă primejdios.

Trâmbițe și chiote

Brutu: Ce chiote! Mi-e teamă că poporul
Alege pe Cezar ca rege.

Cassiu: Ah,

Te temi? Deci va să cred că nu o dorești.

Brutu: Nu o doresc; și totuși îl iubesc.
Dar pentru ce mă ții atât aicea?
Ce ai vrea să-mi spui? De e ceva

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

15

If it be aught toward the general good,
Set honour in one eye and death i' the other,
And I will look on both indifferently;
For let the gods so speed me as I love
The name of honour more than I fear death.

CASSIUS: I know that virtue to be in you, Brutus,
As well as I do know your outward favour.

Well, honour is the subject of my story.

I cannot tell what you and other men
Think of this life; but, for my single self,

I had as lief not be as live to be
In awe of such a thing as I myself.

I was born free as Caesar; so were you:
We both have fed as well, and we can both
Endure the winter's cold as well as he:
For once, upon a raw and gusty day,
The troubled Tiber chafing with her shores,

Spre binele obștesc, atunci spune
Onoarea la un ochi, la celălalt moartea.
Și le-oi privi cu aceeași inimă
Pe amândouă. Căci atât te iubesc
Mai mult ca onoarea, cât mă tem de moarte.

Cassiu: Știu c-ai acea virtute în tine, Brutu,
Cum știi și chipul tău trupesc. Ei bine,
Onoarea e cuprinsul vorbei mele.
Nu pot să spun ce tu și alții cugetă
De viața asta, dar cât pentru mine,
Aș vrea să nu trăiesc, cât să trăiesc
În frica unei ființe ca și mine.

Născut sunt liber ca și Cezar. Tu
Asemenea; ca dânsul ne-am hrănit.
Putem purta al iernii ger ca dânsul.
Căci într-o aspră, frutunoasă zi,
Când Tibrul crunt cu maluri se certa,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

16

Caesar said to me 'Dar'st thou, Cassius, now
Leap in with me into this angry flood,
And swim to yonder point?' Upon the word,
Accoutred as I was, I plunged in
And bade him follow; so indeed he did.
The torrent roar'd, and we did buffet it
With lusty sinews, throwing it aside
And stemming it with hearts of controversy;
But ere we could arrive the point propos'd,
Caesar cried 'Help me, Cassius, or I sink!'
I, as Aeneas, our great ancestor,
Did from the flames of Troy upon his shoulder
The old Anchises bear, so from the waves of Tiber
Did I the tired Caesar. And this man
Is now become a god, and Cassius is
A wretched creature and must bend his body,
If Caesar carelessly but nod on him.

Cezar îmi zise; „Îndrăznești tu, Cassiu,
Să sari cu mine în apa mânioasă
Și să înoți la punctul acela!” Eu,
În haine cum eram, sări în apă,
Zicându-i a-mi urma. O și făcu.
Mugia vârtejul, noi-l izbeam cu vine
Puternice, zvârlindu-l la o parte
Și împingându-l țeapăn înapoi.
Dar până nu sosi la țința noastră,
Cezar strigă: „Stai, Cassiu, ori mă înec”.
Eu, precum Enea, marele străbun
În spate din a Troiei flăcări scoase
Pe-Anchise cel bătrân, așa scosei
Din Tibru eu pe obositul Cezar.
Și-ăst om acum a ajuns un zeu,
Și Cassiu e o ființă ticăloasă,
Și va să-și plece trupul dacă Cezar

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

17

He had a fever when he was in Spain,
And when the fit was on him, I did mark
How he did shake: 'tis true, this god did shake;
His coward lips did from their colour fly,
And that same eye whose bend doth awe the world
Did lose his lustre: I did hear him groan:
Ay, and that tongue of his that bade the Romans
Mark him and write his speeches in their books,
Alas! it cried 'Give me some drink, Titinius,'
As a sick girl. Ye gods, it doth amaze me,
A man of such a feeble temper should
So get the start of the majestic world,
And bear the palm alone.

Flourish.Shout.

BRUTUS: Another general shout!
I do believe that these applauses are
For some new honours that are heaped on Caesar.

Îi face doar un semn nepăsător!
El suferea, în Spania de friguri
Și când îl apucau, vedeam prea bine
Cum tremura; da, zeul tremura,
Din buza-i lașă sângele fugea,
Pierdea tot luciul. Îl auzeam gemând,
Și limba-i care da porunci pe care
Romanii le înscriu în cărți, striga:
„Dă-mi ceva de băut, Titiniu”, ca
O fată lăncedă. O zei, mă mir
Cum un atare om slăbit putu
Să biruie astfel lumea falnică
Și să câștige singur dafinul!
Chicote. Trâmbițe

Brutu: Un chiot nou de bucurie! Cred
Că se salute așa onoruri noi
Ce grămădesc pe Cezar.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

18

CASSIUS: Why, man, he doth bestride the narrow world
Like a Colossus, and we petty men
Walk under his huge legs and peep about
To find ourselves dishonourable graves.
Men at some time are masters of their fates:
The fault, dear Brutus, is not in our stars,
But in ourselves, that we are underlings.
Brutus and Caesar: what should be in that 'Caesar'?
Why should that name be sounded more than yours?
Write them together, yours is as fair a name;
Sound them, it doth become the mouth as well;
Weigh them, it is as heavy; conjure with 'em,
'Brutus' will start a spirit as soon as 'Caesar'.
Now, in the names of all the gods at once,
Upon what meat doth this our Caesar feed,
That he is grown so great? Age, thou art sham'd!
Rome, thou hast lost the breed of noble bloods!

Cassiu: Da, amice,
El stă crăcit pe această strâmtă lume
Ca un Colos, și noi, piticii, umblăm
Sub uriașele-i picioare, și
Ne căutăm morminte rușinoase.
Adesea omul e stăpân pe soarta-i:
Greșeala, Brutu, nu-i în steaua noastră,
Ci-n noi, că suntem astfel de nermenici.
Brutu și Cezar — Ce-i în Cezar, ca
Să-i sune numele mai mult ca al tău?
Le scrie: al tău-i falnic ca și al lui,
Rostește-le: nu sună mai urât,
Le cântărește: tot așa-i de greu,
Vrăjește cu ele: Brutu va chema
Un duh, așa iute ca și Cezar.
Ei bine, pe toți zeii împreună,
Dar din ce nutreț se hrănește Cezar

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

19

When went there by an age, since the great flood,
But it was fam'd with more than with one man?
When could they say till now, that talk'd of Rome,
That her wide walls encompass'd but one man?
Now is it Rome indeed and room enough,
When there is in it but one only man.
O! you and I have heard our fathers say,
There was a Brutus once that would have brook'd
Th' eternal devil to keep his state in Rome
As easily as a king.

BRUTUS: That you do love me, I am nothing jealous;
What you would work me to, I have some aim.
How I have thought of this and of these times,
I shall recount hereafter; for this present,

Că a crescut atât? O veac, rușine!
Pierdut-ai, Roma, nobila-ți prăsilă!
Un veac, în care să nu fi lucit
Mai mult decât un om? Când, până astăzi,
S-a putut zice că al Romei val
Întins, cuprinde numai un bărbat?
Acuma Roma nu mai este Roma,
Căci are-n sânul său un singur om².
O, amândoi știm de la părinți
C-a fost odată un Brutu, ce-ar fi dat
Atât de lesne voie unui Rege
S-aibă tron în Roma, cât Satanei.

Brutu: Nu mă îndoiesc deloc că mă iubești,
Și unde-ai vrea ca să mă duci, ghicesc.
Cum m-am gândit la vremurile acestea,
Ți-oi spune mai târziu. Deocamdată

² „Now it is *Rome* indeed, and *room* enough. Joc de cuvinte — *Rome* și *room* (spațiu) având aceeași pronunțare.

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

20

I would not, so with love I might entreat you,
Be any further mov'd. What you have said
I will consider; what you have to say
I will with patience hear, and find a time
Both meet to hear and answer such high things.
Till then, my noble friend, chew upon this:
Brutus had rather be a villager
Than to repute himself a son of Rome
Under these hard conditions as this time
Is like to lay upon us.

CASSIUS: I am glad
That my weak words have struck but thus much show
Of fire from Brutus.

BRUTUS: The games are done and Caesar is returning.

CASSIUS: As they pass by, pluck Casca by the sleeve,
And he will, after his sour fashion, tell you

N-aș vrea, așa te rog cu dragoste,
Să mai fiu îmboldit. Mă voi gândi
La ceea ce-ai spus; voi asculta aceea
Ce ai spus, și voi afla un timp
Menit a asculta și a răspunde
Așa de-nalte lucruri. Până atunci,
Amice, fii încredințat: că Brutu
Mai bine-ar vrea să fie un țăran,
Decât a se privi ca fiu al Romei
Sub grelele îndatoriri pe care
Acest timp amenință să ni le impună.

Cassiu: Mă bucur c-al meu slab cuvânt a scos
Măcar scânteia asta de la Brutu.

Brutu: Sfârșit e jocul, Cezar se întoarce.

Cassiu: Când trec, să tragi de mânecă pe Casca,
Și el, în felu-i acru, îți va spune

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

21

What hath proceeded worthy note to-day.

Re-enter CAESAR and his Train

BRUTUS: I will do so. But, look you, Cassius,

The angry spot doth glow on Caesar's brow,

And all the rest look like a chidden train:

Calphurnia's cheek is pale, and Cicero

Looks with such ferret and such fiery eyes

As we have seen him in the Capitol,

Being cross'd in conference by some senators.

CASSIUS: Casca will tell us what the matter is.

CAESAR: Antonius!

ANTONY: Caesar.

CAESAR: Let me have men about me that are fat;

Sleek-headed men and such as sleep o' nights.

Yond Cassius has a lean and hungry look;

He thinks too much; such men are dangerous.

ANTONY: Fear him not, Caesar; he's not dangerous;

Ce s-a întâmplat de-nsemnătate azi.

Cezar și suita reîntră

Brutu: Voi face-o. Dar privește, Cassiu. Pata

Mâniei arde pe-a lui Cezar frunte,

Și toți se par ca niște slugi certate.

Calpurnia a pălit, și Cicerone

Se uită cu ochi atât de roșii și aprinși

Cum l-am văzut în Capitoliu, când

Fu combătut de câțiva Senatori.

Cassiu: Casca ne va vesti ce s-a-ntâmplat.

Cezar: Antoniu!

Antoni: Cezar?

Cezar: Vezi ca să am în preajmă-mi oameni grași,

Cu capul neted și care dorm la noapte.

Ăst Cassiu are-un chip flămând și mărced.

El cugetă prea mult, și-i primejdios.

Antoni: Să nu te temi de el; nu-i primejdios,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

22

He is a noble Roman and well given.

CAESAR: Would he were fatter! But I fear him not:

Yet if my name were liable to fear,

I do not know the man I should avoid

So soon as that spare Cassius. He reads much;

He is a great observer, and he looks

Quite through the deeds of men: he loves no plays,

As thou dost, Antony; he hears no music;

Seldom he smiles, and smiles in such a sort

As if he mock'd himself and scorn'd his spirit

That could be moved to smile at any thing.

Such men as he be never at heart's ease

Whiles they behold a greater than themselves,

And therefore are they very dangerous.

I rather tell thee what is to be fear'd

Than what I fear, for always I am Caesar.

Come on my right hand, for this ear is deaf,

El este un demn Roman, și credincios.

Cezar: L-aș vrea mai gras doar, nu mă tem de el.

Dar dacă aș fi supus la frică, nu știu

Pe cine-aș ocoli mai mult decât

Pe-ăst Cassiu costeliv. Citește mult,

Prin fapta omului; nu-i plac jocuri

Ca ție; Antoniu; muzică n-ascultă.

Surâde rar, și sând surâde, parcă

Își bate joc de el și își ceartă duhul

Că a putut surâde la ceva.

Bărbații ca dânsul nu au pace-n piept,

Cât timp văd pe unul mai mare decât dânsii.

Și de aceea sunt foarte primejdioși.

Îți spun mai mult ce este de temut, decât

De ce mă tem, căci pururea sunt Cezar.

Treci aici la dreapta, căci urechea asta

E surdă, și zi-mi ce crezi despre el.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

23

And tell me truly what thou think'st of him.

Sennet. Exeunt CAESAR and all his Train, but CASCA stays behind.

CASCA: You pull'd me by the cloak; would you speak with me?

BRUTUS: Ay, Casca; tell us what hath chanc'd to-day,
That Caesar looks so sad.

CASCA: Why, you were with him, were you not?

BRUTUS: I should not then ask Casca what had chanc'd.

CASCA: Why, there was a crown offered him; and being offered him, he put it by with the back of his hand, thus; and then the people fell a-shouting.

BRUTUS: What was the second noise for?

CASCA: Why, for that too.

CASSIUS: They shouted thrice: what was the last cry for?

CASCA: Why, for that too.

Cezar și suita ies. Casca rămâne.

Casca: Mi-ai tras de mantie. Ai vrea să îmi vorbești?

Brutu: Da, Casca, spune-ne ce s-a-ntâmplat
Că Cezar pare așa de necăjit.

Casca: N-ați fost cu el?

Brutu: Atunci n-aș întreba
Pe Casca despre ce s-a-ntâmplat.

Casca: Ei bine, i s-a oferit o coroană, și oferindu-i-se el o dete
înlături cu dosul mâinii, așa; și atunci poporul începu să chiot.

Brutu: Dar pentru ce a fost al doilea vuiet?

Casca: Apoi tot pentru aia.

Cassiu: Au strigat de trei ori. Pentru ce a fost al treilea strigăt?

Casca: Apoi tot pentru aia.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

24

BRUTUS: Was the crown offered him thrice?

CASCA: Ay, marry, was't, and he put it by thrice, every time gentler than other, and at every putting-by mine honest neighbours shouted.

CASSIUS: Who offered him the crown?

CASCA: Why, Antony.

BRUTUS: Tell us the manner of it, gentle Casca.

CASCA: I can as well be hanged as tell the manner of it: it was mere foolery; I did not mark it. I saw Mark Antony offer him a crown; yet 'twas not a crown neither, 'twas one of these coronets; and, as I told you, he put it by once: but, for all that, to my thinking, he would fain have had it. Then he offered it to him again; then he put it by again: but, to my thinking, he was very loath to lay his fingers off it. And then he offered it the third time; he put it the third time by; and still as he refused it, the rabblement hooted and clapped their chapped hands and threw up their sweaty night-caps and uttered such a deal of

Brutu: Oare i s-a oferit coroana de trei ori?

Casca: Vezi bine, și el o dete înlături de trei ori, și de fiecare dată mai încet decât înainte; și de câte ori o dete înlături, cinstiții mei cumetrii chioteau.

Cassiu: Cine i-a oferit coroana?

Casca: Apoi, Antoniu.

Brutu: Spune-ne în ce chip s-a urmat, bunule Casca.

Casca: Mă pot spânzura tot așa de bine cât spune cum s-a urmat; a fost o nerozie goală. Nu i-am luat seama. Am văzut pe Marc Anton oferindu-i o coroană — dar adică nici n-a fost o coroană, ci un diadem de-alea — și, cum v-am spus, el o dete înlături o dată, dar cu toate astea, după părerea mea, ar fi luat-o bucuros. Apoi i se oferi iarăși, și el iarăși o dete înlături dar, după părerea mea, i-a venit foarte greu să ia degetele de pe ea. Și apoi i-o oferi pentru a treia oară, el o respinse a treia oară, și de câte ori o respingea gloata răcnea și plesnea din palmele crăpate și azvârlea în sus cu scufiile unsuroase, și scotea atâta

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

25

stinking breath because Caesar refused the crown that it had almost choked Caesar; for he swooned and fell down at it: and for mine own part, I durst not laugh, for fear of opening my lips and receiving the bad air.

CASSIUS: But, soft, I pray you: what, did Caesar swoon?

CASCA: He fell down in the market-place, and foamed at mouth, and was speechless.

BRUTUS: 'Tis very like: he hath the failing-sickness.

CASSIUS: No, Caesar hath it not; but you and I,
And honest Casca, we have the falling-sickness.

CASCA: I know not what you mean by that; but, I am sure, Caesar fell down. If the tag-rag people did not clap him and hiss him, according as he pleased and displeased them, as they use to do the players in the theatre, I am no true man.

BRUTUS: What said he when he came unto himself?

CASCA: Marry, before he fell down, when he perceiv'd the common herd was glad he refused the crown, he plucked me

sumă de răsuflare puturoasă, pentru că Cezar respingea coroana, încât aproape să îl înece pe Cezar: căci el leșină și căzu pe jos. Și eu, din partea mea, nu îndrăzni să râd de frică să nu deschid gura și să primesc aerul cel rău.

Cassiu: Mai încet , te rog. Ce? Cezar leșină?

Casca: El căzu jos în piață, și avea spumă pe buze, și rămase mut.

Brutu: E prea cu puțință. El are boala copiilor.

Cassiu: N-o are Cezar. Însă tu și eu,
Și Casca, noi avem această boală.

Casca: Nu știu ce vrei să zici cu asta; dar știu bine, că Cezar căzu pe jos. Dacă gloata de calici nu l-a aplaudat și fluierat, după cum el le plăcea sau dis plăcea, întocmai cum o fac cu comedianții din teatru, să nu fiu om cinstit.

Brutu: Ce a zis când își veni în fire?

Casca: Apoi, înainte de a cădea pe jos, când zări că norodul cel prost se bucura că a respins coroana, el își desfăcu haina și le

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

26

ope his doublet and offered them his throat to cut. An I had been a man of any occupation, if I would not have taken him at a word, I would I might go to hell among the rogues. And so he fell. When he came to himself again, he said, If he had done or said any thing amiss, he desired their worships to think it was his infirmity. Three or four wenches, where I stood, cried 'Alas, good soul!' and forgave him with all their hearts: but there's no heed to be taken of them; if Caesar had stabbed their mothers, they would have done no less.

BRUTUS: And after that, he came, thus sad, away?

CASCA: Ay.

CASSIUS: Did Cicero say any thing?

CASCA: Ay, he spoke Greek.

CASSIUS: To what effect?

CASCA: Nay, an I tell you that, I'll ne'er look you i' the face again: but those that understood him smiled at one another and shook their heads; but, for mine own part, it was Greek to me.

oferi gâtul ca să-l taie. Și al naibii cu toți păcătoșii, de nu l-aș fi luat de cuvânt — și așa căzu jos. Când își veni iar în fire, el zise că dacă a făcut sau a zis ceva fără de cale, roagă pe Luminățiile Lor să o puie pe seama bolii. Trei sau patru muieri de unde stăteam eu, răcniră: „Vai, suflet bun!” — și îl iertară din toată inima. Dar nu trebuie să dăm mult pe ele: dacă Cezar le-ar fi înjughiat mamele, tot așa ar fi făcut.

Brutu: Și după aceasta plecă așa de necăjit?

Cască: Da.

Cassiu: Cicerone zis-a ceva?

Casca: Da, vorbi grecește.

Cassiu: În ce înțeles?

Casca: Zău, dacă vă voi spune asta, să nu mă mai uit niciodată în fața voastră. Însă aceia care îl înțelegeau, zâmbeau unul la altul și dădeau din cap. Dar cât despre mine: pentru mine a

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

27

I could tell you more news too: Marullus and Flavius, for pulling scarfs off Caesar's images, are put to silence. Fare you well. There was more foolery yet, if I could remember it.

CASSIUS: Will you sup with me to-night, Casca?

CASCA: No, I am promised forth.

CASSIUS: Will you dine with me to-morrow?

CASCA: Ay, if I be alive and your mind hold and your dinner worth the eating.

CASSIUS: Good: I will expect you.

CASCA: Do so. Farewell, both.

Exit.

BRUTUS: What a blunt fellow is this grown to be!
He was quick mettle when he went to school.

CASSIUS: So is he now in execution
Of any bold or noble enterprise,
However he puts on this tardy form.

fost grecește. — Aș putea să vă mai spun și altă noutate: lui Marullu și lui Flaviu li s-a astupat gura, pentru că au rupt niște panglici de pe icoanele lui Cezar, Rămâneți cu bine. Au mai fost și alte comedii: dar nu le mai țin minte.

Cassiu: Vrei să mănânci de-seară la mine, Casca?

Casca: Nu, sunt poftit.

Cassiu: Vrei să prânzești la mine mâine?

Casca: Da, dacă oi trăi, și nu-ți vei lua seama și prânzul tău va fi vrednic de mâncat.

Cassiu: Bine, te voi aștepta.

Casca: Bine, rămâneți cu bine amândoi.

Iese.

Brutu: Ce tâmp a devenit omul ăsta acum;
La școală era vioi și plin de foc.

Cassiu: Așa e și acum la săvârșirea
Vreunei fapte mari și îndrăznețe,
Oricât se poartă cu acest chip ursuz.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

28

This rudeness is a sauce to his good wit,
Which gives men stomach to digest his words
With better appetite.

BRUTUS: And so it is. For this time I will leave you:
To-morrow, if you please to speak with me,
I will come home to you; or, if you will,
Come home to me, and I will wait for you.

CASSIUS: I will do so: till then, think of the world.

Exit BRUTUS

Well, Brutus, thou art noble; yet, I see,
Thy honourable metal may be wrought
From that it is dispos'd: therefore it is meet
That noble minds keep ever with their likes;
For who so firm that cannot be seduc'd?
Caesar doth bear me hard; but he loves Brutus:
If I were Brutus now and he were Cassius,

Răstirea este zeama minții sale,
Ea face pe oameni ca să-i mistuiască
Cuvintele cu o mai bună poftă.

Brutu: Așa o fi. Acum te părăsesc.
Iar mâine de-ai dori ca să-mi vorbești
Eu voi veni la tine, sau, de vrei,
Vino la mine, te voi aștepta.

Cassiu: Vin: până atunci gândește-te la lume.

Brutu iese.

Da, Brutu tu ești nobil; totuși văd:
Cinstitu-ți fer se poate bate altfel
Decât cum e crescut. De-aceea nobili
Se cade să umble pururea cu nobili;
Căci cine e așa de tare, ca
Să nu se poată amăgi? Nu plac
Lui Cezar: dar pe Brutu îl iubește.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

He should not humour me. I will this night,
In several hands, in at his windows throw,
As if they came from several citizens,
Writings all tending to the great opinion
That Rome holds of his name; wherein obscurely
Caesar's ambition shall be glanced at:
And after this let Caesar seat him sure;
For we will shake him, or worse days endure.

Exit

29

Eu de-aş fi Brutu, iar Brutu eu,
Pe mine nu m-ar îmbuna. Diseară
Vreau prin fereastră să-i arunc scrisori
De felurite mâini, ca izvorând
De mai mulţi cetăţeni – care toate vor
Vorbi de înalta stimă ce o are Roma
De numele-i, şi vor atinge
În chip întunecat râvna lui Cezar.
În urmă Cezar să se țină: noi
L-om da jos sau răbda mai mari nevoi.
Iese

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

30

SCENE III.

A street.

Thunder and lightning. Enter from opposite sides, CASCA, with his sword drawn, and CICERO

CICERO: Good even, Casca: brought you Caesar home?
Why are you breathless? and why stare you so?

CASCA: Are not you mov'd, when all the sway of earth
Shakes like a thing unfirm? O Cicero!

I have seen tempests, when the scolding winds
Have riv'd the knotty oaks, and I have seen
The ambitious ocean swell and rage and foam,
To be exalted with the threatening clouds:
But never till to-night, never till now,
Did I go through a tempest dropping fire.
Either there is a civil strife in heaven,
Or else the world, too saucy with the gods,

SCENA III.

O stradă.

Tunete și fulgere. Intră din părți diferite, Casca cu sabia scoasă și Cicerone.

Cicero: Ah, Casca, dus-ai pe Cezar acasă?
De ce așa uimit, și-abia răsuflă?

Casca: Nu ești mișcat când tot pământul se
Cutremură ca un lucru rău clădit?

Văzut-am viscole, când cumplite vânturi
Spărgeau stejarii noduroși, văzut-am
Oceanul crunt crescând, mugind, spumând
Spre a se sui la norii învrăjbiți:
Dar niciodată, până astă noapte,
N-am apucat un viscol stropind foc.
Ori este un război civil în cer. Ori lumea
Pe zeii i-a întărâtat așa,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

31

Incenses them to send destruction.

CICERO: Why, saw you any thing more wonderful?

CASCA: A common slave – you know him well by sight –

Held up his left hand, which did flame and burn

Like twenty torches join'd; and yet his hand,

Not sensible of fire, remain'd unscorch'd.

Besides, – I have not since put up my sword, –

Against the Capitol I met a lion,

Who glar'd upon me, and went surly by,

Without annoying me: and there were drawn

Upon a heap a hundred ghastly women,

Transformed with their fear, who swore they saw

Men all in fire walk up and down the streets.

And yesterday the bird of night did sit,

Even at noon-day upon the market-place,

Hooting and shrieking. When these prodigies

Do so conjointly meet, let not men say

Încât trimit pieirea peste noi.

Cicerone: Dar ce, ai mai văzut și-alte minuni?

Casca: Un rob de rând, – îl știi chiar din vedere –

Își ridică sus mâna stângă, care

Se înflăcăra ca treizeci de făclii.

Și totuși mâna-i, fără să simtă para,

Rămase nepârlită. După asta, –

De-atunci nu am mai pus sabia-n teacă –

Am întâlnit la Capitol un leu

Ce crâncen mă privi, și-apoi trecu

Fără a mă supăra. Am mai văzut

Colea un ghem de-o sută de femei

De frică-ncremenite, care jurau

Că au văzut bărbați de foc prin strade.

Și era a nopții pasăre ședea

În miezul zilei chiar, pe piață,

Țipând mereu. Când astfel de minuni

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

32

'These are their reasons; they are natural';
For, I believe, they are portentous things
Unto the climate that they point upon.

CICERO: Indeed, it is a strange-disposed time:
But men may construe things after their fashion,
Clean from the purpose of the things themselves.
Come Caesar to the Capitol to-morrow?

CASCA: He doth; for he did bid Antonius
Send word to you he would be there to-morrow.

CICERO: Good night then, Casca: this disturbed sky
Is not to walk in.

CASCA: Farewell, Cicero.

Exit CICERO

Enter CASSIUS

CASSIUS: Who's there?

CASCA: A Roman.

Vin toate la un timp, nu zice nimeni:

„Aceasta-i cauza lor, și sunt firești”;

Eu cred că-s cobe rele pentru țară

Aceea către care se îndreaptă.

Cicerone: Ce-i drept, avem un timp ciudat. Dar omul

Își tălmăcește toate în felul său,

Cu totul altfel de înțelesul lor.

Va veni Cezar mâine-n Capitoliu?

Casca: Da, va veni; căci spuse lui Antoniu

Să vă vestească că va fi acolo.

Cicerone: Deci noapte bună, Casca. Cerul ăsta

Întărâtat nu-i pentru preumblare.

Casca: Rămâi cu bine, Cicerone.

Cicerone iese.

Cassiu intră.

Cassiu: Cine-i?

Casca: Eu, un Roman.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

33

CASSIUS: Casca, by your voice.

CASCA: Your ear is good. Cassius, what night is this!

CASSIUS: A very pleasing night to honest men.

CASCA: Who ever knew the heavens menace so?

CASSIUS: Those that have known the earth so full of faults.

For my part, I have walk'd about the streets,

Submitting me unto the perilous night,

And, thus unbraced, Casca, as you see,

Have bar'd my bosom to the thunder-stone;

And when the cross blue lightning seem'd to open

The breast of heaven, I did present myself

Even in the aim and very flash of it.

CASCA: But wherefore did you so much tempt the heavens?

It is the part of men to fear and tremble,

When the most mighty gods by tokens send

Such dreadful heralds to astonish us.

CASSIUS: You are dull, Casca, and those sparks of life

Cassiu: Ah, Casca, după glas.

Cassiu: Ai bun auz. Ce noapte-i asta, Cassiu!

Casca: O noapte bună pentru cei voinici.

Casca: Cine-a văzut un cer așa încruntat?

Cassiu: Cei ce-au văzut pământ așa netrebnic.

Din partea mea, am străbătut orașul

Lăsându-mă în voia cruntei nopți,

Și-așa descins, precum vezi, Casca, pieptul

L-am despuiat înaintea trăznetului,

Și când albastrul fulger deschidea

Al cerului sân, eu mă-nfățișai

Ca țintă chiar a facăparei sale.

Casca: De ce ai ispitit atâta cerul?

Câci omului îi e dat să tremure

Când zeii cei puternici ne trimit

Solii grozave ca să ne uimească.

Cassiu: Casca, îți lipsesc scânteile de viață

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

34

That should be in a Roman you do want,
Or else you use not. You look pale and gaze
And put on fear and cast yourself in wonder,
To see the strange impatience of the heavens:
But if you would consider the true cause
Why all these fires, why all these gliding ghosts,
Why birds and beasts from quality and kind;
Why old men fool and children calculate;
Why all these things change from their ordinance,
Their natures and preformed faculties,
To monstrous quality, — why, you shall find
That heaven hath infused them with these spirits,
To make them instruments of fear and warning
Unto some monstrous state.
Now could I, Casca, name to thee a man
Most like this dreadful night,
That thunders, lightens, opens graves, and roars

Ce-ar trebui să le aibă un Roman,
Sau să le uzezi. Ești palid și caști ochii,
Ai frica-n față și te uimești
Văzând a cerului mânie stranie.
Dar dacă te-ai gândi la pricina
De ce aceste focuri, și-aste duhuri
Și păsări și dihăanii nefirești.
De ce bătrâni, năuci, prunci, stau pe gânduri,
De ce acestea toate își schimbă felul
Și firea, și însușirile înăscute
În chip monstruos, atunci ai afla
Că cerul le-a însuflat acest duh, spre a fi
Uneltele de prevestiri și groază
Pentru vreo vină monstruoasă.
Eu, Casca, ți-aș putea numi un om
Ce seamănă prea mult cu noaptea asta.
Ce tună, fulgeră, deschide gropi

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

35

As doth the lion in the Capitol,
A man no mightier than thyself or me
In personal action, yet prodigious grown
And fearful as these strange eruptions are.

CASCA: 'Tis Caesar that you mean; is it not, Cassius?

CASSIUS: Let it be who it is: for Romans now
Have thews and limbs like to their ancestors;
But, woe the while! our fathers' minds are dead,
And we are govern'd with our mothers' spirits;
Our yoke and sufferance show us womanish.

CASCA: Indeed, they say the senators to-morrow
Mean to establish Caesar as a king;
And he shall wear his crown by sea and land,
In every place, save here in Italy.

CASSIUS: I know where I will wear this dagger then;

Și urlă ca acel leu din Capitoliu.
Un om nu mai puternic decât noi,
În trup sau faptă: dar ajuns grozav
Și crunt ca aste izbucniri cumplite.

Casca: La Cezar te gândești, așa e, Cassiu?

Cassiu: Oricine-ar fi! Romanii au acum
Și trup și membre ca străbunii lor,
Dar vai! Duhul părinților e mort.
Și duhul mamelor ne cârmuiește,
Căci jugul și răbdarea dovedesc
Că suntem muieriți.

Casca: Se zice chiar
Că mâine senatorii vor să facă
Pe Cezar rege. El să își poarte sceptrul
Pe mare și pe uscat, peste tot locul,
Afară numai de Italia.

Cassiu: Știu unde voi purta atunci pumnalul:

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

36

Cassius from bondage will deliver Cassius:
Therein, ye gods, you make the weak most strong;
Therein, ye gods, you tyrants do defeat:
Nor stony tower, nor walls of beaten brass,
Nor airless dungeon, nor strong links of iron,
Can be retentive to the strength of spirit;
But life, being weary of these worldly bars,
Never lacks power to dismiss itself.
If I know this, know all the world besides,
That part of tyranny that I do bear
I can shake off at pleasure.

Thunder still

CASCA: So can I:

So every bondman in his own hand bears
The power to cancel his captivity.

CASSIUS: And why should Caesar be a tyrant then?
Poor man! I know he would not be a wolf,

Cassiu pe Cassiu va scăpa din jug.
În asta, zei, p-ai slabi îi faceți tari
În asta, zei, învingeți pe tirani;
Nici turn de piatră, nici zid de oțel,
Nici negre temnițe, nici lanț de fier
Nu pot opri a duhului putere;
Viața, sătulă de lumești hotare,
Își poate întotdeauna da dumul singur.
O știu eu, și s-o știe toată lumea:
Că partea tiraniei ce-o port eu,
Pot să o scutur după plac.

Tună.

Casca: Și eu.

Așa fiecare rob în mâna-i poartă
Puterea de a-și nimici robia.

Cassiu: Și pentru ce e Cezar un tiran?
Biet om! Eu știu că nu ar fi un lup

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

37

But that he sees the Romans are but sheep;
He were no lion were not Romans hinds.
Those that with haste will make a mighty fire
Begin it with weak straws; what trash is Rome,
What rubbish, and what offal, when it serves
For the base matter to illuminate
So vile a thing as Caesar! But, O grief!
Where hast thou led me? I, perhaps, speak this
Before a willing bondman; then I know
My answer must be made: but I am arm'd,
And dangers are to me indifferent.

CASCA: You speak to Casca, and to such a man
That is no fleering tell-tale. Hold, my hand:
Be factious for redress of all these griefs,
And I will set this foot of mine as far
As who goes farthest.

CASSIUS: There's a bargain made.

De n-ar vedea că suntem niște oi;
N-ar fi un leu, de n-am fi niște ciute.
Acei ce vor să facă un foc degrabă,
Încep cu paie. Ce gunoi e Roma,
Ce mărăcină, când slujește numai
Ca mijloc ticălos spre a lumina
Un lucru vil ca Cezar? – Dar o chin,
Unde m-ai adus? Vorbesc aceasta, poate,
În fața unui rob supus; atuncia
Va s-am gătit păspunsul. Însă sunt
Armat. Și de pericole nu-mi pasă.

Casca: Vorbești cu Casca, c-un bărbat ce nu-i
Un vorbăreț oricare. În mâna mea;
Lucrează la stârpirea acestor rele;
Picioarul meu va ține pas cu oricare
Va merge mai departe.

Cassiu: Târg făcut!

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

38

Now know you, Casca, I have moved already
Some certain of the noblest-minded Romans
To undergo with me an enterprise
Of honourable-dangerous consequence;
And I do know, by this, they stay for me
In Pompey's porch: for now, this fearful night,
There is no stir or walking in the streets;
And the complexion of the element
In favour's like the work we have in hand,
Most bloody, fiery, and most terrible.

CASCA: Stand close awhile, for here comes one in haste.

CASSIUS: 'Tis Cinna; I do know him by his gait;
He is a friend.

Enter CINNA

Cinna, where haste you so?

CINNA: To find out you. Who's that? Metellus Cimber?

CASSIUS: No, it is Casca; one incorporate

Acum să știi că am înduplecat
Pe câțiva dintre cei mai demni Romani
A mă urma într-o întreprindere
P-atât de grea cât primejdioasă.
Și știi că mă adastă chiar acum
În tinda lui Pompei: în astă noapte
Grozavă, nu-i nici mișcare în strade.
Și chipul elementului e întocmai
În felul trebii ce-o avem în mână,
Cumplit și sângeros și îngrozitor.

Casca: Tăceți puțin, că vine cineva.

Cassiu: E Cinna, după pas-l cunosc.

El e d-ai noștri.

Cinna intră.

Cinna, unde alergi?

Cinna: Ca să te caut. Cie-i ăsta? Cimber?

Cassiu: Ba este Casca, care s-a unit

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

39

To our attempts. Am I not stay'd for, Cinna?

CINNA: I am glad on 't. What a fearful night is this!

There's two or three of us have seen strange sights.

CASSIUS: Am I not stay'd for? Tell me.

CINNA: Yes, you are.

O Cassius! if you could

But win the noble Brutus to our party —

CASSIUS: Be you content. Good Cinna, take this paper,

And look you lay it in the praetor's chair,

Where Brutus may but find it; and throw this

In at his window; set this up with wax

Upon old Brutus' statue: all this done,

Repair to Pompey's porch, where you shall find us.

Is Decius Brutus and Trebonius there?

CINNA: All but Metellus Cimber; and he's gone

To seek you at your house. Well, I will hie,

Cu lucrul nostru. — Ei m-așteaptă, Cinna?

Cinna: Îmi pare bine, — Ce grozavă noapte!

Doi trei din ai noștri au avut vedenii.

Cassiu: Ciudate. Spune-mi, nu m-așteaptă?

Cinna: Da.

O, Cassiu, doar de-ai putea să tragi

De partea noastră, pe mărețul Brut!

Cassiu: Fii liniștit. Dragă Cinna foaia asta

Vezi să o pui pe jețul pretorelui,

Ca s-o găsească Brutu. Pe aceasta

Arunc-o prin fereastra lui; pe asta

Lipește-o pe statuia lui Brutu

Bătrânul. Vino apoi la tinda lui

Pompei, acolo ne vei găsi pe toți.

Acolo-s Deciu Brutu și Treboniu?

Cinna: Toți, fără Metellu Cimber. El te cată

Acasă. — Eu mă duc în grabă să

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

40

And so bestow these papers as you bade me.

CASSIUS: That done, repair to Pompey's theatre.

Exit CINNA

Come, Casca, you and I will yet ere day
See Brutus at his house: three parts of him
Is ours already, and the man entire
Upon the next encounter yields him ours.

CASCA: O, he sits high in all the people's hearts:
And that which would appear offence in us,
His countenance, like richest alchemy,
Will change to virtue and to worthiness.

CASSIUS: Him and his worth and our great need of him
You have right well conceited. Let us go,
For it is after midnight; and ere day
We will awake him and be sure of him.

Exeunt

Așez hârtiile, cum ai dorit.

Cassiu: Apoi să vii-n teatrul lui Pompei.

Cinna iese.

Noi, Casca, până nu mutgi, să mergem
La Brutu acasă. Aidi. Trei părți din el
Sunt ale noastre. Înc-o întâlnire,
Și ni se va preda întregul om.

Casca: Stă sus în inima poporului;
Și aceea ce-ar părea o crimă-n noi,
Numele lui, ca o alchimie scumpă,
O va schimba în merit și virtute.

Cassiu: Ai înțeles prea bine ce preț are,
Și ce nevoie avem de el. — Să mergem.
Căci este după miezul nopții, și
Înainte de-a crăpa de zi, îl vom
Scula și ne vom încredința de el.
Amândoi ies.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

41

ACT II

SCENE I.

Rome. BRUTUS's orchard.

Enter BRUTUS.

BRUTUS: What, Lucius, ho!

I cannot, by the progress of the stars,

Give guess how near to day. Lucius, I say!

I would it were my fault to sleep so soundly.

When, Lucius, when? Awake, I say! what, Lucius!

Enter LUCIUS

LUCIUS: Call'd you, my lord?

BRUTUS: Get me a taper in my study, Lucius:

When it is lighted, come and call me here.

LUCIUS: I will, my lord.

Exit

ACTUL II

SCENA I.

Roma. Grădina lui Brutu

Brutu intră

Brutu: He, Luciu!

Nu pot ghici din mersul stelelor

Cât de aproape-i ziua. Auzi Luciu?

Căci n-am păcatul eu să dorm așa!

He, Luciu, scoală! Luciu! Nu auzi?

Luciu intră.

Luciu: Stăpâne, m-ai chemat?

Luciu: Adu-mi o lumânare în odaie,

Și când va arde, vino de mă cheamă.

Luciu: Am înțeles stăpâne.

Iese.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

42

BRUTUS: It must be by his death: and, for my part,
I know no personal cause to spurn at him,
But for the general. He would be crown'd:
How that might change his nature, there's the question:
It is the bright day that brings forth the adder;
And that craves wary walking. Crown him? — that!
And then, I grant, we put a sting in him,
That at his will he may do danger with.
The abuse of greatness is when it disjoins
Remorse from power; and, to speak truth of Caesar,
I have not known when his affections sway'd
More than his reason. But 'tis a common proof,
That lowliness is young ambition's ladder,
Whereto the climber-upward turns his face;
But when he once attains the upmost round,
He then unto the ladder turns his back,
Looks in the clouds, scorning the base degrees

Brutu: Da, trebuie făcut prin moartea lui.
Din partea mea n-am alt cuvânt
Ca să-l lovesc, decât obștescul bine.
Ar vrea coroana — , cum aceasta
Putea să-i schimbe firea, — asta-i întrebarea.
Năpârca iese când e ziua caldă,
Și asta cere să umblăm cu grijă.
A-l corona? — Atunci i-am da o țeapă
Cu care să împungă după plac.
Abuzul celor mari e când despart
Virtutea de putere; dar, ce-i drept
De Cezar nu știu să fie stăpânit
Mai mult de patimă decât de minte.
Dar este dovedit că umilința
E scara tinerei ambiții,
Spre care cel ca-o urcă se uită-n sus.
Dar când ajunge pe treapta cea mai înaltă

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

43

By which he did ascend. So Caesar may:
Then, lest he may, prevent. And, since the quarrel
Will bear no colour for the thing he is,
Fashion it thus; that what he is, augmented,
Would run to these and these extremities:
And therefore think him as a serpent's egg
Which, hatch'd, would, as his kind, grow mischievous,
And kill him in the shell.

Re-enter LUCIUS

LUCIUS: The taper burneth in your closet, sir.
Searching the window for a flint, I found
This paper, thus seal'd up; and I am sure,
It did not lie there when I went to bed.

BRUTUS: Get you to bed again; it is not day.

Atunci întoarce dosul către scară,
Se uită-n nori, răsând de treapta joasă
Prin care s-a urcat. Aceasta-o poate
Și Cezar. Deci căutați să nu poată!
Și fiincă faptul nu s-ar înțelege
Prin ceea ce este Cezar, ziceți astfel:
Că ceea ce este, de-ar spori, ar naște
Cutare sau cutare neajunsuri,
Și deci priviți-l ca un ou de șarpe
Care, clocit, ajunge veninos,
Și ucideți-l în ghioacă.

Luciu intră.

Luciu: Lumina arde în odaia voastră.
Căutând o cremene-n fereastră, am
Găsit acest bilet pecetluit.
Știu că n-a fost acolo când m-am culcat.
Brutu: Du de te culcă iar. Nu-i încă zi.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

44

Is not to-morrow, boy, the ides of March?

LUCIUS: I know not, sir.

BRUTUS: Look in the calendar, and bring me word.

LUCIUS: I will, sir.

Exit

BRUTUS: The exhalations whizzing in the air

Give so much light that I may read by them.

Opens the letter

'Brutus, thou sleep'st: awake, and see thyself.

Shall Rome, & c. Speak, strike, redress!

Brutus, thou sleep'st: awake!'

Such instigations have been often dropp'd

Where I have took them up.

'Shall Rome, & c.' Thus must I piece it out:

Shall Rome stand under one man's awe? What, Rome?

My ancestors did from the streets of Rome

The Tarquin drive, when he was call'd a king.

'Speak, strike, redress!' Am I entreated

Nu e zi întâi de Martie mâine, Luciu?

Luciu: Nu știu stăpâne.

Brutu: Ia caută în calendar, și dă-mi răspunsul.

Luciu: Prea bine.

Iese.

Brutu: Luminile ce prin văzduh țâșnesc

Lucesc destul, să pot citi la ele.

Deschide scrisoarea

„Brutu, tu dormi. Te scoală, te privește!

Au Roma să — ? Vorbește! bate! drege!

Brutu, tu dormi; deșteaptă-te” —

Asemeni asmuțiri eu le-am găsit

Adesea aruncate-n drumul meu.

Au Roma să — ? — Va să-ntregesc eu fraza

Au Roma să se-nchine la un om?

Cum? Roma, ce? Părinții mei goniră

Din ulițele Romei pe Tarquiniu

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

45

To speak and strike? O Rome, I make thee promise:
If the redress will follow, thou receivest
Thy full petition at the hand of Brutus!
Re-enter LUCIUS

LUCIUS: Sir, March is wasted fourteen days.
Knocking within

BRUTUS: 'Tis good. Go to the gate; somebody knocks.
Exit LUCIUS

Since Cassius first did whet me against Caesar,
I have not slept.
Between the acting of a dreadful thing
And the first motion, all the interim is
Like a phantasma, or a hideous dream:
The Genius and the mortal instruments
Are then in council; and the state of man,
Like to a little kingdom, suffers then
The nature of an insurrection.

Când el își dede numele de Rege.
Vorbește, bate, drege, vei primi
Deplină mulțumire de la Brutu!
Luciu intră.

Luciu: Suntem în cincisprezece al lui martie.
Bate cineva la ușă.
Brutu: Prea bine. — Ia vezi cine bate-n ușă.
Luciu iese.

De când Cassiu m-a m-a înțețit în contra
Lui Cezar, n-am dormit. Răspasul dintre
Îndeplinirea unui fapt cumplit
Și cea dintâi mișcare, e ca o
Nălucă, ca un vis îngrozitor.
Căci sufletul și partea muritoare
Se chibzuiesc, și starea omului
E ca un mic regat, ce suferă
De o răscoală.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

46

Re-enter LUCIUS

LUCIUS: Sir, 'tis your brother Cassius at the door,
Who doth desire to see you.

BRUTUS: Is he alone?

LUCIUS: No, sir, there are more with him.

BRUTUS: Do you know them?

LUCIUS: No, sir; their hats are pluck'd about their ears,
And half their faces buried in their cloaks,
That by no means I may discover them
By any mark of favour.

BRUTUS: Let 'em enter.

Exit LUCIUS

They are the faction. O conspiracy!
Sham'st thou to show thy dangerous brow by night,
When evils are most free? O, then by day
Where wilt thou find a cavern dark enough
To mask thy monstrous visage? Seek none, conspiracy;

Luciu se întoarce.

Luciu: Fratele vostru Cassiu e la poartă;
Dorește să vă vadă.

Brutu: Singur e?

Luciu: Nu; sunt mai mulți cu dânsul.

Brutu: Îi cunoști?

Luciu: Au pălăriile vârâte-n frunte,
Și fața îngopată în mantale,
Încât nu pot zări nicio trăsătură
Prin care să-i descopăr.

Brutus: Fă-i să intre.

Luciu iese.

Ei sunt jurații, pare. O răscoală!
Te temi să-ți arăți cruda frunte noaptea
Când răul umblă-n voie, însă ziua
Cum vei găsi o peșteră destul
De neagră, spre a-ți masca cumplita față?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

47

Hide it in smiles and affability:
For if thou path, thy native semblance on,
Not Erebus itself were dim enough
To hide thee from prevention.

*Enter the conspirators, CASSIUS, CASCA, DECIUS BRUTUS,
CINNA, METELLUS CIMBER, and TREBONIUS*

CASSIUS: I think we are too bold upon your rest:
Good morrow, Brutus; do we trouble you?

BRUTUS: I have been up this hour, awake all night.
Know I these men that come along with you?

CASSIUS: Yes, every man of them, and no man here
But honours you; and every one doth wish
You had but that opinion of yourself
Which every noble Roman bears of you.
This is Trebonius.

Răscoală, n-o căuta! Ascunde-te
Sub zâmbete și gingășii, căci dacă
Ar fi să porți făptura ta firească,
Nici Erebul n-ar fi destul de negru
Ca să te scape de prepus.

Intră Cassiu, Casca, Deciu, Metellu, Cimber și Treboniu.

Cassiu: Mă tem că prea-ți supărăm odihna.
Bună dimineața, Brutu; te jignim?

Brutu: Am fost sculat, și deștept toată noaptea,
Cunoasc eu pe bărbații ce-s cu tine?

Cassiu: Pe fiecare; și niciunul nu e
Printre dâșii care să nu te cinstească,
Și fiecare n-ar dori decât
Să aibă despre tine însuți doar părerea
Ce-o are orice demn roman de tine.
Iată Treboniu.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

48

BRUTUS: He is welcome hither.

CASSIUS: This, Decius Brutus.

BRUTUS: He is welcome too.

CASSIUS: This, Casca; this, Cinna; and this, Metellus Cimber.

BRUTUS: They are all welcome.

What watchful cares do interpose themselves

Betwixt your eyes and night?

CASSIUS: Shall I entreat a word?

BRUTUS and CASSIUS whisper

DECIUS BRUTUS: Here lies the east: doth not the day break here?

CASCA: No.

CINNA: O! pardon, sir, it doth; and yon gray lines
That fret the clouds are messengers of day.

CASCA: You shall confess that you are both deceiv'd.
Here, as I point my sword, the sun arises;
Which is a great way growing on the south,

Brutu: E bine-venit.

Cassiu: Acesta-i Deciu.

Brutu: Și el e bun-venit.

Cassiu: Vezi: Casca, Cinna și Metellu Cimber.

Brutu: Sunt toți bine-veniți.

Ce griji deștepte se bagă între noapte

Și ochii voștri?

Cassiu: Vrei să-mi îngădui un cuvânt?

Cassiu și Brutu șoptesc împreună.

Deciu: Aici este răsăritul. Nu vezi zorii?

Casca: Nu.

Cinna: Mă iartă, da, acele dungi bălaie
Ce norii îngrădesc, sunt solii zilei.

Casca: Veți mărturi că greșiți amândoi.
Acolo, unde-arăt cu sabia
Răsare soarele, o bună cale

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

49

Weighing the youthful season of the year.
Some two months hence up higher toward the north
He first presents his fire; and the high east
Stands, as the Capitol, directly here.

BRUTUS: Give me your hands all over, one by one.

CASSIUS: And let us swear our resolution.

BRUTUS: No, not an oath: if not the face of men,
The sufferance of our souls, the time's abuse,
If these be motives weak, break off betimes,
And every man hence to his idle bed;
So let high-sighted tyranny range on,
Till each man drop by lottery. But if these,
As I am sure they do, bear fire enough
To kindle cowards and to steel with valour
The melting spirits of women, then, countrymen,

Spre miazăzi dar, dacă ținem seamă
De vârsta tânără a anului,
Cam după două luni își va arăta
Întâiul foc mai sus, spre miazănoapte.
Adevăratul Răsărit se află
Aci, în dreptul Capitoliului.

Brutu: Toți dați-mi mâna, unul după altul.

Cassiu: Și să jurăm pe a voastră hotărâre.

Brutu: Nu, lasă. Dacă fața oamenilor,
Al sufletelor chin, nevoia vremii,
Nu sunt îndemnuri îndestul de tari,
Atunci opriți, și fiecare meargă
Spre a se vâri în patul său cel trândav,
Și mândria tirania să tot crească
Până ce ne va zdrobi pe toți de-a rândul
Dar dacă astea, cum nu mă-ndoiesc,
Au foc destul, ca să aprindă chiar

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

50

What need we any spur but our own cause
To prick us to redress? what other bond
Than secret Romans, that have spoke the word,
And will not palter? and what other oath
Than honesty to honesty engag'd,
That this shall be, or we will fall for it?
Swear priests and cowards and men cautelous,
Old feeble carrions and such suffering souls
That welcome wrongs; unto bad causes swear
Such creatures as men doubt; but do not stain
The even virtue of our enterprise,
Nor th' insuppressive mettle of our spirits,
To think that or our cause or our performance
Did need an oath; when every drop of blood
That every Roman bears, and nobly bears,
Is guilty of a several infamy,
If he do break the smallest particle

Pe cei nemernici, să călească chiar
Plăpândul suflet al femeilor,
Atunci ce al prieten, cetățean,
Ne trebuie, decât pricina noastră,
Ca să ne-ațâțe a câta scăpare?
Ce alt înscris, decât cuvântul trainic
Zis de romani care nu-l răstălmăcesc?
Ce alt jurământ, decât îndatorirea
Onoarei cu onoarea: ca să facă
Cutare faptă, ori si pierdem viața?
Se jură popi, nemernici și condaci
Bătrâni slăbiți, și suflete bolite
Care dau buna-venire nedreptății,
Faceți să jure, întru pricini rele,
Ființe fără de lege: însă nu
Pătați virtutea cauzei noastre drepte
Nici gândul nostru cel nestrămutat.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

51

Of any promise that hath pass'd from him.

CASSIUS: But what of Cicero? shall we sound him?

I think he will stand very strong with us.

CASCA: Let us not leave him out.

CINNA: No, by no means.

METELLUS CIMBER: O! let us have him; for his silver hairs

Will purchase us a good opinion

And buy men's voices to commend our deeds:

It shall be said, his judgment rul'd our hands;

Our youths and wildness shall no whit appear,

But all be buried in his gravity.

BRUTUS: O! name him not: let us not break with him;

Crezând că pricina sau fapta noastră

Au trebuință de un jurământ,

Când orice pic de sânge ce-l poartă în chip vrednic,

S-ar face vinovat de bastardisă

Dacă ar călca măcar o părticică

Din vreo făgăduială ce a dat.

Cassiu: Cum stăm cu Cicerone! Să-l încercăm?

Cred că va fi cu totul pentru noi.

Casca: Să nu-l lăsăm de-o parte.

Cinna: Nicidecum.

Metellu: Va să-l avem; cu păru-i de argint

Vom cumpăra părerea bună, și

Al obștei glas spre lauda faptei noastre.

Vor zice: capul său ne-a condus mâna,

Și înțelepciunea îi va acoperi

A noastră tinerețe și iuțeală.

Brutu: O, nu-l numiți; nu vă legați cu el,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

52

For he will never follow any thing
That other men begin.

CASSIUS: Then leave him out.

CASCA: Indeed he is not fit.

DECIUS BRUTUS: Shall no man else be touch'd but only
Caesar?

CASSIUS: Decius, well urg'd: I think it is not meet,
Mark Antony, so well belov'd of Caesar,
Should outlive Caesar: we shall find of him
A shrewd contriver; and, you know, his means,
If he improve them, may well stretch so far
As to annoy us all: which to prevent,
Let Antony and Caesar fall together.

BRUTUS: Our course will seem too bloody, Caius Cassius,
To cut the head off and then hack the limbs,
Like wrath in death and envy afterwards;

Căci niciodată el nu va urma
Ce alții au început.

Cassiu: Lăsați-l dar.

Casca: Într-adevăr, nu face pentru noi.

Deciu: Nu vom atinge, dar decât pe Cezar?

Cassiu: Da, bine întrebi. — Eu cred că nu se cade
Ca Marc Antoniu, așa iubit de Cezar,
Să viețuiască după Cezar. Vom
Găsi într-însul un isteț dușman.
Îi știți puterea, de se va sluji
Cu ea, ne poate vătăma pe toți.
Spre a ocoli aceasta, Marc Antoniu
Să cadă dar cu Cezar împreună.

Brutu: Nu, Cassiu, vop părea prea sângheroși
De vom tăia și cap și mădule:
Ar fi măcel după omor; căci Marcu

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

53

For Antony is but a limb of Caesar.
Let us be sacrificers, but not butchers, Caius.
We all stand up against the spirit of Caesar;
And in the spirit of men there is no blood:
O! that we then could come by Caesar's spirit,
And not dismember Caesar. But, alas!
Caesar must bleed for it. And, gentle friends,
Let's kill him boldly, but not wrathfully;
Let's carve him as a dish fit for the gods,
Not hew him as a carcass fit for hounds:
And let our hearts, as subtle masters do,
Stir up their servants to an act of rage,
And after seem to chide 'em. This shall make
Our purpose necessary and not envious;
Which so appearing to the common eyes,
We shall be call'd purgers, not murderers.
And, for Mark Antony, think not of him;

Antoniou e doar un mădular din Cezar.
Să fim călăi, însă nu măcelari.
Stăm împotriva duhului lui Cezar
Și în duhul oamenilor nu e sânge.
O, de am putea lovi duhul lui Cezar,
Va pentru el să moară! – Dragi amici,
Să-l înjunghiem fără teamă, dar fără ciudă.
Să-l gătim ca o mâncare pentru zei,
Nu sfâșia ca hoituri pentru câini,
Și-al nostru piept, cum fac stăpânii isteți,
S-asmută slugile la o faptă cruntă,
Și-apoi să pară a-i certa. Așa
Al nostru fapt, trecând în ochii lumii
De necesar, și nu de urâcios,
Ne-or zice medici, și nu ucigași.
Cât de Antoniu, nu vă fie grijă.
Căci el nu poate mai mult decât brațul

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

54

For he can do no more than Caesar's arm
When Caesar's head is off.

CASSIUS: Yet I fear him;

For in the ingrafted love he bears to Caesar –

BRUTUS: Alas! good Cassius, do not think of him:

If he love Caesar, all that he can do

Is to himself, – take thought and die for Caesar:

And that were much he should; for he is given

To sports, to wildness and much company.

TREBONIUS: There is no fear in him; let him not die;

For he will live, and laugh at this hereafter.

Clock strikes

BRUTUS: Peace! count the clock.

CASSIUS: The clock hath stricken three.

TREBONIUS: 'Tis time to part.

CASSIUS: But it is doubtful yet,

Whether Caesar will come forth to-day, or no;

Lui Cezar fără cap.

Cassiu: Dar tot mă tem:

Căci dragostea ce-o are pentru Cezar –

Brutu: Vaiu, Cassiu, nu te mai gândi la el.

De-o fi iubind pe Cezar, el nu poate

Decât jeli și muri pentru Cezar.

Și asta ar fi mult: căci este dat

La dezmierdări, la jocuri și petreceri.

Treboniu: Nu-i de temut. Nu trebuie să moară,

Căci va trăi și râde-apoi de tot.

Ornicul bate.

Brutu: Tăceți! Cât bate?

Cassiu: A bătut trei ceasuri.

Treboniu: E timp să mergem.

Cassiu: Dar nu-i sigur încă

De va ieși din casă Cezar azi,

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

55

For he is superstitious grown of late,
Quite from the main opinion he held once
Of fantasy, of dreams and ceremonies.

It may be, these apparent prodigies,
The unaccustom'd terror of this night,
And the persuasion of his augurers,
May hold him from the Capitol to-day.

DECIUS BRUTUS: Never fear that: if he be so resolv'd,
I can o'ersway him; for he loves to hear
That unicorns may be betray'd with trees,
And bears with glasses, elephants with holes,
Lions with toils and men with flatterers;
But when I tell him he hates flatterers,
He says he does, being then most flattered.
Let me work;
For I can give his humour the true bent,
And I will bring him to the Capitol.

De o vreme a căzut în superstiții
Și cugetă acum cu totul altfel
De visuri, presimțiri și datine.

Se poate ca minunile ivite,
Și spaima astei nopți nepomenite,
Și sfatul dat d-augurii săi, să-l facă
A nu veni la Capitoliu astăzi.

Deciu: Fii liniștit. De-o fi de gândul ăsta,
Eu nu-l pot schimba. Îi place să auză
Că unicornii pot fi prinși prin pomi,
Urși prin oglinzi și elefanți prin gropi.
Și lei prin mreji, și oameni prin lingăi;
Dar dacă îi spun că urăște pe lingăi,
El zice: da, și este foarte lingușit.
Lăsați-l dar pe mâna mea. Eu pot
Să dau voinței sale ținta noastră,
Și-l voi aduce azi la Capitol.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

56

CASSIUS: Nay, we will all of us be there to fetch him.

BRUTUS: By the eighth hour: is that the uttermost?

CINNA: Be that the uttermost, and fail not then.

METELLUS CIMBER: Caius Ligarius doth bear Caesar hard,
Who rated him for speaking well of Pompey:
I wonder none of you have thought of him.

BRUTUS: Now, good Metellus, go along by him:
He loves me well, and I have given him reasons;
Send him but hither, and I'll fashion him.

CASSIUS: The morning comes upon 's: we'll leave you,
Brutus.

And, friends, disperse yourselves; but all remember
What you have said, and show yourselves true Romans.

BRUTUS: Good gentlemen, look fresh and merrily;
Let not our looks put on our purposes,
But bear it as our Roman actors do,
With untired spirits and formal constancy:

Cassiu: Nu; să fim toți acolo spre a-l lua.

Brutu: La ceasurile opt, cel mai târziu?

Cassiu: Cel mai târziu, da. Nu lipsiți atunci.

Metellu: Caiu Ligariu e supărat pe Cezar:
Căci l-a certat c-a lăudat pe Pompei:
Mă mir cum de nu m-am gândit la el.

Brutu: Ei bine, bun Metellu, mergi la dânsul;
El mă iubește, și i-am dat temei;
Trimite-i doar aici, îl voi croi eu.

Cassiu: Ne apucă ziua; Brutu, te lăsăm. —

Iar voi, amici, împrăștiati-vă,
Și țineți toți în minte ce ați zis,
Și v-arătați adevărați Romani.

Brutu: Buni Domni, purtați-vă deștepți și veseli:
Să nu trădeze fața scopul nostru,
Ci îl urmăriți cum fac actorii noștri:
Cu duh deștept și cumpăt cuvenit.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

57

And so good morrow to you every one.

Exeunt all but BRUTUS

Boy! Lucius! Fast asleep? It is no matter;

Enjoy the honey-heavy dew of slumber:

Thou hast no figures nor no fantasies,

Which busy care draws in the brains of men;

Therefore thou sleep'st so sound.

Enter PORTIA

PORTIA: Brutus, my lord!

BRUTUS: Portia, what mean you? Wherefore rise you now?

It is not for your health thus to commit

Your weak condition to the raw cold morning.

PORTIA: Nor for yours neither. You've ungently, Brutus,

Stole from my bed; and yesternight at supper

You suddenly arose, and walk'd about,

Musing and sighing, with your arms across,

And when I ask'd you what the matter was,

Deci bună dimineața tuturor.

Tiți ies, în afară de Brutu.

He, Luciu! — Iar în somn adânc? Nu strică:

Tu gustă roua dulce a somnului;

Tu n-ai acele năluciri și vise

Ce grijă trează naște în duhul nostru;

De aceea dormi așa bine.

Portia intră.

Portia: Brutu.

Brutu: Ce este, Portia? Ce te scoli acum?

Nu îți priește să expui așa

Plăpându-ți trup la frigul dimineții.

Portia: Nici ție, Brutu, te-ai strecurat

Din patul meu, și-aseară te-ai sculat

În pripă de la cină și-ai umblat

Gândind și oftând, cu brațele încrucișate,

și când te întrebai care-i pricina,

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

58

You stared upon me with ungentle looks.
I urg'd you further; then you scratch'd your head,
And too impatiently stamp'd with your foot;
Yet I insisted, yet you answer'd not,
But, with an angry wafture of your hand,
Gave sign for me to leave you:. So I did,
Fearing to strengthen that impatience
Which seem'd too much enkindled, and withal
Hoping it was but an effect of humour,
Which sometime hath his hour with every man.
It will not let you eat, nor talk, nor sleep,
And could it work so much upon your shape
As it hath much prevail'd on your condition,
I should not know you, Brutus. Dear my lord,
Make me acquainted with your cause of grief.
BRUTUS: I am not well in health, and that is all.
PORTIA: Brutus is wise, and, were he not in health,

Te-uitași la mine cu ochi încruntați.
Iar întrebai, atunci îți frecași capul
Bătând cu nerăbdare din picior;
Iar stărui, și iarăși nu răspunseși.
Ci c-o mișcare mânioasă a mâinii
Îmi făcuși semn să plec. Așa făcui,
Temându-mă să nu sporesc mânia
Care părea destul de aprinsă, și
Sperând că este doar o supărare
Ce își are ceasul său la orice om.
Ea îți răpește pofta, vorba, somnul,
Și de-ar lucra atât pe chipul tău
Cum ți-ai schimbat cu totul cumpătul.
Nu te-aș mai recunoaște. Dragă Brutu,
O, spune-mi păsul care te frământă.
Brutu: Nu prea sunt sănătos, și iată tot.
Portia: Brutu e cu mine, și de-ar fi bolnav,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

59

He would embrace the means to come by it.

BRUTUS: Why, so I do. Good Portia, go to bed.

PORTIA

Is Brutus sick, and is it physical
To walk unbraced and suck up the humours
Of the dank morning? What! is Brutus sick,
And will he steal out of his wholesome bed,
To dare the vile contagion of the night,
And tempt the rheumy and unpurged air
To add unto his sickness? No, my Brutus;
You have some sick offence within your mind,
Which, by the right and virtue of my place,
I ought to know of; and, upon my knees,
I charm you, by my once-commended beauty,
By all your vows of love and that great vow
Which did incorporate and make us one,
That you unfold to me, yourself, your half,

El ar lua mijloace de îndepărtare.

Brutu: Așa și fac. Du de te culcă, Portia.

Portia: Brutu e bolnav? Și oare e priincios

Să umble gol și să răsuflă boara

Umedei dimineți? Brutu-i bolnav,

Și lasă tainic patu-i sănătos,

Înfruntă molima cea rea a nopții,

Și-asmute aerul cel necurat,

Ca să-i sporească boala? Nu, nu Brutu.

Tu ai vreun gând bolnav în mintea tea,

Pe care, după dreptul stării mele,

S-ar cuveni să-l știu; și în genunchi

Te jur pe frumusețea mea d-odinioară,

Pe toate jurămitele-ți de-amor,

Și p-acel mare jurământ, prin care

Suntem un trup și suflet, să-mi spui mie,

Ce sunt tu însuți, jumătatea ta.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

60

Why you are heavy, and what men to-night
Have had to resort to you; for here have been
Some six or seven, who did hide their faces
Even from darkness.

BRUTUS: Kneel not, gentle Portia.

PORTIA: I should not need, if you were gentle Brutus.
Within the bond of marriage, tell me, Brutus,
Is it excepted, I should know no secrets
That appertain to you? Am I yourself
But, as it were, in sort or limitation,
To keep with you at meals, comfort your bed,
And talk to you sometimes? Dwell I but in the suburbs
Of your good pleasure? **If it be no more,**
Portia is Brutus' harlot, not his wife.

BRUTUS: You are my true and honourable wife,
As dear to me as are the ruddy drops

Ce te apasă, și ce oameni ai
Văzut azi-noapte; căci au fost aici
Vreo șase șapte, ascunzându-și fața
Chiar de întuneric.

Brutu: Bună Portia, o nu îngenunchea.

Portia: Nu aş avea nevoie
Să o fac, de-ai fi bunul meu Brutu. Oare
E scris ca eu să nu știu nicio taină
Ce te privește? Nu sunt eu tu însuți,
Decât cu condiții și cu hotare:
Să șed la masa ta, să-ți mângâi patul
Și să-ți vorbesc odată? Oare șed
Doar în suburbia bunului tău plac?
De nu-i mai mult Portia e țiitoare
Lui Brutu, însă nu soția lui.

Brutu: Tu ești cinstită, dreapta mea soție,
Și scumpă mie ca și sângele,

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

61

That visit my sad heart.

PORTIA: If this were true, then should I know this secret.

I grant I am a woman, but, withal

A woman that Lord Brutus took to wife;

I grant I am a woman, but, withal

A woman well-reputed, Cato's daughter.

Think you I am no stronger than my sex,

Being so father'd and so husbanded?

Tell me your counsels, I will not disclose 'em.

I have made strong proof of my constancy,

Giving myself a voluntary wound

Here, in the thigh: can I bear that with patience

And not my husband's secrets?

BRUTUS: O ye gods,

Render me worthy of this noble wife!

Knocking within

Hark, hark! one knocks. Portia, go in awhile;

Care îmi străbate inima mâhnită.

Portia: De-ar fi așa, eu ți-aș cunoaște taina.

Sunt o femeie, știu, dar o femeie

Ce Brutu a luat-o de soție.

D-un nume bun – sunt fiica lui Catone.

Crezi tu că nu-s mai tare decât sexul meu,

Având așa părinte, și-așa soț?

Zi-mi taina ta, eu nu o voi trăda.

Eu mi-am încercat destul tăria mea

Făcându-mi singură o rană, ici,

La coapsă. Oare am putut răbda aceasta,

Și nu secretele soțului meu?

Brutu: Faceți-mă, zei, demn d-așa soție!

Bate cineva.

O, bate cineva. – Rog, intră, Portia;

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

62

And by and by thy bosom shall partake

The secrets of my heart.

All my engagements I will construe to thee,

All the charactery of my sad brows:

Leave me with haste.

Exit PORTIA

Lucius, who's that knocks?

Re-enter LUCIUS with LIGARIUS

LUCIUS: He is a sick man that would speak with you.

BRUTUS: Caius Ligarius, that Metellus spake of.

Boy, stand aside. Caius Ligarius! how?

LIGARIUS: Vouchsafe good morrow from a feeble tongue.

BRUTUS: O, what a time have you chose out, brave Caius,

To wear a kerchief. Would you were not sick.

LIGARIUS: I am not sick, if Brutus have in hand

Any exploit worthy the name of honour.

BRUTUS: Such an exploit have I in hand, Ligarius,

Și sânul tău se va împărtăși

Cărând, de grijile ce port în piept.

Ți-oi spune toate scopurile mele

Și tot ce-i scris în funtea-mi încrețită.

Rog, pleacă-n grabă.

Portia iese.

Luciu, cine bate?

Luciu și Ligariu intră.

Luciu: E un bolnav, ce-ar vrea să vă vorbească.

Brutu: Ligariu, despre care a vorbit

Metellu. — Luciu, ieși. Ligariu, ai?

Ligariu: Din limbă slabă: bună dimineața.

Brutu: Ce timp alegei brav Caiu, ca să porți

O legătură! Căci n-ai fi bolnav!

Ligariu: Nu sunt bolnav, de are Brutu în mâini

Un fapt ce-i demn de al onoarei nume.

Brutu: Așa fapt am în mâini și l-ai afla

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

63

Had you a healthful ear to hear of it.

LIGARIUS: By all the gods that Romans bow before,
I here discard my sickness. Soul of Rome!

Brave son, deriv'd from honourable loins!

Thou, like an exorcist, hast conjur'd up

My mortified spirit. Now bid me run,

And I will strive with things impossible;

Yea, get the better of them. What's to do?

BRUTUS: A piece of work that will make sick men whole.

LIGARIUS: But are not some whole that we must make sick?

BRUTUS: That must we also. What it is, my Caius,

I shall unfold to thee, as we are going

To whom it must be done.

LIGARIUS: Set on your foot,

And with a heart new-fired I follow you,

To do I know not what; but it sufficeth

That Brutus leads me on.

De ai avea ureche sănătoasă.

Ligariu: Pe zeii toți la care se închină Romanii,

Eu lepăd boala aici! Suflet al Romei!

Brav viu, ieșit din șele nobile!

Tu, ca un vrăjitor, mi-ai trezit duhul

Cel amorțit. Acum zi-mi s-alerg,

Și voi luplta cu imposibilul,

Ba chiar l-oi birui. Ce-i de făcut?

Brutu: Un fapt ce va însănătoși pe bolnavi.

Ligariu: Dar nu-i vreun sănătos de bolnăvit?

Brutu: Și asta. Dar ce este, dragă Caiu,

Ți-oi spune când ne-om duce la acela

Căruia trebuie făcut.

Ligariu: Pornește,

Te-urmez c-o inimă din nou aprinsă,

Spre a face nu știu ce. Dar e destul

Că Brutu mă conduce.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

64

BRUTUS: Follow me, then.
Exeunt

Brutu: Vino dar.
Amandoi ies.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

65

SCENE II.

CAESAR's house.

Thunder and lightning. Enter CAESAR, in his night-gown

CAESAR: Nor heaven nor earth have been at peace to-night:
Thrice hath Calphurnia in her sleep cried out,
'Help, ho! They murder Caesar!' Who's within?

Enter a Servant

Servant: My lord!

CAESAR: Go bid the priests do present sacrifice
And bring me their opinions of success.

Servant: I will, my lord.

Exit

Enter CALPURNIA

CALPURNIA: What mean you, Caesar? Think you to walk
forth?

You shall not stir out of your house to-day.

SCENA II.

În palatul lui Cezar

Tunete și fulgere. Intră Cezar în haină de noapte.

Cezar: Cer și pământ n-au fost în pace azi noapte!
De trei ori a țipat în somn Calpurnia:
„Săriți, ucid pe Cezar!” – Nimeni aici?

Un servitor intră.

Servitor: Stăpâne?

Cezar: Mergi, zi preoților să jertfească îndată.
Și-adu-mi părerea lor de reușită.

Servitor: Mă duc, stăpâne.

Iese.

Intră Calpurnia.

Calpurnia: Ce gând ai, Cezar? Oare vrei să ieși?
Să nu te miști cumva din casă azi.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

66

CAESAR: Caesar shall forth: the things that threaten'd me
Ne'er look'd but on my back; when they shall see
The face of Caesar, they are vanished.

CALPHURNIA: Caesar, I never stood on ceremonies,
Yet now they fright me. There is one within,
Besides the things that we have heard and seen,
Recounts most horrid sights seen by the watch.
A lioness hath whelped in the streets;
And graves have yawn'd, and yielded up their dead;
Fierce fiery warriors fought upon the clouds,
In ranks and squadrons and right form of war,
Which drizzled blood upon the Capitol;
The noise of battle hurtled in the air,
Horses did neigh, and dying men did groan,
And ghosts did shriek and squeal about the streets.
O Caesar! these things are beyond all use,
And I do fear them.

Cezar: Ba Cezar va ieși. Primejdiile
Se uită doar la dosul meu, dar când văd
Fața lui Cezar, ele au perit.

Calpurinia: Eu niciodată n-am crezut în semne,
Dar azi mă sperie. Un om îmi spune
— Pe lângă cele ce-am văzut și-aflat —
Vedenii groaznice, ce-au avut garzii.
O leoaică a fătat în uliță,
Morminte au căscat, scuipând pe morți;
Ostași focoși și crunți luptau în nori.
În rând și ceață, tocmai ca-n război,
Vărsând pe Capitol un râu de sânge;
Al luptei vuiet bubuia în aer,
Caii nechezau, și și cei muribunzi gemeau,
Năluci țipau și boceau pe străzi.
O, Cezar, astea sunt lucruri nevăzute;
Mă tem de ele.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

67

CAESAR: What can be avoided
Whose end is purposed by the mighty gods?
Yet Caesar shall go forth; for these predictions
Are to the world in general as to Caesar.

CALPHURNIA: When beggars die, there are no comets seen;
The heavens themselves blaze forth the death of princes.

CAESAR: Cowards die many times before their deaths;
The valiant never taste of death but once.
Of all the wonders that I yet have heard,
It seems to me most strange that men should fear;
Seeing that death, a necessary end,
Will come when it will come.

Re-enter Servant

What say the augurers?

Servant: They would not have you to stir forth to-day.
Plucking the entrails of an offering forth,
They could not find a heart within the beast.

Cezar: Au putem scăpa
De ceea ce înalții zei și-au pus drept țintă?
Deci Cezar va ieși; căci aceste semne
Sunt pentru lume, ca și pentru Cezar.

Calpurinia: Când mor calcii, nu se văd comete,
Cerul cestelte moartea prinților.

Cezar: Cei lași mor de multe ori înaintea morții,
Vitejii gustă moartea doar o dată.
Din câte minuni am aflat eu, cea
Mai mare îmi pare: că oamenii se tem,
Când moartea, necesar sfârșit, ne vine
Când e să vină.

Servitorul se întoarce.

Ce zic augurii?

Servitor: Vă sfătuiesc, ca azi să nu ieșiți,
Scoțând a unei jertfe măruntaie
Eu nu îi găsiră inima în piept.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

68

CAESAR: The gods do this in shame of cowardice:
Caesar should be a beast without a heart
If he should stay at home to-day for fear.
No, Caesar shall not; danger knows full well
That Caesar is more dangerous than he:
We are two lions litter'd in one day
And I the elder and more terrible:
And Caesar shall go forth.

CALPHURNIA: Alas! my lord,
Your wisdom is consumed in confidence.
Do not go forth to-day: call it my fear
That keeps you in the house, and not your own.
We'll send Mark Antony to the senate-house,
And he shall say you are not well to-day:
Let me, upon my knee, prevail in this.

CAESAR: Mark Antony shall say I am not well;
And, for thy humour, I will stay at home.

Cezar: Prin asta zeii râd de cei nemernici.
Cezar ar fi o fiară fără inimă
De-ar rămâne acasă azi de frică.
Nu, Cezar nu o vrea. Primejdia știe
Că Cezar e mai primejdios ca dânsa.
Suntem doi lei fătați în aceeași zi,
Și eu cel mai bătrân, și cel mai groaznic.
Și Cezar va ieși.

Calpurnia: Vai, soțul meu,
Încrederea îți seacă înțelepciunea.
Să nu ieși azi. Numește-o frica mea
Ce te oprește acasă, nu a ta.
Pe Antoniu îl vom trimite la Senat.
Și el va spune că astăzi nu ești bine.
O, în genunchi te rog să te îndupleci.
Cezar: Să spună Marc Antoniu că nu sunt bine.
Și, pentru toana ta, voi sta în casă.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

69

Enter DECIUS BRUTUS

Here's Decius Brutus, he shall tell them so.

DECIUS BRUTUS: Caesar, all hail! good morrow, worthy Caesar:

I come to fetch you to the senate-house.

CAESAR: And you are come in very happy time,
To bear my greeting to the senators,
And tell them that I will not come to-day:
Cannot, is false, and that I dare not, falser:
I will not come to-day: tell them so, Decius.

CALPHURNIA: Say he is sick.

CAESAR: Shall Caesar send a lie?
Have I in conquest stretch'd mine arm so far,
To be afraid to tell graybeards the truth?
Decius, go tell them Caesar will not come.

DECIUS BRUTUS: Most mighty Caesar, let me know some

Deciu intră.

Vezi, Deciu Brutu; el să le-o spună.

Deciu: Salut, Și bună dimineața, Cezar.
Vin să te iau cu mine la Senat.

Cezar: Și ai venit în ceas prea nimerit
Să duci salutul meu la Senatori,
Și să le spui, că azi nu vreau să viu –
Nu pot, e fals, că nu cutez, mai fals;
Nu vreau să viu, așa le spune, Deciu.

Calpurnia: Zi că-i bolnav.

Cezar: Cum, Cezar să îi mintă?
Am întins brațul meu așa departe
În cuceriri, ca să mă tem a spune
La bărbile cărunte adevărul?
Mergi, Deciu, zi: Cezar nu vrea să vină.
Deciu: Mărețe Cezar, zi-mi vreun temei,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

70

cause,

Lest I be laugh'd at when I tell them so.

CAESAR: The cause is in my will: I will not come;

That is enough to satisfy the senate:

But for your private satisfaction,

Because I love you, I will let you know:

Calphurnia here, my wife, stays me at home:

She dreamt to-night she saw my statua,

Which, like a fountain with an hundred spouts,

Did run pure blood; and many lusty Romans

Came smiling, and did bathe their hands in it;

And these does she apply for warnings, and portents,

And evils imminent; and on her knee

Hath begg'd that I will stay at home to-day.

DECIUS BRUTUS: This dream is all amiss interpreted;

It was a vision fair and fortunate:

Your statue spouting blood in many pipes,

Spre a nu fi râs, când le voi spune asta.

Cezar: Voința-mi e temei: nu vreau să vin.

Asta-i destul spre a mulțumi Senatul.

Dar, pentru mulțumirea ta în parte,

Fiindcă te iubesc, voi să ți-o spui:

Soția mea, Calpurnia, mă oprește:

Azi noapte a visat de statua mea,

Ce, ca-o fântână cu o sută țevi,

Vărsa sânge curat, și mulți Romani

Zâmbind își scăldau mâinile într-însul.

Acestea ea le ia drept cobe, drept

Vestiri de rele sositoare, și

Mă roagă în genunchi să stau acasă.

Deciu: Dar visul este tălmăcit pe dos.

A fost un vis plăcut și norocos:

Statua sângerând din mai multe țevi

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

71

In which so many smiling Romans bath'd,
Signifies that from you great Rome shall suck
Reviving blood, and that great men shall press
For tinctures, stains, relics and cognizance.
This by Calphurnia's dream is signified.

CAESAR: And this way have you well expounded it.

DECIUS BRUTUS: I have, when you have heard what I can
say:

And know it now: the senate have concluded
To give this day a crown to mighty Caesar.
If you shall send them word you will not come,
Their minds may change. Besides, it were a mock
Apt to be render'd, for some one to say
'Break up the senate till another time,
When Caesar's wife shall meet with better dreams.'
If Caesar hide himself, shall they not whisper

În care zâmbind se scaldă mulți Romani,
Înseamnă că din tine Roma mare
Va suga sânge dătător de viață
Și oameni mari s-or îmbulzi s-apuce
Un pic, o moaște și o amintire;
Acesta-i înțelesul visului.

Cezar: Și în ăst fel l-ai deslușit prea bine.

Deciu: Și spre dovadă că e astfel, află

Că azi Senatul este hotărât
Să dea coroana marelui Cezar.
De le vei trimite vorbă că nu vii,
Se pot căi. Și lesne s-ar putea
Lua în râs. când cineva ar zice:
„Să ridicăm Senatul până ce
Soața lui Cezar va visa mai bine.”
De se ascunde Cezar n-or șopti:
O, îi e frică lui Cezar?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

72

'Lo, Caesar is afraid'?

Pardon me, Caesar; for my dear dear love

To our proceeding bids me tell you this;

And reason to my love is liable.

CAESAR: How foolish do your fears seem now, Calphurnia!

I am ashamed I did yield to them.

Give me my robe, for I will go:

Enter PUBLIUS, BRUTUS, LIGARIUS, METELLUS, CASCA, TREBONIUS, and CINNA

And look where Publius is come to fetch me.

PUBLIUS: Good morrow, Caesar.

CAESAR: Welcome, Publius.

What! Brutus, are you stirr'd so early too?

Good morrow, Casca. Caius Ligarius,

Caesar was ne'er so much your enemy

As that same ague which hath made you lean.

What is 't o'clock?

Mă iartă, Cezar. Dragostea mă face

Să-ți spun acestea de purtarea ta,

Și cuviința dragostei se închină.

Cezar: Vezi ce neghioabă-i frica ta, Calpurnia.

Mă rușinez c-am ascultat de dânsa.

Dați-mi veșmântul, voi să merg.

Intră Publiu, Brutu, Ligariu, Metellu, Casca, Treboniu, Cinna.

Și iată Publiu vine să mă ia.

Publiu: Salut, o Cezar.

Cezar: Salutare, Casca.

Cum, Brutu, ești sculat așa devreme?

O, bună dimineața, Casca. — Caiu

Ligariu. Cezar n-a fost niciodată

Vrășmașul tău atât, cât frigurile

Care te-au slăbit așa. — Ce oră este?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

73

BRUTUS: Caesar, 'tis strucken eight.

CAESAR: I thank you for your pains and courtesy.

Enter ANTONY

See! Antony, that revels long o' nights,

Is notwithstanding up. Good morrow, Antony.

ANTONY: So to most noble Caesar.

CAESAR: Bid them prepare within:

I am to blame to be thus waited for.

Now, Cinna: now, Metellus: what, Trebonius!

I have an hour's talk in store for you;

Remember that you call on me to-day:

Be near me, that I may remember you.

TREBONIUS: Caesar, I will:

Aside

and so near will I be,

That your best friends shall wish I had been further.

Brutu: Opt ceasuri au sunat.

Cezar: Vă mulțumesc d-a voastră osteneala și amiciție.

Antoniul intră.

Ce văd? Antoniu care trece noaptea

Târziu în desfătări, sculat acum? Salut, Anton.

Antoniul: Asemenea lui Cezar.

Cezar: Dați ordin să gătească tot în casă,

Nu-i drept că am întârziat atât.

Ah! Cina! Și Metellu! Cum, Treboniu?

un ceas de vorbă îmi păstrez cu tine,

Vezi, nu lipsi să vii la mine astăzi,

Și fi aproape, ca să nu te uit.

Treboniu: Da, Cezar:

La o parte

și voi fi așa d-aproape

Încât prietenii tăi vor dori

Să fi fost mai aproape.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

74

CAESAR: Good friends, go in, and taste some wine with me;
And we, like friends, will straightway go together.

BRUTUS: *aside* That every like is not the same, O Caesar,
The heart of Brutus yearns to think upon!

Exeunt

Cezar: Buni amici. Intrați, și gustați puțin vin cu mine,
Pe urmă vom pleca toți ca amici.

Brutu: *la o parte* Că orice nu e același, Cezar,
Mă doare inima ca s-o gândesc.

Toți ies.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

75

SCENE III.

A street near the Capitol.

Enter ARTEMIDORUS, reading a paper

ARTEMIDORUS: 'Caesar, beware of Brutus; take heed of Cassius; come not near Casca; have an eye to Cinna, trust not Trebonius: mark well Metellus Cimber: Decius Brutus loves thee not: thou hast wronged Caius Ligarius. There is but one mind in all these men, and it is bent against Caesar. If thou beest not immortal, look about you: security gives way to conspiracy. The mighty gods defend thee! Thy lover,
'ARTEMIDORUS.'

Here will I stand till Caesar pass along,
And as a suitor will I give him this.

My heart laments that virtue cannot live
Out of the teeth of emulation.

If thou read this, O Caesar, thou mayst live;

SCENA III.

Stradă lângă Capitoliu.

Intră Artemidoru, citind o hârtie.

Artemidoru: Cezar, ferește-te de Brutu, păzește-te de Cassiu; nu veni aproape de Casca; ai un ochiu pe Cinna; nu te încrede în Treboniu; ia seama bine lui Metellu Cimber; Deciu Brutu nu te iubește, ai neîndreptătit pe Caiu Ligariu. Un singur gând este în toți aceștia, și e îndreptat împotriva lui Cezar. Dacă nu ești nemuritor, uită-te împrejurul tău; nepăsarea dă loc la trădare. Puternicii zei să te apere! Cel ce-ți vrea binele, Artemidoru.

Aici voi sta, până va trece Cezar,
Și-i voi preda aceasta drept o jalbă.

O, inima îmi deplânge că virtutea
Nu scapă din a pizmei dinți – Citind
Aceasta, Cezar, poți trăi; de nu,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

76

If not, the Fates with traitors do contrive.

Destinul cu trădarea s-a unit.

Exit

Iese.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

77

SCENE IV.

Another part of the same street, before the house of BRUTUS.

Enter PORTIA and LUCIUS

PORTIA: I prithee, boy, run to the senate-house;
Stay not to answer me, but get thee gone:
Why dost thou stay?

LUCIUS: To know my errand, madam.

PORTIA: I would have had thee there, and here again,
Ere I can tell thee what thou shouldst do there.

O constancy! be strong upon my side,
Set a huge mountain 'tween my heart and tongue!
I have a man's mind, but a woman's might.
How hard it is for women to keep counsel!
Art thou here yet?

LUCIUS: Madam, what should I do?
Run to the Capitol, and nothing else?

SCENA IV.

O altă partea a străzii, în fața casei lui Brutu.

Intră Portia și Luciu.

Portia: Te rog aleargă la Senat, băiete;
Nu sta să-mi dai răspund, ci du-te îndată;
De ce mai stai?

Luciu: Ca să aflu ce am să fac.

Portia: Doream să fi fost acolo și îndărăt
Nainte de a-ți zice ce-ai să faci.

Statornicie, dă-mi putere! Pune-mi
Un munte în piept și limbă! Am
Duh de bărbat, dar forță de femeie.
Cât cade greu femeilor tăcerea!
Aici ești încă?

Luciu: Doamnă, ce-am să fac?
S-alerg la Capitol, și alt nimic:

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

78

And so return to you, and nothing else?

PORTIA: Yes, bring me word, boy, if thy lord look well,
For he went sickly forth: and take good note
What Caesar doth, what suitors press to him.

Hark, boy! what noise is that?

LUCIUS: I hear none, madam.

PORTIA: Prithee, listen well:

I heard a bustling rumour, like a fray,
And the wind brings it from the Capitol.

LUCIUS: Sooth, madam, I hear nothing.

Enter the Soothsayer

PORTIA: Come hither, fellow: which way hast thou been?

Soothsayer: At mine own house, good lady.

PORTIA: What is't o'clock?

Soothsayer: About the ninth hour, lady.

PORTIA: Is Caesar yet gone to the Capitol?

Soothsayer: Madam, not yet: I go to take my stand,

Și să mă-ntorc aici, și alt nimic?

Portia: Ba, adu-mi de știre dacă Brutu-i bine,
Căci a ieșit bolnav, și ia aminte
Ce face Cezar, cine îi dă cereri.

Auzi? Ce zgomot e acesta, Luciu?

Luciu: N-aud nimic.

Portia: Te rog, ascultă bine

Am auzit un vuiet ca de luptă.

Și vântul l-a adus din Capitoliu.

Luciu: Zău, doamnă, nu aud nimic.

Ghicitorul intră.

Portia: Ia vino-ncoa: ce cale ai venit?

Ghicitorul: Din casa mea vin, bună doamnă.

Portia: Ce ceas e?

Ghicitorul: Pe la ceasul nouă, doamnă.

Portia: Nu știi, s-a dus la Capitoliu Cezar?

Ghicitorul: Nu încă, Doamnă. Merg să-mi iau un loc

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

79

To see him pass on to the Capitol.

PORTIA: Thou hast some suit to Caesar, hast thou not?

Soothsayer: That I have, lady: if it will please Caesar

To be so good to Caesar as to hear me,

I shall beseech him to befriend himself.

PORTIA: Why, know'st thou any harm's intended towards him?

Soothsayer: None that I know will be, much that I fear may chance.

Good morrow to you. Here the street is narrow:

The throng that follows Caesar at the heels,

Of senators, of praetors, common suitors,

Will crowd a feeble man almost to death:

I'll get me to a place more void, and there

Speak to great Caesar as he comes along.

Spre a-l vedea trecând la Capitoliu.

Portia: Ai vreo cerere să dai lui Cezar?

Ghicitorul: Am, Doamna mea; de va plăcea lui Cezar.

Să fii așa de bun cu Cezar ca

Să mă asculte, îl voi ruga să fie

Amicul meu.

Portia: Ce, știi de vreun rău

Ce se urzește contra lui?

Ghicitorul: Niciunul

Ce știu c-ar trebui, dar multe ce

Mi-e teamă c-ar putea putea să se întâmple.

Rămas bun. — Ulița aici se stâmtă,

Mulțimea ce se îndeasă după Cezar,

De senatori, preoți și suplicanți,

Se poate să strivească pe un om slab;

Îmi voi căuta un loc mai gol, și-acolo

Am să vorbesc lui Cezar când va trece.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

80

Exit

PORTIA: I must go in. Ay me, how weak a thing
The heart of woman is. O Brutus!
The heavens speed thee in thine enterprise.
Sure, the boy heard me: Brutus hath a suit
That Caesar will not grant. O! I grow faint.
Run, Lucius, and commend me to my lord;
Say I am merry: come to me again,
And bring me word what he doth say to thee.

Exeunt severally

Iese.

Portia: Eu cată să intru. — Vai, ce lucru slab
E inima femeii! Brutu, o,
De-a cerul reușită faptei tale! —
Băiatul mă aude, — Brutu are
O cerere, pe care Cezar nu
Vrea s-o îplinească. — O, îmi vine rău!
Mergi, Luciu, dă salutul meu lui Brutu,
Zi-i că sunt veselă; întoarce-te
La mine, și-mi vestește ce ți-a spus.
Amândoi ies.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

81

ACT III

SCENE I.

Rome. Before the Capitol; the Senate sitting above.

A crowd of people; among them ARTEMIDORUS and the Soothsayer. Flourish. Enter CAESAR, BRUTUS, CASSIUS, CASCA, DECIUS BRUTUS, METELLUS CIMBER, TREBONIUS, CINNA, ANTONY, LEPIDUS, POPILIUS, PUBLIUS, and others

CAESAR: [To the Soothsayer] The ides of March are come.

Soothsayer: Ay, Caesar; but not gone.

ARTEMIDORUS: Hail, Caesar! Read this schedule.

DECIUS BRUTUS: Trebonius doth desire you to o'erread,
At your best leisure, this his humble suit.

ARTEMIDORUS: O Caesar! read mine first; for mine's a suit
That touches Caesar nearer. Read it, great Caesar.

ACTUL III

SCENA I.

Senatul în ședință

O ceată de popor în strada care duce la Capitol, printre dânsa Artemidoru și Ghictoru. Sunet de trâmbiță. Intră Cezar, Brutu, Cassiu, Casca, Deciu, Metellu, Treboniu, Cinna, Antoniu, Lepidu, Publiu și alții.

Cezar: Sosit-au idele lui Martie.

Ghicatorul: Da, Cezar, însă n-au trecut.

Artemidoru: Salut, Cezar; citește foaia asta.

Deciu: Treboniu roagă, când te vei înlesni,
Să citești această cerere plecată.

Artemidoru: Citește întâi pe a mea, o Cezar, căci
Atinge mai aproape pe Cezar.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

82

CAESAR:What touches us ourself shall be last served.

ARTEMIDORUS: Delay not, Caesar; read it instantly.

CAESAR: What, is the fellow mad?

PUBLIUS: Sirrah, give place.

CASSIUS

What, urge you your petitions in the street?

Come to the Capitol.

CAESAR goes up to the Senate-House, the rest following

POPILIUS: I wish your enterprise to-day may thrive.

CASSIUS: What enterprise, Popilius?

POPILIUS: Fare you well.

Advances to CAESAR

BRUTUS: What said Popilius Lena?

CASSIUS: He wish'd to-day our enterprise might thrive.

I fear our purpose is discovered.

Citește-o, mare Cezar.

Cezar: Ceea ce pe noi ne-atinge, va veni la urmă.

Artemidoru: N-o amâna, citește îndată, Cezar.

Cezar: Ce, e smintit acest om?

Publiu: Mă, la o parte.

Cassiu: Ce vă vârați în uliță cu cereri?

Veniți la Capitoliu.

Cezar intră în Capitoliu, ceilalți urmează. Toți senatorii se scoală.

Popiliu: Doresc să reușiți în scopul vostru.

Cassiu: Ce scop, Popiliu?

Popiliu: Rămâi cu bine.

Înaintează spre Cezar.

Brutu: Ce-a zis Popiliu Lena?

Cassiu: Că dorește

Să reușim în scopul nostru astăzi.

Mă tem că gândul nostru s-a trădat.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

83

BRUTUS: Look, how he makes to Caesar: mark him.

CASSIUS: Casca, be sudden, for we fear prevention.

Brutus, what shall be done? If this be known,

Cassius or Caesar never shall turn back,

For I will slay myself.

BRUTUS: Cassius, be constant:

Popilius Lena speaks not of our purposes;

For, look, he smiles, and Caesar doth not change.

CASSIUS: Trebonius knows his time; for, look you, Brutus.

He draws Mark Antony out of the way.

Exeunt ANTONY and TREBONIUS

DECIUS BRUTUS: Where is Metellus Cimber? Let him go,

And presently prefer his suit to Caesar.

BRUTUS: He is address'd: press near and second him.

CINNA: Casca, you are the first that rears your hand.

CAESAR: Are we all ready? What is now amiss,

That Caesar and his senate must redress?

Brutu: Priviți cum se alătură de Cezar.

Cassiu: Fă iute, Casca, căci mă tem de piedici.

Brutu, ce-i de făcut? De ne-am trădat,

Cassiu sau Cezar nu s-or mai întoarce;

Mă voi ucide.

Brutu: Cassiu, fii statornic.

Ăpăișiu nu vorbește despre noi;

Surâde, vezi, și Cezar nu se schimbă.

Cassiu: Trebonoi își știe jocul, căci, vezi, Brutu,

El scoate pe Antoniu din drum.

Andtoniu și Treboniu ies. Cezar și senatorii își iau locurile

Deciu: Dar unde e Metellu Cimber? Meargă

Spre aș da îndată cererea lui Cezar.

Brutu: E gata; după el, și-l ajutați.

Cinna: Tu, Casca, cel dintâi vei pune mâna.

Cezar: Sunt toți gătiți? Ce neajunsuri sunt

De îndreptat prin Cezar și Senat?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

84

METELLUS CIMBER: Most high, most mighty, and most
puissant Caesar,
Metellus Cimber throws before thy seat
An humble heart, —

Kneeling

CAESAR: I must prevent thee, Cimber.
These couchings and these lowly courtesies
Might fire the blood of ordinary men,
And turn pre-ordinance and first decree
Into the law of children. Be not fond,
To think that Caesar bears such rebel blood
That will be thaw'd from the true quality
With that which melteth fools; I mean, sweet words,
Low-crooked court'sies and base spaniel-fawning.
Thy brother by decree is banished:
If thou dost bend and pray and fawn for him,
I spurn thee like a cur out of my way.

Metellu: O, prea puternice, prea înalte Cezar,
Metellu își aruncă la picioare
O inimă plăcută —

Îngenunchiând.

Cezar: Stai, oprește.
Plecări și înclinări slugarnice pot
Aprinde sângele celor comuni
Și preschimba decret și judecată
În lege de copii. Nu crede tu
Că sângele lui Cezar ia foc lesne
Ca să-și topească firea înăscută
Prin ceea ce înmoaie pe nerozi, prin
Cuvinte dulci, și uminliri plecate,
Și prin bățai câinești de coadă.
Fratele tău e exilat prin lege.
De rogi, te închini, te vaieți pentru el,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

85

Know, Caesar doth not wrong, nor without cause
Will he be satisfied.

METELLUS CIMBER: Is there no voice more worthy than my
own

To sound more sweetly in great Caesar's ear
For the repealing of my banish'd brother?

BRUTUS: I kiss thy hand, but not in flattery, Caesar;
Desiring thee that Publius Cimber may
Have an immediate freedom of repeal.

CAESAR: What, Brutus!

CASSIUS: Pardon, Caesar; Caesar, pardon:
As low as to thy foot doth Cassius fall,
To beg enfranchisement for Publius Cimber.

CASSIUS: I could be well moved, if I were as you:
If I could pray to move, prayers would move me:
But I am constant as the northern star,

Eu te gonesc din calea mea ca pe un câine.
Cezar, vei ști, nu face nedreptate,
Dar nici nu iartă fără vreun temei.

Metellu: Nu e vreun glas mai demn decât al meu
Spre a suna mai dulce în urechea
Marelui Cezar, pentru rechemarea
Gonitului meu frate?

Brutu: Îți sărut mâna, dar nu în lingușire,
Rugându-te a da lui Publiu Cimber
Îndată voie ca să se întoarcă.

Cezar: Ce, Brutu!

Cassiu: Iartă, Cezar! Cezar, iartă!
Adânc până la picioare îți care Cassiu
Spre a cere libertate pentru Cimber.

Cezar: Aș fi ușor mișcat, de-aș fi ca voi.
De-aș putea ruga, rugi m-ar mișca.
Dar sunt statornic, ca luceafărul

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

86

Of whose true-fix'd and resting quality
There is no fellow in the firmament.
The skies are painted with unnumber'd sparks,
They are all fire and every one doth shine,
But there's but one in all doth hold his place:
So in the world; 'tis furnish'd well with men,
And men are flesh and blood, and apprehensive;
Yet in the number I do know but one
That unassailable holds on his rank,
Unshaked of motion: and that I am he,
Let me a little show it, even in this;
That I was constant Cimber should be banish'd,
And constant do remain to keep him so.

CINNA: O Caesar, —

CAESAR: Hence! wilt thou lift up Olympus?

DECIUS BRUTUS: Great Caesar, —

CAESAR: Doth not Brutus bootless kneel?

A cărui fire în veci nestrămutată.
Nu-și are seamănul pe firmament.
În cer sclipesc scântei nenumărate,
Care toate ard și toate strălucesc,
Dar unul singur își păstrează locul:
Așa și-n lume: plină e de oameni,
Și oamenii au carne, sânge, simțuri:
Dar printre ei cunosc pe unul singur
Care-și păstrează rangul neclintit
Și nemutat: și că sunt eu acela,
Voi să v-o demonstrez chiar printr-aceasta:
C-am stăruiesc a-l ține alungat.

Cinna: O, Cezar —

Cezar: Fugi! Vrei tu să miști Olimpul?

Deciu: Înalț Cezar —

Cezar: Nu îngenunchia Brutun în darn?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

87

CASCA: Speak, hands for me!

*CASCA first, then the other Conspirators and BRUTUS stab
CAESAR*

CAESAR: Et tu, Brute! Then fall, Caesar.

Dies

CINNA: Liberty! Freedom! Tyranny is dead!

Run hence, proclaim, cry it about the streets.

CASSIUS: Some to the common pulpits, and cry out
'Liberty, freedom, and enfranchisement!'

BRUTUS: People and senators, be not affrighted;
Fly not; stand stiff: ambition's debt is paid.

CASCA: Go to the pulpit, Brutus.

DECIUS BRUTUS: And Cassius too.

BRUTUS: Where's Publius?

CINNA: Here, quite confounded with this mutiny.

METELLUS CIMBER: Stand fast together, lest some friend of
Caesar's

Casca: Vorbiți, mâini, pentru mine!

*Casca înjunghie pe Cezar. Cezar îi apucă brațul. El este apoi lovit
de mai mulți conjurați, și pe urmă de Brutu*

Cezar: Ei tu Brute? Atunci Cezar cade!

Moare

Cinna: Drept! Libertate! Tirania e moartă!

Sus, alergați și vestiți prin străzi.

Cassiu: Câtiva aleargă pe tribune, și
Să strige; „libertate, dezrobire!”

Brutu: Popor și senatori, nu vă speriați.
Stați! — Datoria râvnei e plătită.

Casca: Mergi pe tribună, Brutu.

Deciu: Da, și Cassiu.

Brutu: Unde e Publiu.

Cinna: Aici, uimit de răzvrătire.

Metellu: Stați laolaltă stâns, ca nu cumva
Vreun amic de-ai lui Cezar să —

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

88

Should chance —

BRUTUS: Talk not of standing. Publius, good cheer;
There is no harm intended to your person,
Nor to no Roman else: so tell them, Publius.

CASSIUS: And leave us, Publius; lest that the people,
Rushing on us, should do your age some mischief.

BRUTUS: Do so: and let no man abide this deed,
But we the doers.

Re-enter TREBONIUS

CASSIUS: Where is Antony?

TREBONIUS: Fled to his house amazed:
Men, wives and children stare, cry out and run
As it were doomsday.

BRUTUS: Fates, we will know your pleasures:
That we shall die, we know; 'tis but the time
And drawing days out, that men stand upon.

Brutu: Ba, să nu stăm. — O, fie pe pace, Publiu.

Nimic n-amenință persoana ta,
Nici pe vreun alt Roman. — Așa le spune.

Cassiu: Și, Publiu, lasă-ne. ca nu poporul,
Ce-ar tăbăra asupra-ne, să facă
Vreo supărare bătrâneții tale.

Brutu: Și nimeni, decât noi făptuitorii,
Să nu răspundă de această faptă.

Treboniu se întoarce

Cassiu: Unde e Anton?

Treboniu: Fugi uimit acasă.
Bărbați, femei, copii, strigă, țipă și fug
Ca-n ziua de apoi.

Brutu: Sorți, vom afla
Ce-ați hotărât. Noi stim că vom muri;
Doar timp și prelungire de soroc

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

89

CASSIUS: Why, he that cuts off twenty years of life
Cuts off so many years of fearing death.

BRUTUS: Grant that, and then is death a benefit:
So are we Caesar's friends, that have abridged
His time of fearing death. Stoop, Romans, stoop,
And let us bathe our hands in Caesar's blood
Up to the elbows, and besmear our swords:
Then walk we forth, even to the market-place,
And, waving our red weapons o'er our heads,
Let's all cry 'Peace, freedom and liberty!'

CASSIUS: Stoop, then, and wash. How many ages hence
Shall this our lofty scene be acted over
In states unborn and accents yet unknown!

E tot ce cere omul.

Cassiu: Cel ce-și taie
Douăzeci ani de viață, își taie numai
Atâția ani ai temerei de moarte.

Brutu: Și prin urmare, moartea e un bine:
Deci noi suntem prietenii lui Cezar,
Scurtându-i timpul temerei de moarte.
Plecați-vă, Romani, să ne scăldăm
În sângele lui Cezar mâinile
Până la coate, săbiile să le
Vopsim, apoi ieșind în piață, și
Rotind deasupra capetelor arma
Roșită, să strigăm cu toții: "Pace,
Drept, libertate!"

Cassiu: Jos dar, și scăldați! —
O, după câte veacuri astă scenă
Măreață se va repeti, din nou

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

90

BRUTUS

How many times shall Caesar bleed in sport,
That now on Pompey's basis lies along
No worthier than the dust!

CASSIUS: So oft as that shall be,
So often shall the knot of us be call'd
The men that gave their country liberty.

DECIUS BRUTUS: What, shall we forth?

CASSIUS: Ay, every man away:
Brutus shall lead; and we will grace his heels
With the most boldest and best hearts of Rome.

Enter a Servant

BRUTUS: Soft! who comes here? A friend of Antony's.

Servant: Thus, Brutus, did my master bid me kneel:

În state nenăscute, și limbi
Necunoscute încă!

Brutu: Câte ori

Va sângera în glumă încă Cezar,
Ce-acum zace la coloana lui
Pompei, neprețuind nici praful chiar!

Cassiu: De câte ori va urma aceasta,
De-atâtea ori ne vor numi: bărbați
Ce-au redat libertatea țării lor.

Deciu: Să mergem?

Cassiu: Da. Să plece fiecare;
Brutu conduce, și-urma lui o vom
Împodobi noi, inimile cele
Mai bune și voinice ale Romei.

Un servitor intră

Brutu: Stați, cine vine? Un om de-ai lui Antoniu.

Servitorul: Așa mi-a spus stăpânul meu să îngenunchez,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

91

Thus did Mark Antony bid me fall down;
And, being prostrate, thus he bade me say:
Brutus is noble, wise, valiant, and honest;
Caesar was mighty, bold, royal, and loving:
Say I love Brutus, and I honour him;
Say I fear'd Caesar, honour'd him and loved him.

If Brutus will vouchsafe that Antony
May safely come to him, and be resolved
How Caesar hath deserved to lie in death,
Mark Antony shall not love Caesar dead
So well as Brutus living; but will follow
The fortunes and affairs of noble Brutus
Thorough the hazards of this untrod state
With all true faith. So says my master Antony.

BRUTUS: Thy master is a wise and valiant Roman;
I never thought him worse.
Tell him, so please him come unto this place,

Aşa Anton mi-a spus să cad jos, Brutu,
Şo jos fiind, aşa mi-a spus să zic:
Brutu-i brav, înțelept, viteaz, cinstit
Cezar fu tare, falnic, iubitor:
Zi că cinsteam pe Cezar şi-l iubeam.
Anton nu va iubi pe Cezar mort
Că poate neajignit veni la el,
Şi-afla cum Cezar meritat-a moartea,
Anton nu va iubi pe mortul Cezar
Atât cât pe Brutu viu, vi va
Urma destinul nobilului Brutu
Prin sorţii astei vremi cumplite, cu
Credinţă adevărată. — Astfel zice
Stăpânul meu Anton.

Brutu: Stăpânul tău
E un Roman viteaz şi înțelept.
Nu l-am ținut vreo dată de mai rău.

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

92

He shall be satisfied; and, by my honour,
Depart untouch'd.

Servant: I'll fetch him presently.

Exit

BRUTUS: I know that we shall have him well to friend.

CASSIUS: I wish we may: but yet have I a mind
That fears him much; and my misgiving still
Falls shrewdly to the purpose.

BRUTUS: But here comes Antony.

Re-enter ANTONY

Welcome, Mark Antony.

ANTONY: O mighty Caesar! dost thou lie so low?
Are all thy conquests, glories, triumphs, spoils,
Shrunk to this little measure? Fare thee well.
I know not, gentlemen, what you intend,
Who else must be let blood, who else is rank:

Zi-i că de i-ar plăcea să vină-ncoa,
Va fi îndestulat și, pe onoare
Pleacă nesupărat.

Servitorul: Merg să-l aduc.

Iese

Brutu: Știu că îl voi avea de bun prieten.

Cassiu: Eu aș dori-o; totuși am un simț
De mare teamă, și-a mea presimțire
Își nimerește întotdeauna ținta.

Brutu: Dar iată pe Anton.

Antoniul vine

Salut, Antoniu.

Antoniul: O, falnic Cezar! Zaci așa de jos?
Izbânde, glorii, prăzi, triumfuri, la
Așa măsură ați scăzut? – Adio! –
Eu nu știu domnilor, ce gând aveți,
Cine-i să piară, cine-i putred încă:

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

93

If I myself, there is no hour so fit
As Caesar's death hour, nor no instrument
Of half that worth as those your swords, made rich
With the most noble blood of all this world.
I do beseech ye, if you bear me hard,
Now, whilst your purpled hands do reek and smoke,
Fulfil your pleasure. Live a thousand years,
I shall not find myself so apt to die:
No place will please me so, no mean of death,
As here by Caesar, and by you cut off,
The choice and master spirits of this age.

BRUTUS: O Antony, beg not your death of us.
Though now we must appear bloody and cruel,
As, by our hands and this our present act,
You see we do, yet see you but our hands
And this the bleeding business they have done:

De sunt eu, nu e ceas mai nimerit
Ca-l morții lui Cezar, nicio unealtă
Mai scumpă decât săbiile voastre
Muiate-n cel mai nobil sânge-al lumii.
Rog, de vă supăr, faceți-vă poftă
Acum, când mâna voastră purpurie
Mai fumegă. Trăind-o mie d-ani,
Nu m-aș afla mai bun spre a muri;
Și niciun loc, niciun mijloc de moarte
Nu-mi va plăcea atât, cât a muri
Aici lângă Cezar, și prin voi,
Aleșii și fruntașii acestui veac.

Brutu: Nu-ți cere moartea de la noi, Antoniu.
Deși părem acum sângeroși,
Cum vezi din mîinile și fapta noastră,
Dar totuși vezi doar ale noastre mâini,
Și lucrul sângeros ce-au săvârșit,

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

94

Our hearts you see not; they are pitiful;
And pity to the general wrong of Rome —
As fire drives out fire, so pity pity —
Hath done this deed on Caesar. For your part,
To you our swords have leaden points, Mark Antony:
Our arms, in strength of malice, and our hearts
Of brothers' temper, do receive you in
With all kind love, good thoughts, and reverence.

CASSIUS: Your voice shall be as strong as any man's
In the disposing of new dignities.

BRUTUS: Only be patient till we have appeased
The multitude, beside themselves with fear,
And then we will deliver you the cause,
Why I, that did love Caesar when I struck him,
Have thus proceeded.

ANTONY

I doubt not of your wisdom.

Și nu vezi sânul nostru plin de milă,
Și mila de al Romei bine-obștesc,
Cum foc, foc stinge, astfel milă, mila.
Pe Cezar l-a lovit. — Cât pentru tine,
Antoni, săbiile noastre sunt
De plumb, al nostru braț neputincis,
Și inimile noastre, te primesc
Frățește, cu gând bun, cu drag și stimă.

Cassiu: Și glasul-ți cântări-va cât al nostru
La împărțirea noilor onoruri.

Brutu: Albi doar răbdarea până vom potoli
Mulțimea ce a amețit de spaimă.
Și apoi ți-om spune pentru ce eu, care
Iubeam pe Cezar când am dat în el,
Am urmat astfel.

Antoni: Știu, ești înțelept.
Dați fiecare mâna însângerață.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

95

Let each man render me his bloody hand:
First, Marcus Brutus, will I shake with you;
Next, Caius Cassius, do I take your hand;
Now, Decius Brutus, yours: now yours, Metellus;
Yours, Cinna; and, my valiant Casca, yours;
Though last, not last in love, yours, good Trebonius.
Gentlemen all, – alas, what shall I say?
My credit now stands on such slippery ground,
That one of two bad ways you must conceit me,
Either a coward or a flatterer.
That I did love thee, Caesar, O, 'tis true:
If then thy spirit look upon us now,
Shall it not grieve thee dearer than thy death,
To see thy thy Anthony making his peace,
Shaking the bloody fingers of thy foes,
Most noble! in the presence of thy corse?
Had I as many eyes as thou hast wounds,

Întâi pe a ta voi stânge, MARCU Brutu,
Apoi iau, CAIU Cassiu, mâna ta;
Pe a ta, DECIU; acum pe a ta, METELLU;
Pe a ta, CINNA; – pe a ta, bravul meu CASCA,
La urmă, dar nu cel din urmă-n preț.
Pe a ta, bune TREBONIU. – Domnii mei.
Vai, ce să zic? Valoarea mea acum
Stă pe un teren așa de alunecos,
Încât mă veți numi din două una:
Ori un nemernic ori lingușitor.
Că te-am iubit, o Cezar, într-adevăr!
Deci dacă duhu-ți ne privește acum,
Nu te-o durea mai mult decât moartea-ți.
Să vezi pe al tău ANTONIU făcând pace,
Și strângând degetele sângeroase
Ale dușmanilor fâi prea falnice,
În fața trupului tău? De-aș avea

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

96

Weeping as fast as they stream forth thy blood,
It would become me better than to close
In terms of friendship with thine enemies.
Pardon me, Julius! Here wast thou bay'd, brave hart;
Here didst thou fall; and here thy hunters stand,
Sign'd in thy spoil, and crimson'd in thy lethe.
O world, thou wast the forest to this hart;
And this, indeed, O world, the heart of thee.
How like a deer, strucken by many princes,
Dost thou here lie!

CASSIUS: Mark Antony, —

ANTONY: Pardon me, Caius Cassius:

The enemies of Caesar shall say this;

Then, in a friend, it is cold modesty.

CASSIUS: I blame you not for praising Caesar so;

But what compact mean you to have with us?

Atâți ochi cât tu răni, plângând atât de mult cât ele varsă al
tău sânge,

Mai bine mi-ar șede decăt să închei

Prieteșug cu-ai tăi dușmani. — Iertare,

O, Iuliu! — Aici ai fost vânat, brav, cerb,

Aici căzuși, și-aici îți stau vânătorii,

Vopsiți în roșu de-al tău omor.

O, lume, fuși pădurea acestui cerb,

Și el, o lume, a pădurei fală!³

Cassiu: Antoniu!

Antoniu: Iartă-mă, o, Caiu Cassiu:

Vrășmașii lui Cezar vorbească astfel,

La un prieten este cumpăt rece.

Cassiu: Eu nu te cert c-așa fălești pe Cezar,

Dar ce unire vrei să faci cu noi?

³ În original: și el, o lume, inima ta, *the heart of thee*, ceea ce poate însemna și cerbul, *hart*, joc de cuvinte ce nu se poate traduce.

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

97

Will you be prick'd in number of our friends;
Or shall we on, and not depend on you?

ANTONY: Therefore I took your hands, but was, indeed,
Sway'd from the point, by looking down on Caesar.

Friends am I with you all and love you all,
Upon this hope, that you shall give me reasons
Why and wherein Caesar was dangerous.

BRUTUS: Or else were this a savage spectacle:
Our reasons are so full of good regard
That were you, Antony, the son of Caesar,
You should be satisfied.

ANTONY: That's all I seek:
And am moreover suitor that I may
Produce his body to the market-place;
And in the pulpit, as becomes a friend,
Speak in the order of his funeral.

BRUTUS: You shall, Mark Antony.

Vrei să te numărăm între ai noștri,
Sau să urmăm înainte fără tine?

Antoni: D-aceea v-am strâns mâna; însă, zău
M-am uluit uitându-mă la Cezar.

Amic vă sunt la toți, toți vă iubesc.
Dar în speranța că-mi veți da cuvintele
De ce, și în ce fu Cezar primejdios.

Brutu: Altfel acest fapt ar fi un ce sălbatic.
Avem cuvinte d-așa greutate
Că de-ai fi tu, Anton, fiul lui Cezar,
Te-ai mulțumi.

Antoni: Aceasta-i tot ce cer.
Vă mai rog numai să îngăduiți
Ca să expun în piață trupul său,
Și pe tribună, cum se cade unui
Prieten, să vorbesc l-alaiul meu.

Brutu: Vei face-o, Marc Anton.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

98

CASSIUS: Brutus, a word with you.

Aside to BRUTUS

You know not what you do: do not consent
That Antony speak in his funeral:
Know you how much the people may be moved
By that which he will utter?

BRUTUS: By your pardon;

I will myself into the pulpit first,
And show the reason of our Caesar's death:
What Antony shall speak, I will protest
He speaks by leave and by permission,
And that we are contented Caesar shall
Have all true rites and lawful ceremonies.
It shall advantage more than do us wrong.

CASSIUS

I know not what may fall; I like it not.

Cassiu: O vorbă, Brutu.

La o parte lui Brutu

Nu știi ce faci: să nu îngăduiești
Ca Antoniu să vorbească la alai.
Știi cât poate fi mișcat poporul
Prin ceea ce va rosti?

Brutu: Te rog, dă-mi voie;

Eu mai întâi mă voi urca în tribună,
Și spune cauza morții lui Cezar.
Iar ceea ce va vorbi Anton, voi desluși
Că o vorbește cu a noastră voie,
Și să dorim să Cezar să aibă parte
De orice onoruri și rânduieli sfințite.
Aceasta ne va folosi mai mult
Decât strica.

Cassiu: Nu știu ce poate să
Se-ntâmpale. Mie nu îmi place.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

99

BRUTUS: Mark Antony, here, take you Caesar's body.
You shall not in your funeral speech blame us,
But speak all good you can devise of Caesar,
And say you do't by our permission;
Else shall you not have any hand at all
About his funeral: and you shall speak
In the same pulpit whereto I am going,
After my speech is ended.

ANTONY: Be it so.

I do desire no more.

BRUTUS: Prepare the body then, and follow us.

Exeunt all but ANTONY

ANTONY: O, pardon me, thou bleeding piece of earth,
That I am meek and gentle with these butchers!
Thou art the ruins of the noblest man
That ever lived in the tide of times.

Brutu: Marcu

Anton, ia trupul dar lui Cezar.

Să nu cerți în cuvântarea ta,

Dar zi tot binele ce vrei de Cezar,

Și pune că o faci cu voi a noastră,

Alminteri nu vei mijloci deloc

La înmormântare. Și vei vorbi

Tot pe tribuna în care eu voi sta,

Când eu îmi voi sfârși cuvântul.

Antoni: Bine.

Așa să fie. Nu doresc mai mult.

Brutu: Gătiți dar trupul și urmați-ne

Toți ies, în afară de Antoniu

Antoni: O, iartă-mă, țărână însângerată,

Că sunt blând și gingaș, cu aști măcelari!

Ești rămașița celui mai mare om

Ce a trăit în cursul vremurilor.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

100

Woe to the hand that shed this costly blood!
Over thy wounds now do I prophesy, –
Which, like dumb mouths, do ope their ruby lips,
To beg the voice and utterance of my tongue –
A curse shall light upon the limbs of men;
Domestic fury and fierce civil strife
Shall cumber all the parts of Italy;
Blood and destruction shall be so in use
And dreadful objects so familiar
That mothers shall but smile when they behold
Their infants quarter'd with the hands of war;
All pity choked with custom of fell deeds:
And Caesar's spirit, ranging for revenge,
With Ate by his side come hot from hell,
Shall in these confines with a monarch's voice
Cry 'Havoc,' and let slip the dogs of war;
That this foul deed shall smell above the earth

Vai mâinii ce-a vărsat ăst sânge scump!
Eu proorocesc pe ale tale răni –
Ce-și deschid buze mute de rubin –
Spre a cere glas și vorbă limbii mele –
Că un blestem pe oameni va cădea,
Cerți casnize și crunte luptecivile
Vor bătui ale Italiei țarmuri;
Cruzimi și sânge, și vederi grozave
Așa d-obișnuite vor ajunge,
Că mame bor surâde doar văzând
Copii tăiați de mâna luptei.
Și mila stinsă de învățul groazei;
Iar duhul lui Cezar, bând răzbunare,
Urmă de Ate, cald din iad ieșită,
Pe aste țarmuri cu glas de Domn,
Strigând „măcel”, vor slobozi pe câinii
Războiului, încât ast fapt mârșav

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

With carrion men, groaning for burial.

Enter a Servant

You serve Octavius Caesar, do you not?

Servant: I do, Mark Antony.

ANTONY: Caesar did write for him to come to Rome.

Servant: He did receive his letters, and is coming;

And bid me say to you by word of mouth —

O Caesar! —

Seeing the body

ANTONY: Thy heart is big, get thee apart and weep.

Passion, I see, is catching; for mine eyes,

Seeing those beads of sorrow stand in thine,

Began to water. Is thy master coming?

Servant: He lies to-night within seven leagues of Rome.

ANTONY: Post back with speed, and tell him what hath chanced:

101

Văzduhul va spurca cu hoituri d-oameni

Gemînd după înmormântare.

Un servitor intră

Slujești pe Octavian Cezar, nu-i așa?

Servitorul: Așa e, Marc Antoniu.

Antoni: Cezar i-a scris să vină încoace, la Roma.

Servitorul: El a primit scrisoarea, și e pe drum.

Și îmi zise a vă spune de voi grai —

O, Cezar!

Zărește cadavrul

Antoni: Ți-e pieptul greu; de-o parte mergi și plângi.

Durerea-i lipicioasă, ochii-mi văd

Mărgăritarul jalei într-ai tău,

Și-ncep a se înmuia. — Stăpânu-ți vine?

Servitorul: Înnoptează șapte ceasuri la Roma.

Antoni: Mergi drept înapoi, și zi-i ce s-a întâmplat.

Aici e o Romă în jale și primejdii,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

102

Here is a mourning Rome, a dangerous Rome,
No Rome of safety for Octavius yet;
Hie hence, and tell him so. Yet, stay awhile;
Thou shalt not back till I have borne this corpse
Into the market-place: there shall I try
In my oration, how the people take
The cruel issue of these bloody men;
According to the which, thou shalt discourse
To young Octavius of the state of things.
Lend me your hand.

Exeunt with CAESAR's body

Nu încă sigură pentru Octaviu.
Pornește și i-o spune. — Nu, mai stai
Aastă până voi fi dus ăst trup
În piață, acolo, prin cuvântul meu
Eu voi încerca sum să ia poporul fapta
Cumplită a acestor oameni cruzi.
Și, după asta, vei putea vesti
Pe tânărul Octaviu cum stă lucrul.
Din mâna ta într-ajutor.

Amîndoi ies cu trupul lui Cezar

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

103

SCENE II.

The Forum.

Enter BRUTUS and CASSIUS, and a throng of Citizens

Citizens: We will be satisfied; let us be satisfied.

BRUTUS: Then follow me, and give me audience, friends.

Cassius, go you into the other street,
And part the numbers.

Those that will hear me speak, let 'em stay here;

Those that will follow Cassius, go with him;

And public reasons shall be rendered
Of Caesar's death.

First Citizen: I will hear Brutus speak.

Second Citizen: I will hear Cassius; and compare their
reasons,

When severally we hear them rendered.

Exit CASSIUS, with some of the Citizens. BRUTUS goes into the

SCENA II.

Forul.

Intră Brutu și Cassiu cu popor.

Cetățeni: Vrem deslușire; cerem deslușiri.

Brutu: Urmați-mă dar, și mă ascultați.

Tu, Cassiu, du-te-n ulița cealală
Ca să desparți mulțimea.

Câți țin a m-asculta, să stea aici,

Câți a urma pe Cassiu, meargă cu el,

Și vi se va da seamă despre moartea
Lui Cezar.

Înâiul cetățean: Vreau s-aud vorbind pe Brutu.

Al doilea cetățean: Pe Cassiu eu. Vom compara apo
Temeiurile date d-unul și-altul.

Cassiu iese cu o parte din popor. Brutu se urcă pe tribună

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

104

pulpit

Third Citizen: The noble Brutus is ascended: silence!

BRUTUS: Be patient till the last.

Romans, countrymen, and lovers! hear me for my cause, and be silent, that you may hear: believe me for mine honour, and have respect to mine honour, that you may believe: censure me in your wisdom, and awake your senses, that you may the better judge. If there be any in this assembly, any dear friend of Caesar's, to him I say, that Brutus' love to Caesar was no less than his. If then that friend demand why Brutus rose against Caesar, this is my answer:

—Not that I loved Caesar less, but that I loved Rome more. Had you rather Caesar were living and die all slaves, than that Caesar were dead, to live all free men? As Caesar loved me, I weep for him; as he was fortunate, I rejoice at it; as he was valiant, I honour him: but, as he was ambitious, I slew him. There is tears for his love; joy for his fortune; honour for his

Al treilea cetățean: Nobilul Brutu s-a urcat; tăcere!

Brutu: Fiți răbdători până la urmă,

Romani, concetățeni și prieteni! Ascultați apărarea mea și tăceți ca să mă puteți asculta. Credeți-mă pe cinstea mea, și aveți respect pentru cinstea mea, ca să puteți crede. Judecați-mă în înțelepciunea voastră, și deșteptați-vă mințile, ca să judecați mai bine. De este vreunul în această adunare, vreun scump amic al lui Cezar, aceluia îi zic, că dragostea lui Brutu pentru Cezar n-a fost mai mică decât a lui. Dacă însă acel amic întreabă de ce Brutu s-a sculat asupra lui Cezar, iată răspunsul meu: nu pentru că nu iubeam mai puțin pe Cezar, ci pentru că iubeam Roma mai mult. Sau ați fi voit mai bine ca Cezar să trăiască și voi să muriți toți ca robi, decât ca Cezar să fie mort și voi toți să trăiți ca oameni liberi? Fiindcă Cezar m-a iubit, plâng pentru el, fiindcă a fost fericit, mă bucur, fiindcă a fost viteaz. Îl cinstesc; dar, fiindcă a fost ambițios l-am ucis. Iacă

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

105

valour; and death for his ambition. Who is here so base that would be a bondman? If any, speak; for him have I offended.

Who is here so rude that would not be a Roman? If any, speak; for him have I offended. Who is here so vile that will not love his country? If any, speak; for him have I offended. I pause for a reply.

All:None, Brutus, none.

BRUTUS: Then none have I offended. I have done no more to Caesar than you shall do to Brutus. The question of his death is enrolled in the Capitol; his glory not extenuated, wherein he was worthy, nor his offences enforced, for which he suffered death.

Enter ANTONY and others, with CAESAR's body

Here comes his body, mourned by Mark Antony: who, though he had no hand in his death, shall receive the benefit of his

lacrimi pentru iubirea lui, bucurie pentru fericirea lui, cinste pentru vitejia lui, și moarte pentru ambiția lui. Cine este aici așa de înjosit ca să voiască a fi un rob? Dacă este vreunul, să vorbească, căci pe el l-am jignit. Cine este aici așa de netrebnic ca să nu voiască a fi un Roman? Dacă este vreunul, să vorbească aici pe el l-am jignit. Cine este aici așa de mârșav, ca să nu voiască a-și iubi țara? Dacă este vreunul, să vorbească, căci pe el l-am jignit. Mă opresc pentru a primi un răspuns.

Cetățeni: Niciunul, Brutu, niciunul.

Brutu: Atunci n-am jignit pe niciunuș. Nu am facut mai mult lui Cezar, decât n-ați face voi lui Brutu. Pricina morții sale este înscrisă la Capitoliu, gloria lui nemicșorată unde i s-a cuvenit, nici sporită vina lui, pentru care-a suferit moartea.

Intră Antoniu și alți, cu trupul lui Cezar

Iată trupul său sosește jălit de Marc Anton, care, deși n-a avut nicio parte în moartea lui, va moșteni folosul acesteia morți: o

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

106

dying, a place in the commonwealth; as which of you shall not? With this I depart, — that, as I slew my best lover for the good of Rome, I have the same dagger for myself, when it shall please my country to need my death.

All: Live, Brutus! live, live!

First Citizen: Bring him with triumph home unto his house.

Second Citizen: Give him a statue with his ancestors.

Third Citizen: Let him be Caesar.

Fourth Citizen: Caesar's better parts
Shall be crown'd in Brutus.

First Citizen: We'll bring him to his house
With shouts and clamours.

BRUTUS: My countrymen, —

Second Citizen: Peace, silence! Brutus speaks.

First Citizen: Peace, ho!

BRUTUS: Good countrymen, let me depart alone,

funcție ă n republică. Și cei de voi nu se va folosi? — Sfârșesc prin aceasta: precum am ucis pe omul cel mai iubit de mine pentru binele Romei, astfel am același pumnal pentru mine însumi, când va plăcea țării mele să aibă trebuință de moartea mea.

Cetățenii: Trăiască Brutu! Trăiască, trăiască!

Întâiul cetățean: Purtați-l ia triumf acasă!

Al doilea cetățean: Dați-i o statuie pe lângă strămoșii mei.

Al treilea cetățean: Că fie Cezar!

Al patrulea cetățean: Partea cea mai bună din Cezar să fie încoronată acum în Brutu.

Întâiul cetățean: În vom purta acasă în chiote și strigăte.

Brutu: Contetățeni —

Al doilea cetățean: Tăcere! Brutu vorbește.

Întâiul cetățean: Hei, tăcere!

Brutu: Buni cetățeni, lăsați să plec eu singur,

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

107

And, for my sake, stay here with Antony:
Do grace to Caesar's corpse, and grace his speech
Tending to Caesar's glories; which Mark Antony,
By our permission, is allow'd to make.
I do entreat you, not a man depart,
Save I alone, till Antony have spoke.

Exit

First Citizen: Stay, ho! and let us hear Mark Antony.

Third Citizen: Let him go up into the public chair;
We'll hear him. Noble Antony, go up.

ANTONY: For Brutus' sake, I am beholding to you.

Fourth Citizen: What does he say of Brutus?

Third Citizen: He says, for Brutus' sake,
He finds himself beholding to us all.

Fourth Citizen: 'Twere best he speak no harm of Brutus here.

First Citizen: This Caesar was a tyrant.

Și stați, vă rog, aici cu Antoniu.
Cinstiți trupul lui Cezar, și cuvântul
În lauda lui Cezar ce-l va face
Antoniu, cu îngăduirea noastră.
Vă rog, nu plece niciun om, afară
De mine, până ce n-o vorbi Antoniu,
Iese

Întâiul cetățean: Stați, ho! să ascultăm pe Marc Anton.

Al treilea cetățean: Să s-urce pe tribuna publică!
L-om asculta. – Sus, nobile Anton!

Antoniu: Vă mulțumesc în numele lui Brutu.

Al patrulea cetățean: Ce zice despre Brutu?

Al treilea cetățean: Zice că,
Ne mulțumește-n numele lui Brutu.

Al patrulea cetățean: Va face bine să nu vorbească rău aici de
Brutu!

Întâiul cetățean: Acest Cezar a fost un tiran!

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

108

Third Citizen: Nay, that's certain:

We are blest that Rome is rid of him.

Second Citizen: Peace! let us hear what Antony can say.

ANTONY: You gentle Romans, —

Citizens: Peace, ho! let us hear him.

ANTONY: Friends, Romans, countrymen, lend me your ears;

I come to bury Caesar, not to praise him.

The evil that men do lives after them;

The good is oft interred with their bones;

So let it be with Caesar. The noble Brutus

Hath told you Caesar was ambitious:

If it were so, it was a grievous fault,

And grievously hath Caesar answer'd it.

Here, under leave of Brutus and the rest —

For Brutus is an honourable man;

So are they all, all honourable men —

Come I to speak in Caesar's funeral.

Al treilea cetățean: Vezi bine. —

Noroc că Roma a scăpat de el.

Al doilea cetățean: Tăceți, s-auzim ce Antoniu poate zice.

Antoni: Voi, buni Romani.

Cetățeni: Tăcere! Ascultați!

Antoni: Amici, Romani, concetățeni, dați-mi

Auzul vostru. Vin să înmormântează

Pe Cezar, nu să-l laud. Relele

Făcute d-oamni, după ei trăiesc,

Dar binele ades cu ei se îngroapă.

Așa cu Cezar fie. Înaltul Brutu

V-a spus că Cezar fu ambițios:

De-a fost așa, a fost o grea greșală,

Și greu a și plătit el pentru ea.

Cu voia lui Brutu și-a celorlalți —

Căci Brutu este un om onorabil,

Așa sunt toți, toți oamenii onorabili, —

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

109

He was my friend, faithful and just to me:
But Brutus says he was ambitious;
And Brutus is an honourable man.
He hath brought many captives home to Rome
Whose ransoms did the general coffers fill:
Did this in Caesar seem ambitious?
When that the poor have cried, Caesar hath wept:
Ambition should be made of sterner stuff:
Yet Brutus says he was ambitious;
And Brutus is an honourable man.
You all did see that on the Lupercal
I thrice presented him a kingly crown,
Which he did thrice refuse: was this ambition?
Yet Brutus says he was ambitious;
And, sure, he is an honourable man.
I speak not to disprove what Brutus spoke,
But here I am to speak what I do know.

Vin să vorbesc l-alaiul lui Cezar.
Mi-a fost prieten drept și credincios;
Dar Brutu zice c-a fost ambițios,
Și Brutu este un om onorabil.
Mulți prinși la Roma a adus, cu-al căror
Preț el umplut-a lăzile obștești.
Folosit-a aceasta ambițios cumva?
Dar Brutu zice c-a fost ambițios,
Și, sigur, el e un om onorabil.
Eu nu vorbesc ca să combat pe Brutu,
Dar sunt aici ca să vorbesc ce știu.
Toți l-ați iubit altă dată, nu fără drept,
Ce drept dar vă oprește să-l jeliți?
O judecată, ai fugit la vite.
Și omul mintea și-a pierdut! — Iertați;
Mi-e inima coala-n sicriu cu Cezar,
Și va s-aștept până ce-mi va reveni.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

110

You all did love him once, not without cause:
What cause withholds you then, to mourn for him?
O judgment! thou art fled to brutish beasts,
And men have lost their reason. Bear with me;
My heart is in the coffin there with Caesar,
And I must pause till it come back to me.

First Citizen: Methinks there is much reason in his sayings.

Second Citizen: If thou consider rightly of the matter,
Caesar has had great wrong.

Third Citizen: Has he, masters?

I fear there will a worse come in his place.

Fourth Citizen: Mark'd ye his words? He would not take the
crown;

Therefore 'tis certain he was not ambitious.

First Citizen: If it be found so, some will dear abide it.

Second Citizen: Poor soul! his eyes are red as fire with
weeping.

Întâiul cetățean: Îmi pare că e mult temei în ce zice.

Al doilea cetățean: De te vei gândi mai bine, s-a făcut
Lui Cezar o cumplită nedreptate.

Al treilea cetățean: Vedeți bine, fraților, și eu mă tem
Că-n locu-i va veni altul mai rău.

Al patrulea cetățean: Ați auzit? N-a vrut să ia coroana
Deci, negreșit, n-a fost ambițios.

Întâiul cetățean: De-i astfel, mulți o s-o plătească scump!

Al doilea cetățean: Bietul suflet! Ochii-i sunt înroșiți de
lacrimi.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

111

Third Citizen: There's not a nobler man in Rome than Antony.

Fourth Citizen: Now mark him, he begins again to speak.

ANTONY: But yesterday the word of Caesar might
Have stood against the world; now lies he there.

And none so poor to do him reverence.

O masters, if I were disposed to stir

Your hearts and minds to mutiny and rage,

I should do Brutus wrong, and Cassius wrong,

Who, you all know, are honourable men:

I will not do them wrong; I rather choose

To wrong the dead, to wrong myself and you,

Than I will wrong such honourable men.

But here's a parchment with the seal of Caesar;

I found it in his closet, 'tis his will:

Let but the commons hear this testament –

Which, pardon me, I do not mean to read –

Al treilea cetățean: Nu-i om mai vrednic ca Anton în Roma!

Al patrulea cetățean: Auziți, începe să vorbească iar.

Antoni: Iar încă vorba lui Cezar putea

Sfida o lume: astăzi zace aici

Și nici cel mai sărac nu-l ia în seamă.

O, cetățeni, de-aș fi pornit s-asmut

Al vostru duh la ciudă și răscoală,

Eu aș jigni pe Brutu, și pe Cassiu,

Pe care toți o știu, sunt oameni onorabili.

Dar iată-un pergament, purtând pecetea

Lui Cezar – l-am găsit în casa lui, –

E diata lui. De i-ați afla diata, –

Pe care, mă iertați, n-o voi citi, –

Ați săruta toți rănile lui Cezar,

Înmuia basmalele în sfântu-i sânge,

Ba, cere-un păr de-ai lui spre amintire!

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

112

And they would go and kiss dead Caesar's wounds
And dip their napkins in his sacred blood,
Yea, beg a hair of him for memory,
And, dying, mention it within their wills,
Bequeathing it as a rich legacy
Unto their issue.

Fourth Citizen: We'll hear the will: read it, Mark Antony.

All: The will, the will! we will hear Caesar's will.

ANTONY: Have patience, gentle friends, I must not read it;
It is not meet you know how Caesar loved you.

You are not wood, you are not stones, but men;

And, being men, bearing the will of Caesar,

It will inflame you, it will make you mad:

'Tis good you know not that you are his heirs;

For, if you should, O, what would come of it!

Fourth Citizen: Read the will; we'll hear it, Antony;

You shall read us the will, Caesar's will.

Și-al pomeni, murind, în diata voastră,
Lăsându-l ca o scumpă moștenire
Urmașilor voștri.

Al patrulea cetățean: S-auzim diata. Marc Anton citește-o.

Cetățeni: Diata lui Cezar! Vrem s-o auzim!

Antoni: Răbdare, oameni buni, n-o pot citi:

Nu va să știți cum Cezar v-a iubit;

Nu sunteți lemn, nici piatră; sunteți oameni,

Și de-ați auzi diata lui Cezar,

Aceasta v-ar aprinde, v-ar sminti.

Mai bine să nu știți că-l moșteniți,

Căci, dac-ați ști, o, ce s-ar întâmpla!

Al patrulea cetățean: Citește diata; vrem s-o știm, Anton.

Va să ne-o citești – diata lui Cezar.

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

113

ANTONY: Will you be patient? will you stay awhile?
I have o'ershot myself to tell you of it:
I fear I wrong the honourable men
Whose daggers have stabb'd Caesar; I do fear it.

Fourth Citizen: They were traitors: honourable men!

All: The will! the testament!

Second Citizen: They were villains, murderers: the will! read the will.

ANTONY: You will compel me, then, to read the will?
Then make a ring about the corpse of Caesar,
And let me show you him that made the will.
Shall I descend? and will you give me leave?

Several Citizens: Come down.

Second Citizen: Descend.

Third Citizen: You shall have leave.

Fourth Citizen: A ring; stand round.

First Citizen: Stand from the hearse, stand from the body.

Antoni: O, liniștiți-vă; rog, stați puțin.

Eu m-am pripit spunându-vă de ea.

Jignesc, mă tem, p-oameni onorabili

Al căror fier a înjunghiat pe Cezar.

Al patrulea cetățean: Sunt trădători! Auzi, ei onorabili!

Cetățenii: Diata! Testamentul!

Al doilea cetățean: Sunt mișei, ucigași. Diata! Citește diata.

Antoni: Voiți să mă siliți să o citesc?

Faceți dar cerc în jurul trupului

Ca să v-arăt pe cel ce-a scris diata.

Să mă scobor? Îmi dați această voie?

Cetățeni: Vino jos.

Al doilea cetățean: Scoboară-te.

Al treilea cetățean: Un cerc, stați împrejur.

Întâiul cetățean: Dați-vă îndărăt de la de la sicriu! Îndărăt de

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

114

Second Citizen: Room for Antony, most noble Antony.

ANTONY: Nay, press not so upon me; stand far off.

Several Citizens: Stand back; room; bear back.

ANTONY: If you have tears, prepare to shed them now.

You all do know this mantle: I remember

The first time ever Caesar put it on;

'Twas on a summer's evening, in his tent,

That day he overcame the Nervii:

Look, in this place ran Cassius' dagger through:

See what a rent the envious Casca made:

Through this the well-beloved Brutus stabb'd;

And as he pluck'd his cursed steel away,

Mark how the blood of Caesar follow'd it,

As rushing out of doors, to be resolved

If Brutus so unkindly knock'd, or no;

For Brutus, as you know, was Caesar's angel:

la trup!

Al doilea cetățean: Loc pentru Anton, pre nobilul Anton!

Antoni: Nu vă îndesați așa; stați mai departe.

Cetățeni: La o parte! Faceți loc! Înapoi!

Antoni: De aveți lacrimi, aici le veți vărsa.

Toți știți mantaua asta; mi-amintesc

Întâiași dată când a pus-o Cezar,

Era într-o vară, seara, în cortul său.

În acea zi pe Nervii înfrânsese.

Priviți, p-aici trecu ferul lui Cassiu,

Vedeți cum l-a sfâșiat pizmașul Casca;

P-aici a înjunghiat prea scumpul Brutu,

Și, când a scos oțelu-i blestemat,

Cum sângele lui Cezar i-a urmat

Parcă ieșea din ușă ca să vadă

De-i Brutu care bate așa de crud.

Căci Brutu, știți, fu îngerul lui Cezar.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

115

Judge, O you gods, how dearly Caesar loved him!
This was the most unkindest cut of all;
For when the noble Caesar saw him stab,
Ingratitude, more strong than traitors' arms,
Quite vanquish'd him: then burst his mighty heart;
And, in his mantle muffling up his face,
Even at the base of Pompey's statua,
Which all the while ran blood, great Caesar fell.
O, what a fall was there, my countrymen!
Then I, and you, and all of us fell down,
Whilst bloody treason flourish'd over us.
O, now you weep; and, I perceive, you feel
The dint of pity: these are gracious drops.
Kind souls, what, weep you when you but behold
Our Caesar's vesture wounded? Look you here,
Here is himself, marr'd, as you see, with traitors.

Zei! Judecați cât Cezar l-a iubit!
Ăst junghi a fost cel mai amar din toate;
Căci Cezar când văzu lovind pe Brutu,
Iugritudinea, mai rea ca brațul
De trădători, cu totul îl învinse;
Atunci se frânse inima-i măreață,
Și învelindu-și fața în manta,
La poala statuii lui Pompei, ce-n sânge
Plutea, căzu marele Cezar. O!
Prietenii, ce cădere fu acesta!
Atunci eu, și voi, noi toți căzurăm,
Pe când trădarea peste noi înflorea.
Acuma plângeți, și văd că simțiți
Al milei junghiu! Sun sfinte picături –
Buni oameni, plângeți când vedeți doar haina
Rănită a lui Cezar? Dar priviți:
Aici e chiar el, pocnit de trădători.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

116

First Citizen: O piteous spectacle!

Second Citizen: O noble Caesar!

Third Citizen: O woful day!

Fourth Citizen: O traitors, villains!

First Citizen: O most bloody sight!

Second Citizen: We will be revenged.

All: Revenge! About! Seek! Burn! Fire! Kill! Slay!

Let not a traitor live!

ANTONY: Stay, countrymen.

First Citizen: Peace there! hear the noble Antony.

Second Citizen: We'll hear him, we'll follow him, we'll die with him.

ANTONY: Good friends, sweet friends, let me not stir you up
To such a sudden flood of mutiny.

They that have done this deed are honourable:

What private griefs they have, alas, I know not,

That made them do it: they are wise and honourable,

Întâiul cetățean: O! Priveliște duioasă!

Al doilea cetățean: O, falnic Cezar!

Al treilea cetățean: O, zi de durere!

Al patrulea cetățean: O, trădători, mișei!

Întâiul cetățean: O, vedere sângeroasă!

Al doilea cetățean: Vrem să fim răzbunați.

Cetățenii: Răzbunare! Alergați — căutați — ardeți, — dați foc, —
omorâți — ucideți — să nu trăiească niciun trădător!

Antoni: Stați, concetățeni!

Întâiul cetățean: Tăcere, ho! Ascultați pe nobilul Anton.

Al doilea cetățean: L-om asculta, l-m urma, vom muri cu el.

Antoni: Buni, dragi prieteni n-aș vrea să v-ațâț
La un așa foc crâncen de răsccoală.

Cei ce-au făcut ăst fapt sunt onorabili.

Ce pricini personale au avut

Ca să o facă, vai, ce nu le știu,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

117

And will, no doubt, with reasons answer you.
I come not, friends, to steal away your hearts:
I am no orator, as Brutus is;
But, as you know me all, a plain blunt man,
That love my friend; and that they know full well
That gave me public leave to speak of him:
For I have neither wit, nor words, nor worth,
Action, nor utterance, nor the power of speech,
To stir men's blood: I only speak right on;
I tell you that which you yourselves do know;
Show you sweet Caesar's wounds, poor poor dumb mouths,
And bid them speak for me: but were I Brutus,
And Brutus Antony, there were an Antony
Would ruffle up your spirits and put a tongue
In every wound of Caesar that should move
The stones of Rome to rise and mutiny.

Dar ei sunt înțelepți și onorabili,
Și negreșit vor da temeiuri bune.
Nu vin, amici, să vă fur inimile,
Nu sunt un orator cum este Brutu
Ci, cum mă știți, un om simplu, iubind
P-amicul meu, și asta o știu bine
Ce ce-mi dau voie să vorbesc de el.
Căci n-am nici vorbă, duh nici trecere,
Nici gest, nici măiestria cuvântării
Ca să ațâț al oamenilor sânge.
Corbesc pe șleau. Vă spun numai aceea
Ce singur știți. V-arăt doar rănila
Lui Cezar, biete buze mute, și
Le rog ca să vorbească pentru mine.
Dar de-aș fi Brutu eu, Și Brutu Anton,
Acest Anton v-ar zbârli sufletele.
Ar pune limbi pe rănila lui Cezar,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

118

All: We'll mutiny.

First Citizen: We'll burn the house of Brutus.

Third Citizen: Away, then! come, seek the conspirators.

ANTONY: Yet hear me, countrymen; yet hear me speak.

All: Peace, ho! Hear Antony. Most noble Antony!

ANTONY: Why, friends, you go to do you know not what:

Wherein hath Caesar thus deserved your loves?

Alas, you know not: I must tell you then:

You have forgot the will I told you of.

All: Most true. The will! Let's stay and hear the will.

ANTONY: Here is the will, and under Caesar's seal.

To every Roman citizen he gives,

Și ar mișca chiar pietrele din Roma.

La răzvrătire și răscoală.

Cetățeni: Ne răsculăm!

Întâiul cetățean: Să ardem casa lui Brutu!

Al treilea cetățean: Să mergem dar, aideți, să căutăm pe trădători!

Antoniu: Mai stați, o vorbă încă, cetățeni.

Cetățenii: Tăceți, ho! Ascultați pe Anton, pe prea nobilul Anton!

Antoniu: Amici, porniți să faceți nu știți ce:

Cum meritat-a Cezar să-l iubiți?

Vai, nu o știți, — deci cată să v-o spun.

Voi ați uitat cu toții testamentul.

Cetățenii: Bine zici. Testamentul! — Să stăm să ascultăm testamentul!

Antoniu: Priviți-l: cu pecetea lui Cezar.

El lasă fiecărui cetățean

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

119

To every several man, seventy-five drachmas.

Second Citizen: Most noble Caesar! We'll revenge his death.

Third Citizen: O royal Caesar!

ANTONY: Hear me with patience.

All: Peace, ho!

ANTONY: Moreover, he hath left you all his walks,

His private arbours and new-planted orchards,

On this side Tiber; he hath left them you,

And to your heirs for ever, common pleasures,

To walk abroad, and recreate yourselves.

Here was a Caesar! when comes such another?

First Citizen: Never, never. Come, away, away!

We'll burn his body in the holy place,

And with the brands fire the traitors' houses.

Al Romei, șaptezeci și cinci de drahme.

Al doilea cetățean: O, mărețe Cezar! – Vom răzbuna moartea lui!

Al treilea cetățean: O, falnic Cezar!

Antoni: Răbdare; ascultați-mă.

Cetățenii: Liniște, ho!

Antoni: Pe lângă asta, vă mai lasă toate

Plimbările ce are, și livezi,

Și-apoi grădinile din nou sădite

Dincoă de Tiber; el le lasă vouă

Și la urmași, de vezi, – plăceri obstești,

Spre a vă plimba și desfăta în ele.

Acesta fu un Cezar! Când va mai

Veni perechea lui?

Întâiul cetățean: Nu, niciodată.

O, niciodată. – Aideți, să plecăm!

Să ardem trupu-i în locașul sfânt,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

120

Take up the body.

Second Citizen: Go fetch fire.

Third Citizen: Pluck down benches.

Fourth Citizen: Pluck down forms, windows, any thing.

Exeunt Citizens with the body

ANTONY: Now let it work. Mischief, thou art afoot,
Take thou what course thou wilt!

Enter a Servant

How now, fellow!

Servant: Sir, Octavius is already come to Rome.

ANTONY: Where is he?

Servant: He and Lepidus are at Caesar's house.

ANTONY: And thither will I straight to visit him:

He comes upon a wish. Fortune is merry,

And in this mood will give us any thing.

Servant: I heard him say, Brutus and Cassius

Și-apoi să putem foc la casele

Acestor trădători... Sus, trupul, sus!

Al doilea cetățean: Dați fuga după foc.

Al treilea cetățean: Sfarâmați băncile.

Al patrulea cetățean: Doborâți obloanele, ferestrele, tot.

Cetățenii ies cu mortul

Antoni: Acum să lucreze! Te-ai tezit, urgie,
Ia-ți drumul cum voiești.

Un servitor intră

Ce veste, mă!

Servitorul: Octaviu a sosit deja în Roma.

Antoni: Și unde este?

Servitorul: Cu Lepidu în casele lui Cezar.

Antoni: Și-acolo merg d-a dreptul ca să-l văd.

Sosește-n timp. Fortuna-i veselă,

Și-n cheful ăsta ne va da orice.

Servitorul: Și am aflat că Brutu ca și Cassiu,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

Are rid like madmen through the gates of Rome.

ANTONY: Belike they had some notice of the people,
How I had moved them. Bring me to Octavius.

Exeunt

121

În pripă au plecat prin porțile
Orașului.

Antoni: Pe semne li s-a dat
De știre, cum am ațâțat poporul.
Să mergem. Du-mă la Octaviu.
Amândoi ies

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

122

SCENE III.

A street.

Enter CINNA the poet

CINNA THE POET: I dreamt to-night that I did feast with
Caesar,

And things unlucky charge my fantasy:
I have no will to wander forth of doors,
Yet something leads me forth.

Enter Citizens

First Citizen: What is your name?

Second Citizen: Whither are you going?

Third Citizen: Where do you dwell?

Fourth Citizen: Are you a married man or a bachelor?

Second Citizen: Answer every man directly.

First Citizen: Ay, and briefly.

Fourth Citizen: Ay, and wisely.

SCENA III.

O stradă

Intră Cinna, poetul

Cinna: Visai azi-noapte c-am prânzit cu Cezar
Și gânduri rele duhul mi-l apasă.

Nu am dorință ca să ies din casă
Și totuși e ceva ce mă împinge.

Cetățenii intră

Întâiul cetățean: Cum te cheamă?

Al doilea cetățean: Încotro te duci?

Al treilea cetățean: Unde șezi?

Al patrulea cetățean: Ești însurat sau flăcău?

Al doilea cetățean: Răspunde fiecăruia îndată.

Întâiul cetățean: Da, și scurt.

Al patrulea cetățean: Da, și cu înțelepciune.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

123

Third Citizen: Ay, and truly, you were best.

CINNA THE POET: What is my name? Whither am I going? Where do I dwell? Am I a married man or a bachelor? Then, to answer every man directly and briefly, wisely and truly: wisely I say, I am a bachelor.

Second Citizen: That's as much as to say, they are fools that marry:

you'll bear me a bang for that, I fear. Proceed; directly.

CINNA THE POET: Directly, I am going to Caesar's funeral.

First Citizen: As a friend or an enemy?

CINNA THE POET: As a friend.

Second Citizen: That matter is answered directly.

Fourth Citizen: For your dwelling, — briefly.

CINNA THE POET: Briefly, I dwell by the Capitol.

Third Citizen: Your name, sir, truly.

CINNA THE POET: Truly, my name is Cinna.

First Citizen: Tear him to pieces; he's a conspirator.

Al treilea cetățean: Da, și după adevăr: așa te sfătuim.

Cinna: Cum mă cheamă? Încotro mă duc? Unde șed?

Sunt însurat sau flăcău? Ce să răspund fiecăruia îndată, scurt, cu înțelepciune și după adevăr, zic cu înțelepciune că sunt flăcău.

Al doilea cetățean: Aceasta va să zică adicătelea că sunt nebuni aceia care se însoară? — Mi-e frică că o să mănânci pumni pentru aceasta. Urmează, îndată.

Cinna: Îndată, voi să mă duc la înmormântarea lui Cezar.

Întâiul cetățean: Ca prieten sau ca dușman?

Cinna: Ca prieten.

Al patrulea cetățean: La asta a răspuns îndată.

Al patrulea cetățean: Acum locuința, scurt.

Cinna: Scurt, locuiesc la Capitoliu.

Al treilea cetățean: Numele, Domnule, după adevăr.

Cinna: După adevăr, numele meu e Cinna.

Întâiul cetățean: Faceți-l bucăți, este un trădător.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

124

CINNA THE POET: I am Cinna the poet, I am Cinna the poet.

Fourth Citizen: Tear him for his bad verses, tear him for his bad verses.

CINNA THE POET: I am not Cinna the conspirator.

Second Citizen: It is no matter, his name's Cinna; pluck but his name out of his heart, and turn him going.

Third Citizen: Tear him, tear him! Come, brands ho! firebrands: to Brutus', to Cassius'; burn all: some to Decius' house, and some to Casca's; some to Ligarius': away, go!

Exeunt

Cinna: Sunt Cinna, poetul! Sunt Cinna, poetul!

Al patrulea cetățean: Rupeți-l pentru versurile sale cele rele!
Rupeți-l pentru versurile sale cele rele!

Cinna: Nu sunt Cinna, trădătorul!

Al doilea cetățean: Nu face nimic, numele lui e Cinna.
Smulgeți-i numai numele din inimă, și dați-i drumul apoi.

Al treilea cetățean: Rupeți-l, rupeți-l! veniți cu focul, ho!
Focurile! La Brutu! La Cassiu! Ardeți tot.
Câțiva la casa lui Deciu, alții la a lui Casca; alții la a lui Ligariu.
Înainte! Porniți!

Toți ies

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

125

ACT IV

SCENE I.

A house in Rome.

ANTONY, OCTAVIUS, and LEPIDUS, seated at a table

ANTONY: These many, then, shall die; their names are prick'd.

OCTAVIUS: Your brother too must die; consent you, Lepidus?

LEPIDUS: I do consent —

OCTAVIUS: Prick him down, Antony.

LEPIDUS: Upon condition Publius shall not live,
Who is your sister's son, Mark Antony.

ANTONY: He shall not live; look, with a spot I damn him.
But, Lepidus, go you to Caesar's house;
Fetch the will hither, and we shall determine

ACTUL IV

SCENA I.

O odaie în casa lui Antoniu

Antoniu, Octaviu și Lepidu, șezând la o masă

Antoniu: Cei însemnați aci, dar, vor muri.

Octaviu: Și frate-tău cu ei; consminți, Lepidu?

Lepidu: Consimt.

Octaviu: Antoniu însemnează-l dar.

Lepidu: Cu condiția de-a muri și Publiu,
Ce-i fiul surorii tale, Marc Anton.

Antoniu: Să moară: vezi c-un semnu-l osândesc.
Mergi Lepidu, la casa lui Cezar
Și adu testamentul; vom vedea

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

126

How to cut off some charge in legacies.

LEPIDUS: What, shall I find you here?

OCTAVIUS: Or here, or at the Capitol.

Exit LEPIDUS

ANTONY: This is a slight unmeritable man,
Meet to be sent on errands: is it fit,
The three-fold world divided, he should stand
One of the three to share it?

OCTAVIUS: So you thought him;
And took his voice who should be prick'd to die,
In our black sentence and proscription.

ANTONY: Octavius, I have seen more days than you:
And though we lay these honours on this man,
To ease ourselves of divers slanderous loads,
He shall but bear them as the ass bears gold,
To groan and sweat under the business,
Either led or driven, as we point the way;

De poate să scădem ceva din sarcini.

Lepidu: Vă voi găsi aci?

Octaviu: Aicea ori la Capitoliu.

Lepidu iese

Antoniu: Acesta-i un om slab și fără merit,
Bun numai de solii. Sau se cuvine,
Când e a se-mpărți treimea lumii,
Ca el să fie din cei trei părtași?

Octaviu: Tu ai crezut-o și-i luași părerea
Pe cine să însemnăm spre a muri
În neagra listă a proscripțiunii.

Antoniu: Sunt mai bătrân, Octaviu, decât tine;
Noi punem aste onoruri pe-ăst bărbat,
Spre-a ne scuti de sarcini necinstite.
Le va purta precum măgarul aur,
Gemând și nădușind sub sarcina-i,
Mănat sau chiar gonit pe calea noastră,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

127

And having brought our treasure where we will,
Then take we down his load, and turn him off,
Like to the empty ass, to shake his ears,
And graze in commons.

OCTAVIUS: You may do your will;

But he's a tried and valiant soldier.

ANTONY: So is my horse, Octavius; and for that

I do appoint him store of provender:

It is a creature that I teach to fight,

To wind, to stop, to run directly on,

His corporal motion govern'd by my spirit.

And, in some taste, is Lepidus but so;

He must be taught and train'd and bid go forth;

A barren-spirited fellow; one that feeds

On objects, orts and imitations,

Which, out of use and staled by other men,

Begin his fashion: do not talk of him,

Când ne-o fi dus comoara unde vrem,
Atunci l-om descărca și-l vom da drumul
Măgarului deșert, spre a-și scutura
Urechile și-a paște pe islaz.

Octaviu: Fă cum poțestești. Cu toată asta el

E un ostaș viteaz și încercat.

Antoniu: Așa-i și calul meu, Octavoi, și

D-aceea-i dau și hrana cuvenită:

E o ființă ce-o învăț să lupte,

Să stea, s-abată să înainteze,

Să-și miște trupul după pofta mea.

Lepidu, oareșcum, nu-i altceva.

El va învățat, crescut, și îndreptat, —

Un creier sec, un om ce se hrănește

Cu lucruri, arteși idei străine,

Care, lepădate d-alții ca vechituri,

Fac moda lui. — Vorbeste de el numai

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

128

But as a property. And now, Octavius,
Listen great things: – Brutus and Cassius
Are levying powers: we must straight make head:
Therefore let our alliance be combined,
Our best friends made, our means stretch'd
And let us presently go sit in council,
How covert matters may be best disclosed,
And open perils surest answered.

OCTAVIUS: Let us do so: for we are at the stake,
And bay'd about with many enemies;
And some that smile have in their hearts, I fear,
Millions of mischiefs.
Exeunt

Ca de un lucru. – Și acum, Octaviu,
Ascultă lucruri mari: Cassiu și Brutu
Strâng oaste; va să le dăm poept în grabă.
De aceea trebuie să ne înțelegem,
Să strângem toți amicii, toată forța,
Și să ne chibzuim îndată chiar
Cum am putea mai bine da pe față
Urziri ascunse, și întâmpina
Mai sigur uneltirile fățișe.

Octaviu: Să facem asta. Căci stăm la arcan,
Lătrați în preajmă de inamici,
Și mulți, care râd, mă tem că port în inimi
Milioane de năpaste.
Amândoi ies

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

129

SCENE II.

Camp near Sardis. Before BRUTUS's tent.

*Drum. Enter BRUTUS, LUCILIUS, LUCIUS, and Soldiers;
TITINIUS and PINDARUS meeting them*

BRUTUS: Stand, ho!

LUCILIUS: Give the word, ho! and stand.

BRUTUS: What now, Lucilius! is Cassius near?

LUCILIUS: He is at hand; and Pindarus is come
To do you salutation from his master.

Pindarus gives a letter to Brutus

BRUTUS: He greets me well. Your master, Pindarus,
In his own change, or by ill officers,
Hath given me some worthy cause to wish
Things done, undone: but, if he be at hand,
I shall be satisfied.

PINDARUS: I do not doubt

SCENA II.

În fața cortului lui Brutu, în tabăra de lângă Sardis.

*Sunet de tobe. Intră Brutu, Luciu, Titiniu cu soldați Luciliu și
Pindaru îi întâmpină*

Brutus: Stați!

Luciliu: He, stați pe loc, și dați cuvântul!

Brutu: Ce văd, Luciu? Unde este Cassiu?

Luciliu: El e aproape. Pindar a venit
Spre a vă saluta din partea lui.

Pindaru dă o scrisoare lui Brutu

Brutu: El dă un bun salut. Pindar, stăpănu-ți
Schimbat el însuși, ori rău sfătuit
Mi-a dat cuvânt temeinic să doresc
Lucrări făcute, nefăcute. Însă
De e aproape, mă va dumiri.

Pindaru: Nu mă îndoiesc că nobilu-mi stăpân

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

130

But that my noble master will appear
Such as he is, full of regard and honour.

BRUTUS: He is not doubted. A word, Lucilius;
How he received you, let me be resolved.

LUCILIUS: With courtesy and with respect enough;
But not with such familiar instances,
Nor with such free and friendly conference,
As he hath used of old.

BRUTUS: Thou hast described
A hot friend cooling: ever note, Lucilius,
When love begins to sicken and decay,
It useth an enforced ceremony.
There are no tricks in plain and simple faith;
But hollow men, like horses hot at hand,
Make gallant show and promise of their mettle;
But when they should endure the bloody spur,

S-o dovedi așa cum este, plin
De stimă și de-onoare.

Brutu: Negreșit.

Luciu, un cuvânt. Aș vrea să aflu
Cum te-a primit.

Luciliu: Cu omenie și destulă cinste,
Dar nu cu stăruința familiară
Nici tonul liber și prietenesc
Ca odinioară.

Brutu: Mi-ai descris, Luciliu,
P-un cald amic ce se răcește. Vezi:
Când dragostea începe a boli.
Ea se slujește de purtări silite.
Credința simplă și adevărată
Nu știe de astfel de meșteșuguri.
Doar oameni goi, ca caii iuți la mână,
S-arată aprigi, plini de voinicie,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

They fall their crests, and, like deceitful jades,
Sink in the trial. Comes his army on?

LUCILIUS: They mean this night in Sardis to be quarter'd;
The greater part, the horse in general,
Are come with Cassius.

BRUTUS: Hark! he is arrived.

Low march within

March gently on to meet him.

Enter CASSIUS and his powers

CASSIUS: Stand, ho!

BRUTUS: Stand, ho! Speak the word along.

First Soldier: Stand!

Second Soldier: Stand!

Third Soldier: Stand!

CASSIUS: Most noble brother, you have done me wrong.

BRUTUS: Judge me, you gods! wrong I mine enemies?

131

Dar când simt pintenul cel sângeros,
Își pleacă coama, ca mârtoage proaste,
Și cad la încercare. — Oastea-i vine?

Luciliu: Ei vor să măie noaptea chiar la Sardis;
O mare parte călărașii toți,
Sosesc cu Cassiu.

Brutu: Oh, el a sosit.

Marș afară

Porniți încet ca să-l întâmpinăm.

Intră Cassiu și soldații

Cassiu: Stați, ho!

Brutu: Stați, ho! Dați vorbă înainte.

Glasuri: *afară* Stați — Stați! — stați!

Cassiu: Prea nobil, frate, fuși nedrept cu mine.

Brutu: O, zei! Nu sunt nedrept nici cu vrășmașii,

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

132

And, if not so, how should I wrong a brother?

CASSIUS: Brutus, this sober form of yours hides wrongs;
And when you do them —

BRUTUS: Cassius, be content.

Speak your griefs softly: I do know you well.

Before the eyes of both our armies here,

Which should perceive nothing but love from us,

Let us not wrangle: bid them move away;

Then in my tent, Cassius, enlarge your griefs,

And I will give you audience.

CASSIUS: Pindarus,

Bid our commanders lead their charges off

A little from this ground.

BRUTUS: Lucilius, do you the like; and let no man

Come to our tent till we have done our conference.

Let Lucius and Titinius guard our door.

Dar cum aş nedrept cu fratele meu?

Cassiu: Ăst cumpăt tăinuieşte nedreptăţi,
Şi când le faci —

Brutu: Te linşteşte, Cassiu,

Te plânge încet. — Eu te cunosc prea bine;

În faţa amânduror armii însă,

Care va să vază doar iubirea noastră,

Nu ne-om certa. — Dă ordin să pornească,

Şi-n cortul meu arată-ţi plângerile,

Şi ţi-oi da ascultare.

Cassiu: Pindaru,

Zi căpitanilor să-şi îndepărteze

Puţin soldaţii de aci.

Brutu: Luciliu,

Fă tu asemenea; şi nimenea

Nu viă în cortul nostru, până când

Vom fi sfârşit a noastră convorbire.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

133

Titiniu și Luciu să păzească ușa.
Toți ies

Exeunt

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

134

SCENE III.

Brutus's tent.

Enter BRUTUS and CASSIUS

CASSIUS: That you have wrong'd me doth appear in this:
You have condemn'd and noted Lucius Pella
For taking bribes here of the Sardians;
Wherein my letters, praying on his side,
Because I knew the man, were slighted off.

BRUTUS: You wronged yourself to write in such a case.

CASSIUS: In such a time as this it is not meet
That every nice offence should bear his comment.

BRUTUS: Let me tell you, Cassius, you yourself
Are much condemn'd to have an itching palm;
To sell and mart your offices for gold
To undeservers.

CASSIUS: I an itching palm!

SCENA III.

În cortul lui Brutu

Intră Brutu și Cassiu

Cassiu: Mi-ai făcut nedreptate pentru că
Ai osândit și necinstit pe Pella
C-ar fi luat ici mită de la Sardii.
Scrisoarea mea, prin care-l apăram,
Căci îl cunosc, n-a fost luată în seamă.

Brutu: Ți-ai făcut nedreptate că le-ai scris.

Cassiu: În vremuri de astea nu e nimerit
A pedepsi orice mărunță vină.

Brutu: Și lasă-mă să-ți spun că chiar tu, Cassiu,
Ești mult mustrat c-ai mână lacomă
Și că-ți vinzi posturile pentru aur
La cei nedemni.

Cassiu: Eu, mână lacomă!

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

135

You know that you are Brutus that speak this,
Or, by the gods, this speech were else your last.

BRUTUS: The name of Cassius honours this corruption,
And chastisement doth therefore hide his head.

CASSIUS: Chastisement!

BRUTUS: Remember March, the ides of March remember:

Did not great Julius bleed for justice' sake?

What villain touch'd his body, that did stab,

And not for justice? What, shall one of us

That struck the foremost man of all this world

But for supporting robbers, shall we now

Contaminate our fingers with base bribes,

And sell the mighty space of our large honours

For so much trash as may be grasped thus?

I had rather be a dog, and bay the moon,

Than such a Roman.

Știi că ești Brutu care zice asta,

Ori, asta ți-ar fi ultimul cuvânt!

Brutu: Cu numele-ți sfințești această mită;

Și deci pedeapsa capul își ascunde.

Cassiu: Pedeapsă!

Brutu: Gândește-te la idele lui Martie!

Nu a pierit pentru dreptate Cezar?

Și ce mișel îl atinse, îl lovi

De nu pentru dreptate! Cum, chiar noi,

Care am lovit p-al lumii om fruntaș,

Fiindcă ocrotea tâlharii, noi

Să ne mânjim acuma degetele

Cu mite ticăloase, și să vindem

Întinsul câmp d-onoruri însemnate

P-atât metal cât poți băga în pumn!

Mai bine aș fi un câine, și lătra

La lună, decât astfel de Roman!

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

136

CASSIUS: Brutus, bay not me;
I'll not endure it: you forget yourself,
To hedge me in; I am a soldier, I,
Older in practise, abler than yourself
To make conditions.

BRUTUS: Go to; you are not, Cassius.

CASSIUS: I am.

BRUTUS: I say you are not.

CASSIUS: Urge me no more, I shall forget myself;
Have mind upon your health, tempt me no further.

BRUTUS: Away, slight man!

CASSIUS: Is't possible?

BRUTUS: Hear me, for I will speak.

Must I give way and room to your rash choler?
Shall I be frighted when a madman stares?

Cassiu: Brutu, nu mă ațâța, n-o voi răbda.
Te uiți însuți, când astfel mă asmuți.
Eu sunt soldat, mai vechi în practică.
Mai ager decât tine a dispune.

Brutu: Ba aide, Cassiu, nu o ești.

Cassiu: O sunt.

Brutu: Eu zic că nu o ești.

Cassiu: Nu mă îmboldi;
Mă voi uita. Ia seama pentru tine,
Și nu mă ispiti mai mult.

Brutu: Ia aide,
Băiat nesocotit!

Cassiu: E cu puțință?

Brutus: Ascultă-mă, căci voi ca să vorbesc,
Ceri să mă închin la sprinteană-ți mânie.
Să tremur când amenință un smintit?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

137

CASSIUS: O ye gods, ye gods! must I endure all this?

BRUTUS: All this! ay, more: fret till your proud heart break;
Go show your slaves how choleric you are,
And make your bondmen tremble. Must I budge?
Must I observe you? must I stand and crouch
Under your testy humour? By the gods
You shall digest the venom of your spleen,
Though it do split you; for, from this day forth,
I'll use you for my mirth, yea, for my laughter,
When you are waspish.

CASSIUS: Is it come to this?

BRUTUS: You say you are a better soldier:
Let it appear so; make your vaunting true,
And it shall please me well: for mine own part,
I shall be glad to learn of noble men.

CASSIUS: You wrong me every way; you wrong me, Brutus;

Cassiu: O, zei, o, zei! Rabda-voi dar atât?

Brutu: Atât? – Mai mult! Scrâșnește până când
S-o frânge inima-ți trufasă! Mergi,
De-arată robilor cât ești de iute,
Și fă pe argații tăi să tremure.
Eu să mă închin? Să stau, să-ți fac curte?
Să mă târăsc sub cheful tău țăfnos?
Pe zei, vei înghiți veninul fiarei
Chiar de-ai crăpa. Căci se astăzi înainte
Mă vei sluji de glumă, ba de răs,
Când te vei aprinde.

Cassiu: Am ajuns aici?

Brutu: Tu zici că ești soldat mai bun. Atunci
Arat-o dar, adeverește-ți fala,
Și voi fi mulțumit, căci eu din partea mea
Îmi place să învăț de la mai buni.

Cassiu: Mă năpăstuiești în toate. Brutu, în toate.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

138

I said, an elder soldier, not a better:

Did I say 'better'?

BRUTUS: If you did, I care not.

CASSIUS: When Caesar lived, he durst not thus have moved me.

BRUTUS: Peace, peace! you durst not so have tempted him.

CASSIUS: I durst not!

BRUTUS: No.

CASSIUS: What, durst not tempt him!

BRUTUS: For your life you durst not!

CASSIUS: Do not presume too much upon my love;
I may do that I shall be sorry for.

BRUTUS: You have done that you should be sorry for.

There is no terror, Cassius, in your threats,

For I am arm'd so strong in honesty

That they pass by me as the idle wind,

Am zis soldat mai vechi, iar nu mai bun;

Zis-am mai bun?

Brutu: Și dacă ai zis, nu îmi pasă.

Cassiu: Nici Cezar, când trăia, n-ar fi îndrăznit
Să mă întărate astfel.

Brutu: O, taci, taci.

Tu n-ai fi îndrăznit să-l întărați.

Cassiu: N-aș fi îndrăznit?

Brutu: Nu.

Cassiu: Ce, n-aș fi îndrăznit să-l întărat?

Brutu: De dragul vieții, n-ai fi îndrăznit-o.

Cassiu: Nu te lăsa prea mult pe amorul meu;
Pot face un ce pe care să-l deplâng.

Brutu: Ai și făcut ceva ce poți deplânge.

Nu-i spaimă, Cassiu, în răstirea ta,

Căci sunt așa de tare-armat în cinste,

Că ea ca vântul trece lângă mine

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

139

Which I respect not. I did send to you
For certain sums of gold, which you denied me:
For I can raise no money by vile means:
By heaven, I had rather coin my heart,
And drop my blood for drachmas, than to wring
From the hard hands of peasants their vile trash
By any indirection: I did send
To you for gold to pay my legions,
Which you denied me: was that done like Cassius?
Should I have answer'd Caius Cassius so?
When Marcus Brutus grows so covetous,
To lock such rascal counters from his friends,
Be ready, gods, with all your thunderbolts;
Dash him to pieces!

CASSIUS: I denied you not.

BRUTUS: You did.

Fără ca s-o țin în seamă. Am trimis
La tine după bani; mi-i refuzași.
Eu nu pot strânge bani prin căi nedrepte.
Pe cer, mai bine aș bate bani din pieptu-mi,
Din picături de sânge, cât să storc
Din aspra mână a țăranului
Săracu-i ban prin vreun mijloc pieziș.
Eu am trimis la tine după aur
Spre plata legiunilor. — Nu-l dași.
Au seamănă lui Cassiu fapta asta?
Aș fi răspuns așa lui Caiu Cassiu?
Când Brutu va ajunge așa de lacom,
Ca să refuze ticălosul ban
La amicii săi, atunci, zei, pregătiți
Al vostru trăznet, și-l faceți bucăți!

Cassiu: N-am refuzat.

Brutu: Ba da.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

140

CASSIUS: I did not: he was but a fool that brought
My answer back. Brutus hath rived my heart:
A friend should bear his friend's infirmities,
But Brutus makes mine greater than they are.

BRUTUS: I do not, till you practise them on me.

CASSIUS: You love me not.

BRUTUS: I do not like your faults.

CASSIUS: A friendly eye could never see such faults.

BRUTUS: A flatterer's would not, though they do appear
As huge as high Olympus.

CASSIUS: Come, Antony, and young Octavius, come,
Revenge yourselves alone on Cassius,
For Cassius is awearied of the world;

Cassiu: Ba nu. Neghiob

Fu cel ce ți-ai adus răspusul meu.

Brutu îmi sfâșie pieptul. Un prieten

Ar trebui să rabde slăbiciunea

Prietenului, însă Brutu face

Pe a mea mai mare decât este.

Brutu: N-am

Facut-o, până n-o lăsași pe mine.

Cassiu: Nu mă iubești.

Brutu: Greșelile nu îmi plac.

Cassiu: Un ochi de amic nu le-ar vedea.

Brutu: Ba, ochiul

Lingușitorului; măcar să fie

Așa de uriașe ca Olimpul.

Cassiu: Vine Marc Anton, vine, tinere Octaviu,

Și răzbunați-vă de Cassiu singur;

Căci Cassiu e sătul de astă lume,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

141

Hated by one he loves; braved by his brother;
Cheque'd like a bondman; all his faults observed,
Set in a note-book, learn'd, and conn'd by rote,
To cast into my teeth. O, I could weep
My spirit from mine eyes! There is my dagger,
And here my naked breast; within, a heart
Dearer than Plutus' mine, richer than gold:
If that thou be'st a Roman, take it forth;
I, that denied thee gold, will give my heart:
Strike, as thou didst at Caesar; for, I know,
When thou didst hate him worst, thou lovedst him better
Than ever thou lovedst Cassius.

BRUTUS: Sheathe your dagger:
Be angry when you will, it shall have scope;
Do what you will, dishonour shall be humour.
O Cassius, you are yoked with a lamb

Urât d-al dău amic, râs d-al său frate,
Certat ca un rob; greșelile-i se însemnă,
Se trec în cărți, se învață pe de-a rostul
Și i se aruncă-n dinți. O, aş putea
Să îmi plâng tot sufletul din ochi! — Aci e
Pumnalul meu, aicea pieptu-m gol.
În el o inimă mai scumpă decât
Comorule lui Plutus, decât aurul;
De ești Roman, smucește-mi-o; eu care
Îți refuzai bani, inima ți-o dai.
Dă, cum ai dat în Cezar; știi că tu,
Când ai urât pe Cezar, l-ai iubit
Mai mult decât pe Cassiu vreodată.
Brutu: Pune-ți pumnalul în teacă. Supără-te
Când vrei, în toată voia. Fă ce vrei,
NEcinstea fie toană. Cassiu, tu
Ești înjunghiat c-un miel, ce partă ciuda

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

142

That carries anger as the flint bears fire;
Who, much enforced, shows a hasty spark,
And straight is cold again.

CASSIUS: Hath Cassius lived

To be but mirth and laughter to his Brutus,
When grief, and blood ill-temper'd, vexeth him?

BRUTUS: When I spoke that, I was ill-temper'd too.

CASSIUS: Do you confess so much? Give me your hand.

BRUTUS: And my heart too.

CASSIUS: O Brutus!

BRUTUS: What's the matter?

CASSIUS: Have not you love enough to bear with me,
When that rash humour which my mother gave me
Makes me forgetful?

BRUTUS: Yes, Cassius; and, from henceforth,
When you are over-earnest with your Brutus,
He'll think your mother chides, and leave you so.

Cum cremenea ascunde focul; ea,
Muncită, dă o repede scânteie,
Și se răcește în loc.

Cassiu: Trăit-a Cassiu.

Spre a fi doar râs și glumă l-al său Brutu,
Când păs și sânge rău îl chinuiesc?

Brutu: Și eu din sânge rău am zis aceea.

Cassiu: Mărturisești atât? Dă-mi mâna ta.

Brutu: Și inima.

Cassiu: O, Brutu, —

Brutu: Ce mai vrei?

Cassiu: Nu mă iubești destul s-o duci cu mine
Când patima a mamei moștenire,
Mă face să mă uit?

Brutu: Da, și de-acum,
Când vei fi prea răstit cu al tău Brutu,
Mă voi gândi că mama ta înjură,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

143

Noise within

Poet: *Within* Let me go in to see the generals;
There is some grudge between 'em, 'tis not meet
They be alone.

LUCILIUS: *Within* You shall not come to them.

Poet: *Within* Nothing but death shall stay me.

Enter Poet, followed by LUCILIUS, TITINIUS, and LUCIUS

CASSIUS: How now! what's the matter?

Poet: For shame, you generals! what do you mean?
Love, and be friends, as two such men should be;
For I have seen more years, I'm sure, than ye.

CASSIUS: Ha, ha! how vilely doth this cynic rhyme!

BRUTUS: Get you hence, sirrah; saucy fellow, hence!

CASSIUS: Bear with him, Brutus; 'tis his fashion.

BRUTUS: I'll know his humour, when he knows his time:
What should the wars do with these jiggling fools?

Și nu o voi lua în seamă.

Zgomote afară

Un poet: *afară* Lăsați-mă să văd pe generali.

E ceartă între ei, și nu e bine

Să fie singuri.

Luciu: *afară* Nu puteți intra.

Poetul: Doar moartea o să mă oprească.

Intră Poetul, urmat de Luciliu și Titiniu

Cassiu: Ei bine, ce s-a întâmplat?

Poetul: rușine, generali! Ce când aveți!

Iubiți-vă, fiți bine amândoi,

Căci am văzut mai mulți ani decât voi.

Cassiu: Ha, ha! Ce prost rimează acest cinic!

Brutu: Ai, fuhi d-aci; obraznicule, pleacă.

Cassiu: Dă-i pace, Brutu. Asta-i felul său.

Brutu: Să-și spună glumele la vremea lor.
Ce caută în război îști caraghioși?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

144

Companion, hence!

CASSIUS: Away, away, be gone.

Exit Poet

BRUTUS: Lucilius and Titinius, bid the commanders
Prepare to lodge their companies to-night.

CASSIUS: And come yourselves, and bring Messala with you
Immediately to us.

Exeunt LUCILIUS and TITINIUS

BRUTUS: Lucius, a bowl of wine!

Exit LUCIUS

CASSIUS: I did not think you could have been so angry.

BRUTUS: O Cassius, I am sick of many griefs.

CASSIUS: Of your philosophy you make no use,
If you give place to accidental evils.

BRUTUS: No man bears sorrow better. Portia is dead.

CASSIUS: Ha! Portia!

Afară, aidi!

Cassiu: Aidi, pleacă, pleacă, ieși.

Poetul iese

Brutu: Luciliu și Titiniu, căpitanii
Să pună trupele în cuartir de noapte.

Cassiu: Iar veniți voi, și-aduceți pe Messala
Îndată.

Luciliu și Titiniu ies

Brutu: Luciu, un pahar cu vin!

Cassiu: Mă mir că poți să te mâni așa.

Brutus: O, Casiu, sunt bolnav de chinuri multe.

Cassiu: Nu te slujești de a ta filosofie,
Când dai loc relelor întâmplătoare.

Brutu: Nimeni nu poartă mai ușor durerea.
Portia a murit.

Cassiu: Ha! Portia!

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

145

BRUTUS: She is dead.

CASSIUS: How 'scaped I killing when I cross'd you so?
O insupportable and touching loss!

Upon what sickness?

BRUTUS: Impatient of my absence,
And grief that young Octavius with Mark Antony
Have made themselves so strong: — for with her death
That tidings came; — with this she fell distract,
And, her attendants absent, swallow'd fire.

CASSIUS: And died so?

BRUTUS: Even so.

CASSIUS: O ye immortal gods!

Re-enter LUCIUS, with wine and taper

BRUTUS: Speak no more of her. Give me a bowl of wine.
In this I bury all unkindness, Cassius.

CASSIUS: My heart is thirsty for that noble pledge.
Fill, Lucius, till the wine o'erswell the cup;

Brutu: A murit.

Cassiu: Cum de-am scăpat viu, când te-am supărat?
O pierdere cumplită și duioasă!

De care boală?

Brutu: Chin din lipsa mea,
Și jalea că Octaviu și Antoniu
S-au întărit atât; — cu moartea ei
Sosi și vestea asta — Îi rătăciră mintea,
Și, în lipsa slugilor, ea înghiți foc.

Cassiu: Șiașa muri?

Brutu: Da.

Cassiu: Zei nemuritori!

Luciu aduce vin și lumânări

Brutu: Nu mai vorbi de dânsa. Dă-mi o cupă;
În ea îngrop orice mânie, Cassiu.

Cassiu: Mi-e inima setoasă să-ți răspundă.
Dă-mi, Luciu, vin, până ce-o îeși din cupă;

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

I cannot drink too much of Brutus' love.

BRUTUS: Come in, Titinius!

Exit LUCIUS

Re-enter TITINIUS, with MESSALA

Welcome, good Messala.

Now sit we close about this taper here,

And call in question our necessities.

CASSIUS: Portia, art thou gone?

BRUTUS: No more, I pray you.

Messala, I have here received letters,

That young Octavius and Mark Antony

Come down upon us with a mighty power,

Bending their expedition toward Philippi.

MESSALA: Myself have letters of the selfsame tenor.

BRUTUS: With what addition?

MESSALA: That by proscription and bills of outlawry,

146

Nu pot să beau prea mult în dragostea

Lui Brutu.

Brutu: Intră, bunul meu Titiniu.

Titinin se întoarce cu Messala

Salut, Messala. Să ședem acum

Strâns împrejurul astei lumânări,

Și să ne chibzuim ce-i de făcut.

Cassiu: Portia, ești moartă?

Brutu: Încetează, rog.

Messala, am primit aici scrisori,

Că tânărul Octaviu și Anton

Pornesc asupra-ne ce mari puteri

Și-și îndreaptă oastea spre Filippi.

Messala: Eu am scrisori, ce spun același lucru.

Brutu: Cu ce adaos?

Messala: Că prin proscripțiune,

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

147

Octavius, Antony, and Lepidus,
Have put to death an hundred senators.

BRUTUS: Therein our letters do not well agree;
Mine speak of seventy senators that died
By their proscriptions, Cicero being one.

CASSIUS: Cicero one!

MESSALA: Cicero is dead,
And by that order of proscription.
Had you your letters from your wife, my lord?

BRUTUS: No, Messala.

MESSALA: Nor nothing in your letters writ of her?

BRUTUS: Nothing, Messala.

MESSALA: That, methinks, is strange.

BRUTUS: Why ask you? hear you aught of her in yours?

MESSALA: No, my lord.

BRUTUS: Now, as you are a Roman, tell me true.

Și punere afară de orice lege,
Octaviu, Marc Anton și Lepidu
Au omorât o sută senatori.

Brutu: Aci scrisorile nu se împac.
Citesc de șaptezeci de senatori
Dați morții, printre dâșii Cicerone.

Cassiu: Și Cicerone?

Messala: Cicerone e mort,
Și tot prin ordinul proscripției.
Soția voastră v-a trimis scrisoarea?

Brutu: Nu, Messala.

Messala: Nu pomenește despre ea nimic?

Brutu: Nimic, Messala.

Messala: Asta-mi pare straniu.

Brutu: De ce întrebi? Ți-au scris ceva de dânsa?

Messala: Nu, căpitane.

Brutu: De ești Roman, vestește-mi adevărul.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

148

MESSALA: Then like a Roman bear the truth I tell:

For certain she is dead, and by strange manner.

BRUTUS: Why, farewell, Portia. We must die, Messala:

With meditating that she must die once,

I have the patience to endure it now.

MESSALA: Even so great men great losses should endure.

CASSIUS: I have as much of this in art as you,

But yet my nature could not bear it so.

BRUTUS: Well, to our work alive. What do you think

Of marching to Philippi presently?

CASSIUS: I do not think it good.

BRUTUS: Your reason?

CASSIUS: This it is:

'Tis better that the enemy seek us:

So shall he waste his means, weary his soldiers,

Doing himself offence; whilst we, lying still,

Are full of rest, defense, and nimbleness.

Messala: Purtați dar adevărul ca Roman.

Căci am murit, și într-un chip ciudat.

Brutu: Adiu, Portia! Toți va să murim,

Eu m-am gândit că va muri odată,

Deci am puterea s-o îndur acum.

Messala: Așa duc oameni mari, mari suferințe.

Cassiu: Și eu am tot atât din arta asta,

Dar firea-mi n-ar putea s-o ducă astfel.

Brutu: Acum la treaba noastră. Ce gândești.

De am porni îndată spre Filippi?

Cassiu: Nu cred că-i bine.

Brutu: Dar temeiul?

Cassiu: Iată-l.

Mai bine-i să ne caute vrășmașii;

Așa își sleiesc mijloacele, slăbesc

Ostașii, păgubindu-se pe sine;

Iar noi, în liniște, rămânem plini

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

149

BRUTUS: Good reasons must, of force, give place to better.
The people 'twixt Philippi and this ground
Do stand but in a forced affection;
For they have grudged us contribution:
The enemy, marching along by them,
By them shall make a fuller number up,
Come on refresh'd, new-added, and encouraged;
From which advantage shall we cut him off,
If at Philippi we do face him there,
These people at our back.

CASSIUS: Hear me, good brother.

BRUTUS: Under your pardon. You must note beside,
That we have tried the utmost of our friends,
Our legions are brim-full, our cause is ripe:
The enemy increaseth every day;
We, at the height, are ready to decline.

De odihnă, de putere și iuțeală.

Brutu: Temeiul bun se pleacă celui mai bun.

Poporul din Filippi până aicea

Ne poartă doar o dragoste silită,

Căci ne-a plătit cu rea-voință birul.

Dușmanul, când va trece printre ei,

Își va umple cu dâșii rândurile

Și va sosi mai tare și mai proaspăt.

Îl vom tăia d-acest folos, dacă

L-om înfrunta lângă Filippi, cu

Acest popor în dos.

Cassiu: Ascultă, frate.

Brutu: Dă-mi voie. Trebuie încă să ții seama

C-am strâns pe toți amicii ce-i avem;

Armata noastră e pină; cauza coaptă.

Dușmanul crește în fiecare zi;

Noi, stând pe vârful, putem ușor cădea.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

150

There is a tide in the affairs of men,
Which, taken at the flood, leads on to fortune;
Omitted, all the voyage of their life
Is bound in shallows and in miseries.
On such a full sea are we now afloat;
And we must take the current when it serves,
Or lose our ventures.

CASSIUS: Then, with your will, go on;
We'll along ourselves, and meet them at Philippi.

BRUTUS: The deep of night is crept upon our talk,
And nature must obey necessity;
Which we will niggard with a little rest.
There is no more to say?

CASSIUS: No more. Good night:
Early to-morrow will we rise, and hence.

E un curent în lucruri omenești:
Luându-i fluxul, la noroc ne duce
Scăpându-l, toatăcalea vieții ne
Scufundă în nămoluri și nevoi.
Acuma noi plutim pe largul mării.
Va s-apucăm curentul priincios
Sau pierde vasele.

Cassiu: Atunci pornește.
Noi te urmărim și la Filippi vom
Da piept cu ei.

Brutu: Vedeți, adâncă noapte
S-a strecurat în convorbirea noastră.
Natura își cere dreptul cu de-a sila,
I-om da pomană unei mici odihne.
Mai ai ceva de zis?

Cassiu: Nu; noapte bună.
Dar dis-de-dimineață vom porni.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

151

BRUTUS: Lucius!

Enter LUCIUS

My gown.

Exit LUCIUS

Farewell, good Messala:

Good night, Titinius. Noble, noble Cassius,

Good night, and good repose.

CASSIUS: O my dear brother!

This was an ill beginning of the night:

Never come such division 'tween our souls!

Let it not, Brutus.

BRUTUS: Every thing is well.

CASSIUS: Good night, my lord.

BRUTUS: Good night, good brother.

TITINIUS MESSALA: Good night, Lord Brutus.

BRUTUS: Farewell, every one.

Dă-mi haina, Luciu.

Bun rămas, Messala.

Somn bun, Titiniu. Nobil, nobil Cassiu,

Adio, și somn bun.

Cassiu: O, dragă frate!

Acest început al nopții a fost rău:

Să nu mai vină niciodată astfel

De vrajbă între sufletele noastre!

Nu, Brutu, nu.

Brutu: Acuma tot e bine.

Cassiu: Deci noapte bună.

Brutu: Noapte bună, frate.

Titiniu și Messala: Stăpâne, Somn bun.

Brutu: Fiți cu bine toți.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

152

Exeunt all but BRUTUS

Re-enter LUCIUS, with the gown

Give me the gown. Where is thy instrument?

LUCIUS: Here in the tent.

BRUTUS: What, thou speak'st drowsily?

Poor knave, I blame thee not; thou art o'er-watch'd.

Call Claudius and some other of my men:

I'll have them sleep on cushions in my tent.

LUCIUS: Varro and Claudius!

Enter VARRO and CLAUDIUS

VARRO: Calls my lord?

BRUTUS: I pray you, sirs, lie in my tent and sleep;

It may be I shall raise you by and by

On business to my brother Cassius.

VARRO: So please you, we will stand and watch your pleasure.

BRUTUS: I will not have it so: lie down, good sirs;

Cassiu, Titiniu li Messala ies

Luciu aduce haina de noapte

Brutu: Dă-mi haina. Unde-ți este lăuta?

Luciu: Aci, în cort.

Brutu: Vobești cam somnoros.

Ai dreptate, sărmâne. Ai vegheat prea mult.

Cheamă pe Claudiu și câțiva din oameni;

Ei vor dorimi pe perne în cortul meu.

Luciu: He, Varro, Claudie!

Varro și Claudiu intră

Varro: Stăpâne, ne-ai chemat?

Brutu: Vă rog, culcați-vă în cortul meu.

Se poate să vă scol ca să purtați

Vreo știre către fratele meu, Cassiu.

Varro: Atunci mai bine rămânem deștepți.

Brutu: Nu vreau așa. Culcați-vă, buni oameni;

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

153

It may be I shall otherwise bethink me.
Look, Lucius, here's the book I sought for so;
I put it in the pocket of my gown.

VARRO and CLAUDIUS lie down

LUCIUS: I was sure your lordship did not give it me.
BRUTUS: Bear with me, good boy, I am much forgetful.
Canst thou hold up thy heavy eyes awhile,
And touch thy instrument a strain or two?

LUCIUS: Ay, my lord, an't please you.

BRUTUS: It does, my boy:
I trouble thee too much, but thou art willing.

LUCIUS: It is my duty, sir.

BRUTUS: I should not urge thy duty past thy might;

Se poate să-mi iau seama încă. Luciu,
Vezi, cartea ce atât am cautat-o,
Era în buzunarul hainei mele.

Servitorii se culcă

Luciu: Știam că nu mi-ați dat-o mie.

Brutu: Ai

Răbdare, bunul meu băiat, cu mine,
Sunt foarte uităcios. Poți încă ține
Deschiși o clipă ochii tău greoi
Și să atingi pe lăuta ta cu o coardă
Sau două?

Luciu: Da, de o dorești, stăpâne.

Brutu: Da, Luciu.eu te supăr prea mult. Însă
Tu ai voința bună.

Luciu: Asta este
Și datoria mea.

Brutu: N-aș trebui

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

154

I know young bloods look for a time of rest.

LUCIUS: I have slept, my lord, already.

BRUTUS: It was well done; and thou shalt sleep again;

I will not hold thee long: if I do live,

I will be good to thee.

Music, and a song

This is a sleepy tune. O murderous slumber,

Lay'st thou thy leaden mace upon my boy,

That plays thee music? Gentle knave, good night;

I will not do thee so much wrong to wake thee:

If thou dost nod, thou break'st thy instrument;

I'll take it from thee; and, good boy, good night.

Let me see, let me see; is not the leaf turn'd down

Where I left reading? Here it is, I think.

Enter the Ghost of CAESAR

Să încordez a ta putere mai

Presus de datoria ta. Eu știu

Că sânge tânăr cere timp d-odihnă.

Luciu: Stăpâne, am dormit.

Brutu: Atât mai bine;

Și vei dormi iar; nu te-oi ține mult.

De voi trăi, voi fi bun pentru tine.

Muzică și un cântec

Un cântec somnoros – Un crâncen somn.

Lași sceptrul tău de plumb pe ăst băiat

Ce-ți cântă muzica? – Somn bun, copile;

Nu te voi supăra sculându-te.

Tu moțai, și-ți vei sparge lăuta;

Ți-o scot din mâini; și, noapte bună, Luciu.

Ia să vedem – , n-am îndoit eu foaia

Unde am stat citind? – Aicea, cred.

Spiritul lui Cezar intră

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

155

How ill this taper burns! Ha! who comes here?
I think it is the weakness of mine eyes
That shapes this monstrous apparition.
It comes upon me. Art thou any thing?
Art thou some god, some angel, or some devil,
That makest my blood cold and my hair to stare?
Speak to me what thou art.

GHOST: Thy evil spirit, Brutus.

BRUTUS: Why comest thou?

GHOST: To tell thee thou shalt see me at Philippi.

BRUTUS: Well; then I shall see thee again?

GHOST: Ay, at Philippi.

BRUTUS: Why, I will see thee at Philippi, then.

Exit Ghost

Now I have taken heart thou vanishest:
Ill spirit, I would hold more talk with thee.

Ce rău arde lumina! — Cine vine?
E slăbiciunea ochilor mei, pare.
Ce să chip acestei groaznice năluci.
Ea se apropie. — Ești tu ceva?
Ești tu vreun zeu, vreun înger sau vreun drac,
Ce sângele-mi îngheți și-mi zbârlești părul?
Vorbște, spune-mi cine ești!

Spiritul: sunt duhul tău cel rău.

Brutu: De ce sosești?

Spiritul: Să-ți spun că la Filippi mă vei vedea.

Brutu: Prea bine.

Te voi dar revedea.

Spiritul: Da, la Filippi.

Brutu: Ei bine, la filippi te-oi vedea.

Spiritul se face nevăzut

Acum când am prins inimă, dispari.

Duh rău, aș fi voit să-ți mai vorbesc. —

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

156

Boy, Lucius! Varro! Claudius! Sirs, awake! Claudius!

LUCIUS: The strings, my lord, are false.

BRUTUS: He thinks he still is at his instrument.

Lucius, awake!

LUCIUS: My lord?

BRUTUS: Didst thou dream, Lucius, that thou so criedst out?

LUCIUS: My lord, I do not know that I did cry.

BRUTUS: Yes, that thou didst: didst thou see any thing?

LUCIUS: Nothing, my lord.

BRUTUS: Sleep again, Lucius. Sirrah Claudius!

To VARRO

Fellow thou, awake!

VARRO: My lord?

CLAUDIUS: My lord?

BRUTUS: Why did you so cry out, sirs, in your sleep?

He, Luciu! — Varro, Claudiu! — Sus, sculați! — Claudiu!

Luciu: Stăpâne, coardele sunt false.

Brutu: El crede a cânta din lăută încă.

Sus, Luciu, scoală!

Luciu: Stăpâne?

Brutu: Visat-ai, Luciu, de-ai strigat așa?

Luciu: Nu știu să fi strigat, stăpâne.

Brutu: Ba ai strigat. Sau ai văzut ceva?

Luciu: Nimic, stăpâne?

Brutu: Te culcă iarăși, Luciu. — Claudiu, eh!

Ci scoală-te!

Varro: Stăpâne?

Claidiu: Stăpâne?

Brutus: De ce-ați strigat așa din somn, băieți?

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

157

VARRO CLAUDIUS: Did we, my lord?

BRUTUS: Ay: saw you any thing?

VARRO: No, my lord, I saw nothing.

CLAUDIUS: Nor I, my lord.

BRUTUS: Go and commend me to my brother Cassius;
Bid him set on his powers betimes before,
And we will follow.

VARRO CLAUDIUS: It shall be done, my lord.

Exeunt

Varro, Claudiu: Noi am strigat?

Brutu: Da; ați văzut ceva?

Varro: Nu, n-am văzut nimic.

Claudiu: Nici eu, stăpâne.

Brutu: Duceți salutul meu fratelui meu, Cassiu,
Poftiți-l să pornească înainte
Cu oastea lui. Noi îl vom urma.

Varro, Claudiu: Prea bine

Toți ies

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

158

ACT V

SCENE I.

The plains of Philippi.

Enter OCTAVIUS, ANTONY, and their army

OCTAVIUS: Now, Antony, our hopes are answered:

You said the enemy would not come down,

But keep the hills and upper regions;

It proves not so: their battles are at hand;

They mean to warn us at Philippi here,

Answering before we do demand of them.

ANTONY: Tut, I am in their bosoms, and I know

Wherefore they do it: they could be content

To visit other places; and come down

With fearful bravery, thinking by this face

To fasten in our thoughts that they have courage;

ACTUL V

SCENA I.

Câmpia de la Filippi

Octaviu, Antoniu și armata lor intră

Octaviu: Anton, speranța noastră se împlinește.

Ai zic cum că vrăjmașul se va ține

Pe înălțimi, și nu se va da jos.

Nu e așa. Oștirea lor sosește;

Vor să dea piept cu noi aici la Filippi;

Răspund înainte de i-am întrebat.

Antoniu: Bah! Sunt în inimile lor, și știu

De ce o fac. Mai bucuros s-ar duce

În alte locuri, și pornesc încoa

Cu frica-n sân, gândind cu chipul ăsta

Să facă ca să-i credem curajoși.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

159

But 'tis not so.

Enter a Messenger

Messenger: Prepare you, generals:

The enemy comes on in gallant show;
Their bloody sign of battle is hung out,
And something to be done immediately.

ANTONY: Octavius, lead your battle softly on,
Upon the left hand of the even field.

OCTAVIUS: Upon the right hand I; keep thou the left.

ANTONY: Why do you cross me in this exigent?

OCTAVIUS: I do not cross you; but I will do so.

March

Drum. Enter BRUTUS, CASSIUS, and their Army; LUCILIUS, TITINIUS, MESSALA, and others

BRUTUS: They stand, and would have parley.

CASSIUS: Stand fast, Titinius: we must out and talk.

OCTAVIUS: Mark Antony, shall we give sign of battle?

ANTONY: No, Caesar, we will answer on their charge.

Dar nu-i așa.

Un Sol intră

Sol: Fiți gata, generali.

Vrăjmașul vine-n rânduri falnice.
Steagul războinic fâlfâie, și lupta
Se va începe chiar acum.

Antoni: Octaviu, dă-ți oștirea înainte
Încet pe mâna stângă a câmpiei.

Octaviu: La mâna dreaptă eu; ține stânga.

Antoni: De ce te împotrivești în ceasul luptei?

Octaviu: Eu nu mă împotrivesc; dar fac cum vreau.

Marș – Tobe. Intră Brutus, Cassiu și oastea lor, Luciu, Titiniu, Mesalla și alții.

Brutus: Ei se opresc și vor o convorbire.

Cassiu: Titiniu, stai! Ieșim spre a le vorbi.

Octaviu: Să dăm semnalul luptei, Marc Anton?

Antoni: Nu, Cezar. Vom răspunde focul lor.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

160

Make forth; the generals would have some words.

OCTAVIUS: Stir not until the signal.

BRUTUS: Words before blows: is it so, countrymen?

OCTAVIUS: Not that we love words better, as you do.

BRUTUS: Good words are better than bad strokes, Octavius.

ANTONY: In your bad strokes, Brutus, you give good words:
Witness the hole you made in Caesar's heart,
Crying 'Long live! hail, Caesar!'

CASSIUS: Antony,

The posture of your blows are yet unknown;
But for your words, they rob the Hybla bees,
And leave them honeyless.

ANTONY: Not stingless too.

BRUTUS: O, yes, and soundless too;

Să mergem. Generalii cer o vorbă

Cu noi

Octaviu: stați până ce s-o da semnalul.

Brutu: Cuvântul înaintea loviturii,

Așa-i concetățeni?

Octaviu: Nu pentru că

Ne plac mai mult cuvintele, ca vouă.

Brutu: Mai bine bun cuvânt ca rea lovire.

Antoniu: Tu dai rău, Brutu, și vorbești frumos.

Dovadă gaura ce-o făcuși în pieptul

Lui Cezar, tot strigând: „Trăiască Cezar!”

Cassiu: Loviturile-ți sunt încă neștiute

Antoniu, însă vorbele-ți prădează

Albinele din Hybla, și le lasă

Fără miere.

Antoniu: Dar nu fără țeapă, Brutu.

Brutu: Ba da, și fără glas; căci le-ai furat,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

161

For you have stol'n their buzzing, Antony,
And very wisely threat before you sting.

ANTONY: Villains, you did not so, when your vile daggers
Hack'd one another in the sides of Caesar:
You show'd your teeth like apes, and fawn'd like hounds,
And bow'd like bondmen, kissing Caesar's feet;
Whilst damned Casca, like a cur, behind
Struck Caesar on the neck. O you flatterers!

CASSIUS: Flatterers! Now, Brutus, thank yourself:
This tongue had not offended so to-day,
If Cassius might have ruled.

OCTAVIUS: Come, come, the cause: if arguing make us
sweat,
The proof of it will turn to redder drops. Look;
I draw a sword against conspirators;
When think you that the sword goes up again?

Antoniou, bâzâitul lor, și cauți
S-ameninți înainte de a înțepa.

Anton: Mișeilor, nu astfel ați urmat
Când ale voastre mârșave pumnale
Vi s-au ciocnit în coastele lui Cezar.
Rânjeați ca mâțe, vă tăriați ca câinii,
Pupați ca robi picioarele lui Cezar
Pe când mișelul Casca, ca un dulău,
Lovi în dos pe Cezar. O, lingăi!

Cassiu: Lingăi! – Eh, mulțumește-ți singur, Brutu;
Această limbă azi n-ar înjura,
De-ai fi urmat pe Cassiu.

Octaviu: La chestiune:
Când asudăm la cearta doar, dovada
Se va urma cu picături mai roșie.
Priviți,
Trag sabia contra unor trădători;

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

162

Never, till Caesar's three and thirty wounds
Be well avenged; or till another Caesar
Have added slaughter to the sword of traitors.

BRUTUS: Caesar, thou canst not die by traitors' hands,
Unless thou bring'st them with thee.

OCTAVIUS: So I hope;
I was not born to die on Brutus' sword.

BRUTUS: O, if thou wert the noblest of thy strain,
Young man, thou couldst not die more honourable.

CASSIUS: A peevish schoolboy, worthless of such honour,
Join'd with a masker and a reveller!

ANTONY: Old Cassius still!

OCTAVIUS: Come, Antony, away!

Când credeți că se va întoarce-n teacă?
Nu până vor fi răzbunate cele
Treizeci de răni ale lui Cezar, sau
Un alt Cezar va da o nouă pradă
La sabia trădătorilor.

Brutu: Tu Cezar,
Nu poți muri prin mâini de trădători
Afară dacă îi aduci cu tine.

Octaviu: Așa sper, că nu sunt născut să mor
Prin sabia lui Brutu.

Brutu: Tinere,
De-ai fi cel mai fruntaș din neamul tău
Nu ai putea muri în chip mai vrednic.

Cassiu: Băiat țăfnos, nedemn d-așa onoare,
Legat cu un berbant și-un desfrânat!

Antoni: Tot vechiul Cassiu!

Octaviu: Aide, Anton, aidem!

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

163

Defiance, traitors, hurl we in your teeth:

If you dare fight to-day, come to the field;

If not, when you have stomachs.

Exeunt OCTAVIUS, ANTONY, and their army

CASSIUS: Why, now, blow wind, swell billow and swim bark!

The storm is up, and all is on the hazard.

BRUTUS: Ho, Lucilius! hark, a word with you.

LUCILIUS: *Standing forth* My lord?

BRUTUS and LUCILIUS converse apart

CASSIUS: Messala!

MESSALA: *Standing forth* What says my general?

CASSIUS: Messala,

This is my birth-day; as this very day

Was Cassius born. Give me thy hand, Messala:

Be thou my witness that against my will,

As Pompey was, am I compell'd to set

Sfidare, trădători, v-azvârl în dinți!

De îndrăzniți ca să luptați acuma

Ieșiți la câmp; de nu, când veți pofti.

Octaviu, Antoniu și armata lor ies.

Cassiu: Vânt, suflă! Crește, val! Plutește, luntre!

Furtuna s-a trezit, și sorții cad.

Brutu: Auziu, Luciliu, un cuvânt.

Luciul: Stăpâne?

Brutu și Luciliu vorbesc la o parte

Cassiu: Messala!

Messala: Generalul meu?

Cassiu: Messala,

Azi este ziua mea de naștere;

În ziua asta Cassiu s-a născut.

Dă-mi mâna ta, MESSala. Fi-mi tu martor

Că sunt silit, precum a fost Pompeiu,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

164

Upon one battle all our liberties.
You know that I held Epicurus strong
And his opinion: now I change my mind,
And partly credit things that do presage.
Coming from Sardis, on our former ensign
Two mighty eagles fell, and there they perch'd,
Gorging and feeding from our soldiers' hands;
Who to Philippi here consorted us:
This morning are they fled away and gone;
And in their steads do ravens, crows and kites,
Fly o'er our heads and downward look on us,
As we were sickly prey: their shadows seem
A canopy most fatal, under which
Our army lies, ready to give up the ghost.

MESSALA: Believe not so.

Să încred întreaga noastră libertate
La sorții unei singure bătai.
Știi c-am ținut mult la învățătura
Lui Epicur. Acum îmi schimb părerea.
Și cred în parte cobe și preziceri.
Venind din Sardis, doi vulturi puternici
Și-au pus steagul vostru cel din frunte;
Colea se cocoțară și mâncau
Din mâinile ostașilor; așa
Ne însoțiră până la Filippi,
Azi dimineață au zburat d-aci,
Și-n locul lor corbi, ciori, sorlițe
Plutesc asupra-ne, și ne privesc
Ca prăzi bolite; umbrele lor par
Ca un polog cumplit, sub care zace
Armata, gata să-și dea sufletul.
Messala: N-o crede.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

165

CASSIUS: I but believe it partly;
For I am fresh of spirit and resolved
To meet all perils very constantly.

BRUTUS: Even so, Lucilius.

CASSIUS: Now, most noble Brutus,
The gods to-day stand friendly, that we may,
Lovers in peace, lead on our days to age!
But since the affairs of men rest still uncertain,
Let's reason with the worst that may befall.
If we do lose this battle, then is this
The very last time we shall speak together:
What are you then determined to do?

BRUTUS: Even by the rule of that philosophy
By which I did blame Cato for the death
Which he did give himself, I know not how,
But I do find it cowardly and vile,

Cassiu: Nu o cred decât în parte.
Căci am duh proaspăt, și sunt hotărât
Să înfrunt orice pericol cu tărie.

Brutu: Așa, Luciliu, da.

Cassiu: Ei bine, Brutu,
Azi zeii să ne fie cu priință,
Ca să putem, amici în timp de pace,
Să ducem zilele la bătrânețe!
Dar dorții omului fiind nesiguri,
Să ne gândim la ceasul cel mai rău.
De-am pierde bătălia, data asta
E cea din urmă-n care ne-om vprbi.
Ce ești atuncea hotărât să faci?

Brutu: Chiar după regula filosofiei
Prin care am muștrat eu pe Catone
De moartea ce și-a dat — nu știu de ce,
Dar mi se pare că e mișelesc

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

166

For fear of what might fall, so to prevent
The time of life: arming myself with patience
To stay the providence of some high powers
That govern us below.

CASSIUS: Then, if we lose this battle,
You are contented to be led in triumph
Thorough the streets of Rome?

BRUTUS: No, Cassius, no: think not, thou noble Roman,
That ever Brutus will go bound to Rome;
He bears too great a mind. But this same day
Must end that work the ides of March begun;
And whether we shall meet again I know not.
Therefore our everlasting farewell take:
For ever, and for ever, farewell, Cassius!
If we do meet again, why, we shall smile;
If not, why then, this parting was well made.

De a scurta astfel, de frica celor
Ce pot să se întâmple, vremea vieții, —
Armându-mă dar cu răbdare, eu
Voi aștepta placul puterilor
Înalte care ne cânuiesc în lume.

Cassiu: Atunci, de-om pierde bătălia asta
Vei suferi să fii dus în triumf
Prin ulițele Romei?

Brutu: Nu, nu Cassiu.
Nu crede, nobile Roman, că Brutu
Va merge vreo dată prins la Roma.
El poartă un duh prea mare. Însă ziua
De azi va să sfârșească treaba care
Au început-o idele lui Martie;
Și nu știu de ne vom mai revedea.
Să ne luăm dar veșnic bun rămas:
Rămas bun, Cassiu, pentru totdeauna!

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

167

CASSIUS: For ever, and for ever, farewell, Brutus!

If we do meet again, we'll smile indeed;

If not, 'tis true this parting was well made.

BRUTUS: Why, then, lead on. O, that a man might know

The end of this day's business ere it come!

But it sufficeth that the day will end,

And then the end is known. Come, ho! away!

Exeunt

De ne-om mai revedea de! Vom surâde;

De nu, ăst bun rămas e bine zis.

Cassiu: Rămas bun pentru totdeauna, Brutu!

De ne-om mai revedea, da, vom surâde;

De nu, ăst bun rămas e bine zis.

Brutu: Înainte dar. — O, dac-ar ști vreun om

Sfârșitul astei zile dinainte!

Dar e destul că ziua va sfârși;

Și-atunci sfârșitul se va ști. Să mergem!

Toți ies

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

168

SCENE II.

The same. The field of battle.

Alarum. Enter BRUTUS and MESSALA

BRUTUS: Ride, ride, Messala, ride, and give these bills
Unto the legions on the other side.

Loud alarum

Let them set on at once; for I perceive
But cold demeanor in Octavius' wing,
And sudden push gives them the overthrow.
Ride, ride, Messala: let them all come down.

Exeunt

SCENA II.

Câmpul de bătaie

Larmă. Intră Brutu și Messala

Brutu: Messala, fuga, fuga! Du ăst ordin
La legiunile de dincolo.

Larmă mare

Să dea cu toții năvală, căci bag seamă
C-aripa lui Octaviu șovăiește.
Un repede atac o s-o răstoarne;
Dă fuga dar. Să se scoboare toți.

Toți ies

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

169

SCENE III.

Another part of the field.

Alarums. Enter CASSIUS and TITINIUS

CASSIUS: O, look, Titinius, look, the villains fly!
Myself have to mine own turn'd enemy:
This ensign here of mine was turning back;
I slew the coward, and did take it from him.

TITINIUS: O Cassius, Brutus gave the word too early;
Who, having some advantage on Octavius,
Took it too eagerly: his soldiers fell to spoil,
Whilst we by Antony are all enclosed.

Enter PINDARUS

PINDARUS: Fly further off, my lord, fly further off;

SCENA III.

O altă parte a câmpului de bătaie

Larmă. Intră Cassiu și Titiniu

Cassiu: Ia vezi, Titiniu, vezi, mișeii fug.
Eu m-am făcut vrăjmaș la chiar ai mei:
Ăst steag al nostru se întorcea să fugă,
Eu ucisei pe lașul și-l răpi
Din mâna lui.

Titiniu: O, Cassiu, Brutu dete
Cuvântul prea devreme. Câștigând
Un mic folos asupra lui Octaviu,
El se iuți prea mult; soldații lui
Se puseră pe pradă, pe când noi
Suntem împresurați toți de Antoniu.

Intră Pindaru

Pindaru: Fugi mai departe, mai departe, Cassiu.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

170

Mark Antony is in your tents, my lord
Fly, therefore, noble Cassius, fly far off.

CASSIUS: This hill is far enough. Look, look, Titinius;
Are those my tents where I perceive the fire?

TITINIUS: They are, my lord.

CASSIUS: Titinius, if thou lovest me,
Mount thou my horse, and hide thy spurs in him,
Till he have brought thee up to yonder troops,
And here again; that I may rest assured
Whether yond troops are friend or enemy.

TITINIUS: I will be here again, even with a thought.

Exit

CASSIUS: Go, Pindarus, get higher on that hill;
My sight was ever thick; regard Titinius,
And tell me what thou notest about the field.

PINDARUS ascends the hill

Antoniou este-n corturile voastre;
Fugi, nobil Cassiu, dar fugi mai departe.

Cassiu: Țst deal e destul de îndepărtat.

Vezi, vezi, Titiniu, corturile mele
Sunt acolo unde arde focul?

Titiniu: Da.

Cassiu: De mă iubești, Titiniu, încalecă
Pe calul meu, dă pinteni în el
Până ce te-o duce sus la trupele
Acelea, și îndărăt, ca să știi bine
De sunt vrăjmașe sau amice nouă.

Titiniu: Voi fi întors în zborul gândului.

Iese

Cassiu: Mergi, Pindaru, mai sus pe dealul acela;
Eu am vederea scurtă; vezi Titiniu,
Și spune-mi ce zărești pe câmpul luptei.

Pindaru se urcă

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

171

This day I breathed first: time is come round,
And where I did begin, there shall I end;
My life is run his compass. Sirrah, what news?

PINDARUS: *Above* O my lord!

CASSIUS: What news?

PINDARUS: *Above* Titinius is enclosed round about
With horsemen, that make to him on the spur;
Yet he spurs on. Now they are almost on him.
Now, Titinius! Now some light. O, he lights too.
He's ta'en.

Shout

And, hark! they shout for joy.

CASSIUS: Come down, behold no more.

O, coward that I am, to live so long,
To see my best friend ta'en before my face!

PINDARUS descends

În ziua asta am intrat în viață;
Sorocul a sosit; și unde-am început,
Acolo voi sfârși. Iața mea
S-a scurs. — Ei bine ce este vestea? Spune.

Pindaru: *sus* O, generale.

Cassiu: Ce veste?

Pindaru: *sus* Titiniu e închis jur împrejur
De călăreți ce dau năvală-n el; —
El ține pas — acum mai l-au ajuns; —
Titiniu, ține-te!

Cățiva descalecă — Și el o face. —

Chiote

E prins. Auzi! Cum strigă de bucurie.

Cassiu: Vino jos, nu mai privi! — Mișel ce sunt,
Că am trăit atât ca să-mi văd prins
Pe cel mai scump amic, în fața mea! —

Pindar se dă jos

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

172

Come hither, sirrah:
In Parthia did I take thee prisoner;
And then I swore thee, saving of thy life,
That whatsoever I did bid thee do,
Thou shouldst attempt it. Come now, keep thine oath;
Now be a freeman: and with this good sword,
That ran through Caesar's bowels, search this bosom.
Stand not to answer: here, take thou the hilts;
And, when my face is cover'd, as 'tis now,
Guide thou the sword.

PINDARUS stabs him

Caesar, thou art revenged,
Even with the sword that kill'd thee.

Dies

PINDARUS: So, I am free; yet would not so have been,
Durst I have done my will. O Cassius,

Ia vino-ncoa. — La Parthia te-am prins,
Și te-am făcut să juri, scutindu-ți viața,
Că orice ți-oi porunci să faci tu vei
Încerca a face. — Ține-ți jurământul.
Acum fii slobod; și cu ăst bun fier,
Ce a răzbit prin inima lui Cezar,
Străpunge pieptul ăsta. — Nu răspunde!
Ia tu mânerul, și când fața mea
Va fi acoperită, ca acum
Lovește. Cezar, tu ești răzbunat,
Cu aceeași sabie ce te-a ucis.

Moare

Pindaru: Așa sunt slobod, dar nu aș fi fost
De-ar fi mers după voia mea. — O, Cassiu,

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

173

Far from this country Pindarus shall run,
Where never Roman shall take note of him.

Exit

Re-enter TITINIUS with MESSALA

MESSALA: It is but change, Titinius; for Octavius
Is overthrown by noble Brutus' power,
As Cassius' legions are by Antony.

TITINIUS: These tidings will well comfort Cassius.

MESSALA: Where did you leave him?

TITINIUS: All disconsolate,
With Pindarus his bondman, on this hill.

MESSALA: Is not that he that lies upon the ground?

TITINIUS: He lies not like the living. O my heart!

MESSALA: Is not that he?

TITINIUS: No, this was he, Messala,
But Cassius is no more. O setting sun,

Depart de aceste țărmuri va
Fuși Pindaru, unde niciodată
Nu va da ochii cu dânsul vreun Roman.

Iese

Intră Titiniu și Messala

Messala: E doar un schimb, Titiniu; căci Octaviu
A fost înfrânt de oștile lui Brutu,
Ca trupele lui Cassiu de Antoniu.

Titiniu: Aceste știri vor mângâia pe Cassiu.

messala: Dar unde l-ai lăsat?

Titiniu: Adânc mâhnit,
Cu robu-i Pindaru, pe dealul ăsta.

Messala: Nu-i el ce zace pe pământ aci?

Titiniu: Nu zace ca cei vii. – O, pieptul meu!

Messala: Nu este el?

Titiniu: Nu, el a fost, Messala!
Dar Cassiu nu mai e. – O, falnic soare,

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

174

As in thy red rays thou dost sink to-night,
So in his red blood Cassius' day is set;
The sun of Rome is set! Our day is gone;
Clouds, dews, and dangers come; our deeds are done!
Mistrust of my success hath done this deed.

MESSALA: Mistrust of good success hath done this deed.
O hateful error, melancholy's child,
Why dost thou show to the apt thoughts of men
The things that are not? O error, soon conceived,
Thou never comest unto a happy birth,
But kill'st the mother that engender'd thee!

TITINIUS: What, Pindarus! where art thou, Pindarus?

MESSALA: Seek him, Titinius, whilst I go to meet

Precum în raze roșii azi apui,
Așa în roșu-i sânge a apus
Ziua lui Cassiu. O, al Romei, soare
S-a stins și ziua noastră a trecut;
Nori, ceți, nevoi, sosiți; sfârșit e jocul!
Ne încrederea-n izbânda mea l-a dus
La fapta asta.

Messala: Neîncrederea
Într-o izbândă bună a făcut-o.
Greșeală cruntă, prunc al disperării!
De ce arăți închipuirii noastre
Acea ce nu este? O, greșeală,
Curând ești zămislită, și de-ajungi
Vreodată la o naștere ferice,
Ucizi pe muma care te-a născut!

Titiniu: He, Pindaru! Pindaru, unde ești?

Messala: Titiniu, caută-l; eu merg să găsesc

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

175

The noble Brutus, thrusting this report
Into his ears; I may say, thrusting it;
For piercing steel and darts envenomed
Shall be as welcome to the ears of Brutus
As tidings of this sight.

TITINIUS: Hie you, Messala,
And I will seek for Pindarus the while.

Exit MESSALA

Why didst thou send me forth, brave Cassius?
Did I not meet thy friends? and did not they
Put on my brows this wreath of victory,
And bid me give it thee? Didst thou not hear their shouts?
Alas, thou hast misconstrued every thing!
But, hold thee, take this garland on thy brow;
Thy Brutus bid me give it thee, and I
Will do his bidding. Brutus, come apace,
And see how I regarded Caius Cassius.

Pe Brutu, spre ai răzbi urechea cu
Aceste știri – răzbi, pot zice; căci
Fier ascuțit, săgeți înveninate
Vor fi așa plăcute la urechea
Lui Brutu, ca și știrea astui fapt.

Titiniu: Grăbește-te da, Messala: până atuncea
Eu voi căuta pe Pindaru

Messala iese

De ce
M-ai îndepărtat d-aci, viteze Cassiu?
N-am întâlnit pe amicii tăi? Și nu
Mi-au pus pe frunte ei cununa asta
Ca s-o dau ție? Nu ai auzit
Strigarea lor de bucurie? Vai!
Ai tălmăcit rău toate! Lasă-mă
Să pun pe fruntea ta cununa asta.
Iubitu-ți Brutu mi-a spus să ți-o dau,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

176

By your leave, gods: — this is a Roman's part
Come, Cassius' sword, and find Titinius' heart.

Kills himself

*Alarum. Re-enter MESSALA, with BRUTUS, CATO, STRATO,
VOLUMNIUS, and LUCILIUS*

BRUTUS: Where, where, Messala, doth his body lie?

MESSALA: Lo, yonder, and Titinius mourning it.

BRUTUS: Titinius' face is upward.

CATO: He is slain.

BRUTUS: O Julius Caesar, thou art mighty yet!

Thy spirit walks abroad and turns our swords

In our own proper entrails.

Low alarums

CATO: Brave Titinius!

Look, whether he have not crown'd dead Cassius!

Și vreau să-i fac dorința. — Brutu, vino,
Și vezi cum am cinstit pe Caiu Cassiu. —
Iertare, zei! — Asta-i al romei drept:
Fier al lui Cassiu, intră-n al meu piept.

Moare

*Larmă. Messala se întoarce cu Brutu, Catone cel tânăr, Volumniu,
Strato și Luciliu*

Brutu: Messala, unde, unde-i trupul său?

Messala: Acolo jos. Titiniu îl jalește.

Brutu: Titiniu e cu fața-n sus.

Catone: E mort.

Brutu: O, Iuliu cezar, încă ești puternic!

Duhu-ți colindă, și ne întoarce arma

În însuși carnea noastră!

Catone: Brav Titiniu!

Vedeți, a încununat pe mortul Cassiu!

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

177

BRUTUS: Are yet two Romans living such as these?
The last of all the Romans, fare thee well!
It is impossible that ever Rome
Should breed thy fellow. Friends, I owe more tears
To this dead man than you shall see me pay.
I shall find time, Cassius, I shall find time.
Come, therefore, and to Thasos send his body:
His funerals shall not be in our camp,
Lest it discomfort us. Lucilius, come;
And come, young Cato; let us to the field.
Labeo and Flavius, set our battles on:
'Tis three o'clock; and, Romans, yet ere night
We shall try fortune in a second fight.

Exeunt

Brutu: Mai sunt alți doi Romani ca ei în viață?
Tu, cel din urmă din Romani, adio!
Nu-i cu ătuință să mai nască Roma
Perechea ta. — Amici, eu datorez
Mai multe lacrimi ăstui mort, decât
Mă veți putea vedea plătind. — Dar voi găsi
Timp pentru asta, Cassiu, voi găsi. —
Trimiteți dar la Thassos trupul său;
Nu-l vom înmormânta pe câmpul luptei,
Spre a nu ne doborî. — Luciliu, vino,
Aidi, tinere Catone, toți la luptă.
Labeo, Flaviu, înaintați oștirea. —
Trei ceasuri sunt și până a nu înnopta
Într-o a doua luptă ne-om cerca.
Toți ies

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

178

SCENE IV.

Another part of the field.

Alarum. Enter fighting, Soldiers of both armies; then BRUTUS, CATO, LUCILIUS, and others

BRUTUS: Yet, countrymen, O, yet hold up your heads!

CATO: What bastard doth not? Who will go with me?

I will proclaim my name about the field:

I am the son of Marcus Cato, ho!

A foe to tyrants, and my country's friend;

I am the son of Marcus Cato, ho!

BRUTUS: And I am Brutus, Marcus Brutus, I;

Brutus, my country's friend; know me for Brutus!

Exit

LUCILIUS: O young and noble Cato, art thou down?

Why, now thou diest as bravely as Titinius;

SCENA IV.

O altă parte a câmpului de război

Larmă. Intră soldați luptându-se. apoi Brutu, Catone, Luciliu și alții

Brutu: Sus, sus, Romani mai, ține-ți capul sus!

Catone: Ce ticălos n-o face? Cine merge

Cu mine? Am să-mi strig numele-n câmp:

Sunt fiul lui Marcu Catone, ho!

Vrăjmașii tiranilor, amic al țării;

Sunt fiul lui Marcu Catone, ho!

Intră în luptă

Brutu: Și eu sunt Brutu, Marcu Brutu, eu!

Amic al țării mele. Eu sunt Brutu!

Brutu ieseși luptând. Catone cade

Luciliu: O, tinere Catone, ai căzut?

Mori vitejește ca Titiniu, și

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

179

And mayst be honour'd, being Cato's son.

First Soldier: Yield, or thou diest.

LUCILIUS: Only I yield to die:

There is so much that thou wilt kill me straight;

Offering money

Kill Brutus, and be honour'd in his death.

First Soldier: We must not. A noble prisoner!

Second Soldier: Room, ho! Tell Antony, Brutus is ta'en.

First Soldier: I'll tell the news. Here comes the general.

Enter ANTONY

Brutus is ta'en, Brutus is ta'en, my lord.

ANTONY: Where is he?

LUCILIUS: Safe, Antony; Brutus is safe enough:

I dare assure thee that no enemy

Shall ever take alive the noble Brutus:

The gods defend him from so great a shame!

When you do find him, or alive or dead,

Poți fi cinstit ca fiul lui Catone.

Întâiul soldat: Predă-te sau mori.

Luciliu: Mă predau doar morții.

Ia asta ca să mă ucizi îndată

Îi oferă bani

Câștigă cinste, ucigând pe Brutu.

Întâiul soldat: Aceasta mi-e oprit. — Un nobil prins!

Al doilea soldat: Loc! — Spuneți lui Anton că Brutu-i prins.

Întâiul soldat: I-oi spune eu. Dar iată generalul.

Antoniul intră

Brutu e prins, stăpâne, Brutu-i prins.

Antoniul: Și unde e?

Luciliu: Antoniul, Brutu e în siguranță.

Vă încredinșez că niciodată un

Vrăjmaș nu va lua de viu pe Brutu:

Păzească-l zeii de ala rușine!

Oricând îl veți găsi, ori viu ori mort,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

180

He will be found like Brutus, like himself.

ANTONY: This is not Brutus, friend; but, I assure you,
A prize no less in worth: keep this man safe;
Give him all kindness: I had rather have
Such men my friends than enemies. Go on,
And see whether Brutus be alive or dead;
And bring us word unto Octavius' tent
How every thing is chanced.

Exeunt

Va fi găsit ca Brutu, ca el însuși.

Antoni: Amici, acesta nu e Brutu, dar
O știu, un prins nu mai pe jos în preț.
Păziți-l bine, dar cu toată cinstea:
Pe-asemenea bărbați mai bine voi
Să îi am amici decât dușmani. — Plecați
Și-aflați-mi dacă Brutu-i viu sau mort,
Și aduceți-ne vorbă-n cortul lui
Octaviu, despre câte s-au urmat.
Toți ies

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

181

SCENE V.

Another part of the field.

Enter BRUTUS, DARDANIUS, CLITUS, STRATO, and VOLUMNIUS

BRUTUS: Come, poor remains of friends, rest on this rock.

CLITUS: Statilius show'd the torch-light, but, my lord,
He came not back: he is or ta'en or slain.

BRUTUS: Sit thee down, Clitus: slaying is the word;
It is a deed in fashion. Hark thee, Clitus.

Whispers

CLITUS: What, I, my lord? No, not for all the world.

BRUTUS: Peace then! no words.

CLITUS: I'll rather kill myself.

BRUTUS: Hark thee, Dardanius.

Whispers

SCENA V.

O altă parte a câmpului deătălie.

Intră Brutu, Dardaniu, Clitu, Strato și Volumniu.

Brutu: Veniți sărmane rămășițe de
Amici, și v-odihniți pe stânca asta.

Clitu: Statiliu ne-a dat semnalul, însă
Nu se întoarce. E ucis sau prins.

Brutu: Șezi, Clitu, jos. Ucis este lozinca.
E fapt la modă. — Ia ascultă, Clitu —
Îi șoptește la ureche

Clitu: Stăpâne, eu? Nici pentru toată lumea!

Brutu: Taci, dar.

Clitu: Mai bine m-aș ucide singur.

Brutu: Ascultă-mă, Dardaniu.
Îi șoptește la ureche.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

182

DARDANIUS: Shall I do such a deed?

CLITUS: O Dardanius!

DARDANIUS: O Clitus!

CLITUS: What ill request did Brutus make to thee?

DARDANIUS: To kill him, Clitus. Look, he meditates.

CLITUS: Now is that noble vessel full of grief,

That it runs over even at his eyes.

BRUTUS: Come hither, good Volumnius; list a word.

VOLUMNIUS: What says my lord?

BRUTUS: Why, this, Volumnius:

The ghost of Caesar hath appear'd to me

Two several times by night; at Sardis once,

And, this last night, here in Philippi fields:

I know my hour is come.

VOLUMNIUS: Not so, my lord.

BRUTUS: Nay, I am sure it is, Volumnius.

Thou seest the world, Volumnius, how it goes;

Dardaniu: Eu s-o fac?

Clitu: O, Dardaniu!

Dardaniu: O, Clitu!

Clitu: Ce cerere cumplită ți-a făcut?

Dardaniu: O, Clitu, să-l ucid. — Vezi, stă pe gânduri.

Clitu: Acum ăst falnic cas e plin de chin,

Încât se varsă chiar prin ochii săi.

Brutu: Rog, vino-ncoa, Volumniu un cuvânt.

Volumniu: Ce vrei, stăpâne?

Brutu: Iacă ce. Volumniu:

Duhul lui Cezar mi s-a înfățișat

În două rânduri, noaptea. Mai întâi

La Sardis și aseară la Filippi.

Știu, ceasul mi-a venit.

Volumniu: Nu, nu stăpâne.

Brutu: Ba da, sunt sigur c-a venit, Volumniu.

Tu vezi cum merge lumea. Inamicul

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

183

Our enemies have beat us to the pit:

Low alarums

It is more worthy to leap in ourselves,
Than tarry till they push us. Good Volumnius,
Thou know'st that we two went to school together:
Even for that our love of old, I prithee,
Hold thou my sword-hilts, whilst I run on it.

VOLUMNIUS: That's not an office for a friend, my lord.

Alarum still

CLITUS: Fly, fly, my lord; there is no tarrying here.

BRUTUS: Farewell to you; and you; and you, Volumnius.
Strato, thou hast been all this while asleep;
Farewell to thee too, Strato. Countrymen,
My heart doth joy that yet in all my life
I found no man but he was true to me.

Ne-a dus la marginea prăpastiei;

Larmă în depărtare

Mai demn e a sări în ea noi singuri
Decât a aștepta să ne îmbrâncească.
Știi că am mers la școală împreună:
Și în puterea vechei dragoste
Te rog, Volumniu, ține-mi sabia
Pe când m-arunc întrînsa.

Volumniu: Generale,

Aceasta nu e slujbă de amic.

Larmă nouă

Clitu: Fugi. Brutu, fugi; aci nu-i loc de stat.

Brutu: Fiți toți cu cu bine; tu — și tu, Volumniu. —
Tu, Strato, ai dormit tot timpul ăsta,
Rămâi și tu cu bine, — Cetățeni
Mă bucur că în toată viața mea
N-am găsit decât oameni credincioși.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by Adolf Stern, 1879

184

I shall have glory by this losing day
More than Octavius and Mark Antony
By this vile conquest shall attain unto.
So fare you well at once; for Brutus' tongue
Hath almost ended his life's history:
Night hangs upon mine eyes; my bones would rest,
That have but labour'd to attain this hour.

Alarum. Cry within, 'Fly, fly, fly!'

CLITUS: Fly, my lord, fly.

BRUTUS: Hence! I will follow.

Exeunt CLITUS, DARDANIUS, and VOLUMNIUS

I prithee, Strato, stay thou by thy lord:
Thou art a fellow of a good respect;
Thy life hath had some smatch of honour in it:
Hold then my sword, and turn away thy face,
While I do run upon it. Wilt thou, Strato?

Voi trage glorie mai multă din
Această zi cumplită, cât Octaviu
Și antoniou din mârșava lor izbândă.
Rămas bun dar la toți. Limba lui Brutu
Mai și-a sfârșit poestea vieții sale.
Simt noaptea în ochii mei: oasele-mi
Doresc odihnă; ele n-au muncit
Decât spre a sosi la ceasul ăsta.
Larmă, strigăte afară: „fugiți, fugiți, fugiți!”
Clitu: Fugi, fugi, stăpâne!
Brutu: Mergeți, vă urmez.
Clitu, Dardaniu și Volumniu ies
Te rog; rămâi tu cu stăpânu-ți, Strato.
Tu ești un om de isprază. Ai avut
În viața ta aventuri de onoare.
Deci, Ține-mi sabia, și întoarce-ți fața.
Când voi sări pe dânsa. Vrei s-o faci?

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

185

STRATO: Give me your hand first. Fare you well, my lord.

BRUTUS: Farewell, good Strato.

Runs on his sword

Caesar, now be still:

I kill'd not thee with half so good a will.

Dies

Alarum. Retreat. Enter OCTAVIUS, ANTONY, MESSALA, LUCILIUS, and the army

OCTAVIUS: What man is that?

MESSALA: My master's man. Strato, where is thy master?

STRATO: Free from the bondage you are in, Messala:

The conquerors can but make a fire of him;

For Brutus only overcame himself,

And no man else hath honour by his death.

Strato: Dă-mi mâna mai întâi. — Rămas bun, Brutu.

Brutu: Rămas bun.

Se aruncă pe sabie și moare

Cezar, fi acum în pace.

Nu te-am ucis pe jumătate astfel

De bucuros, cum mă ucid pe mine.

Larmă. Retrageră. Intră Octaviu, Antoniu, Messala și trupe

Octaviu: Ce om e ăsta?

Messala: Dintre ai lui Brutu.

Zi, Strato, unde e stăpânul tău?

Strato: Scăpat de fiarele ce tu le porți.

Biruatorii pot să-i arză numai,

Căci Brutu doar s-a biruit pe sine,

Și nimeni altul nu câștigă fală

Din moartea lui.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

186

LUCILIUS: So Brutus should be found. I thank thee, Brutus,
That thou hast proved Lucilius' saying true.

OCTAVIUS: All that served Brutus, I will entertain them.
Fellow, wilt thou bestow thy time with me?

STRATO: Ay, if Messala will prefer me to you.

OCTAVIUS: Do so, good Messala.

MESSALA: How died my master, Strato?

STRATO: I held the sword, and he did run on it.

MESSALA: Octavius, then take him to follow thee,
That did the latest service to my master.

ANTONY: This was the noblest Roman of them all:
All the conspirators save only he
Did that they did in envy of great Caesar;
He only, in a general honest thought

Luciliu: Așa s-a cuvenit
Să fii găsit. — O, Brutu îți mulțumesc,
Că ai adeverit cuvântul lui
Luciliu.

Octaviu: Voi să iau în slujba mea
Pe toți câți au slujit lui Brutu. — Spune,
Vrei tu să viețuiești pe lângă mine?

Strato: Da, de mă va lăsa Messala vouă.

Octaviu: Rog, bun Messala, fă-o.

Messala: Cum a murit stăpânul nostru, Strato?

Strato: Sărind pe spada, ce i-am ținut-o.

Messala: Atunci, Octaviu, ia pe cel ce a
Făcut lui Brutu cea din urmă slujbă.

Antoni: El fu din toți ce mai măreț Roman.
Jurații toți, afară de el numai,
Lucrat-au doar din pizmă pentru Cezar,
El sigur se uni cu dâșii, pentru

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Julius Caesar. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

And common good to all, made one of them.
His life was gentle, and the elements
So mix'd in him that Nature might stand up
And say to all the world 'This was a man!'

OCTAVIUS: According to his virtue let us use him,
With all respect and rites of burial.
Within my tent his bones to-night shall lie,
Most like a soldier, order'd honourably.
So call the field to rest; and let's away,
To part the glories of this happy day.
Exeunt

187

Un scop se uni cu dânsii, pentru
Un scop onest, pentru obştescul bine.
Blând i-a fost traiul, şi-elementele
Aşa de bine amestecate în el,
Încât Natura s-a putut scula
Spre a zice lumii: „Iată un bărbat!”

Octaviu: După virtutea lui să îl respectăm
Cu toate datinile înmormântării.
În cortul meu să zacă noaptea asta
Împresurat cu onoruri osteşti.
Odihnă daţi oştirei. Noi ieşim
Câştigul acestei zile să împărţim.
Toţi ies

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

Julius Caesar

William Shakespeare
Julius Caesar. Parallel Texts.
 Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1879**

188

Contemporary Literature Press

Bucharest University
 The Online Literature Publishing House
 of the University of Bucharest

A Manual for the Advanced Study of *Finnegans Wake* in One Hundred and Twenty-Three Volumes

Totalling 35,000 pages

by C. George Sandulescu and Lidia Vianu

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

Holograph list of the
40 languages
used by James Joyce
in writing *Finnegans Wake*

You can download our books for free,
 including the full text of *Finnegans Wake* line-numbered, at
<http://editura.mttlc.ro/> , <http://sandulescu.perso.monaco.mc/>

Director
Lidia Vianu

Executive Advisor
C. George Sandulescu